

«Europa no pot renunciar a les arrels cristianes»

D'esquerra a dreta: cardenal Danneels, Jordi Pujol i cardenal Carles.

Recentment el Papa demanava que la futura Constitució europea esmenti les arrels cristianes com a patrimoni comú de la Unió Europea. Aquest va ser, precisament, el tema que va centrar la conferència de l'arquebisbe de Malines-Brusselles, el cardenal Gofried Danneels. En un acte organitzat pel Patronat Català Pro Europa i la Fundació Joan Maragall, el

cardenal va recordar que el cristianisme ha tingut una contribució intel·lectual i espiritual a Europa insubstituïble. Al llarg de la conferència *Cristianisme i Europa*, va plantejar una sèrie de preguntes: «Per què no reconèixer que Europa té les arrels en el cristianisme?, què hauria estat d'Europa sense el cristianisme?» Per al cardenal, Europa té una herència espiri-

El cardenal Gofried Danneels va parlar a Barcelona sobre «Cristianisme i Europa»

tual i una font de valors que provenen del cristianisme, als quals no s'ha de renunciar, com el caràcter sagrat de la vida humana, el paper de la família basat en el matrimoni, la llibertat de professió de fe o el poder polític entès com un servei.

El cardenal Danneels es va mantenir ferm en afirmar que qualsevol tria econòmica, social o política no es pot emancipar de l'ètica, la moral i la filosofia. «No podem prescindir de les reflexions ètiques profundes i religioses a l'hora de construir una unió europea», va explicar.

Pàg. 9

Inauguració cívica de l'Any de la Mercè

Després dels diversos esdeveniments religiosos que a finals del mes de gener van iniciar l'Any de la Mercè, el 18 de febrer passat aquest va rebre també el vistiplau de les autoritats municipals. L'alcalde de Barcelona, Joan Clos, en nom de l'Ajuntament, va voler sumar-se a la celebració que commemora els 800 anys del primer alliberament de captius per part del barceloní Pere Nolasc. En un Saló de Cent ple de gom a gom es va inaugurar des de la vessant cívica l'Any jubilar mercedari. L'acte va comptar amb les paraules de Mn. Salvador Cristau, rector de la basílica de la Mercè, i amb una dissertació sobre sant Pere Nolasc per part del P. Joaquim Millán.

D'esquerra a dreta, Albert Batlle, Mn. Cristau, Joan Clos, Ferran Mascarell i el P. Millán.

Pàg. 17

Sumari

Pàg. 18 Comissió per als màrtirs de la guerra civil a Lleida

Pàg. 19 Nou vicari general a Menorca

Pàg. 24 Tortosa: trobada vocacional per a infants

Pàg. 25 Treballar per la justícia a l'Àfrica des de la fe

Pàg. 30 Entrevista a Paloma Gómez-Borrero

en primer pla

Foto: Vicente Serrano

Vida més enllà del dol

Una profunda ferida emocional s'apodera del cor humà quan pateix la pèrdua d'un ésser estimat. És el dol. Un munt de sentiments de tristesa, indefensió, desesperança, frustració, ràbia, por... que ens anuncia que la vida a partir d'aquell moment no podrà tornar a ser la mateixa. I certament és així. La mort d'algú estimat és com una amputació. El membre perdut no tornarà a créixer mai, però, malgrat això, podem aprendre a viure sense ell.

Com a resposta a la necessitat cada cop més urgent de guarir aquestes profundes ferides emocionals, comencen a sorgir arreu del món, també a Catalunya, grups de dol que s'enfronten amb coratge al problema de la mort i de la pèrdua. La seva missió és realment digna d'elogi, sobretot en una societat que s'entesta a viure envoltada d'una constant sensació d'immortalitat. Des de l'Església, interessada sempre per tot el que sigui el dolor humà, s'han emprès també diverses iniciatives en aquest àmbit que amb el temps han d'anar descobrint en l'atenció i l'acompanyament del dol un nou camp d'apostolat.

Pàg. 3, 4 i 5

«La Passió de Cervera»

L'Evangeli fet vivència

Pàg. 20 i 21

El Papa intensifica l'activitat per la pau

Joan Pau II continua amb els esforços per evitar una guerra a l'Iraq. Després de rebre diplomàtics alemanys, iraquians i el secretari general de les Nacions Unides, el Papa s'ha reunit amb el primer ministre britànic, Tony Blair, i amb el president del govern espanyol, José M. Aznar, als quals ha demanat que busquin solucions per posar fi a la crisi sense crear noves divisions en la comunitat internacional. D'altra banda, l'arquebisbe Celestino Migliore, observador permanent de la Santa Seu davant de les Nacions Unides, ha explicat davant del Consell de Seguretat d'aquest organisme les raons per les quals el Vaticà considera que encara és possible evitar una guerra amb l'Iraq.

Pàg. 7

Amb Roncatrin el roncar s'acabarà

Unes aplicacions de Roncatrin abans d'anar a dormir, li asseguren una nit tranquil·la

Truqui's i l'hi enviarem

14€ MES DESPESSES D'ENVIAMENT

RONCATRIN
La solució definitiva als roncs sense ser un medicament

902 40 60 80
www.roncatrin.com

Editorial

Dejuni per la pau

Acabem de celebrar el Dimecres de Cendra amb què hem iniciat el temps quaresmal, preparant el nostre interior per celebrar la gran festa de la Pasqua. En aquesta celebració es repeteix un any més el signe de la imposició de la cendra en els nostres caps, recordant-nos la nostra condició mortal i pecadora. Potser en aquesta ocasió, amb motiu de l'ambient bèl·lic que es respira en la humanitat, experimentem d'una manera clara que el món necessita una conversió col·lectiva que ens allunyi de la guerra i la violència en favor d'un món de pau i solidaritat.

El Sant Pare ha parlat de manera clara i rotunda contra la guerra i ha estat tremendament valent amb els líders del nostre món recordant-los que pel camí de la confrontació bèl·lica l'únic que s'aconsegueix és demostrar novament el fracàs de la humanitat. La veu del Papa ha ressonat amb contundència aquests dies en els mitjans de comunicació de tots els països del món, cristians i no cristians. El seu missatge és escoltat amb atenció per totes les persones de bona voluntat i s'ha convertit en estendard i bandera de la pau mundial.

Ara el Papa ens ha cridat a viure la Quaresma amb el nostre pensament posat en el conflicte d'Orient Mitjà. El Dimecres de Cendra ens va convidar a dejunar i a pregar per la pau en el món. Potser aquest any molts cristians que últimament s'obliden amb facilitat dels preceptes quaresmals es deuen haver sentit especialment implicats al dejuni i a l'oració en iniciar la Quaresma d'aquest any. Fins i tot, molts homes i dones d'altres religions o declaradament ateu han volgut fer-se seu el signe del dejuni en solidaritat amb els qui pateixen les conseqüències de les guerres.

Encara ens queda molta Quaresma per davant i hem d'aprofitar-la adequadament amb sentit de renúncia, sacrifici i humilitat en les nostres vides. Cada cristià ha de fer un gran esforç de revisió de la seva pròpia vida i proposar-se importants fites de conversió abans de l'arribada de la Setmana Santa. Cadascú sap quines són les seves limitacions i els seus pecats i ha d'actuar en conseqüència.

Tots estem convidats a practicar el ja esmentat dejuni i l'oració, així com també l'almoïna i la solidaritat amb els necessitats.

En aquesta ocasió aquestes tres pràctiques quaresmals poden tenir un sentit nou i unitari per a tots els creients del món. Dejunis per la pau en el conflicte de l'Iraq, oració perquè els nostres dirigents i governants busquin sortides als problemes de la humanitat que no prevegin la guerra com a solució. I almoïna generosa amb els qui ja pateixen les conseqüències d'aquest conflicte, perquè no oblidem que com a conseqüència de l'embargament comercial el poble iraquí està sumit en la misèria i està condemnat a viure en unes condicions infrahumanes, sense medicines i sense aliments. S'ha castigat els innocents, mentre que els culpables, com són els dirigents del país, continuen gaudint de totes les comoditats dels governants de països dictatorials, per molt malament que estigui el seu poble.

En el temps quaresmal se'ns convida també especialment a participar en el sagrament de la Penitència o reconciliació. Cada cristià individualment demanarà perdó pels seus pecats al sacerdot, en molts casos pecats d'agressivitat, de rancúnia i d'odi cap als nostres germans. Però tota la humanitat hauria de fer una gran confessió i demanar perdó per haver convertit l'obra meravellosa de la creació de Déu en un món ple de guerres, amenaces, violència, i venjances.

Des del principi de la Bíblia se'ns recorda la mort d'Abel a mans d'un envejós Caïn, que va assassinar el seu germà. Aquesta és la misèria de la nostra condició humana que continua repetint-se dia rere dia en el món i arriba a provocar crims i destruccions de multituds i territoris sencers gràcies al sofisticat armament destructiu que hem creat.

Veient com està el nostre món, probablement molts més dies l'any hauríem de repetir el signe de la imposició de la cendra sobre els nostres caps, i especialment sobre els de molts dels nostres mandataris.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, GIRONA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Jordi Curcó, LLEIDA; Marçal Sarrats, MADRID; Lluís Serra i Miriam Díez, ROMA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc i Roman Casanova, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà: Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Victòria Camps, Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt i Montserrat Altamirano

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,

Gibraltar i Portugal: 80,60 €

Resta d'Europa: 146,74 €

Amèrica i Àfrica: 178,30 €

Àsia i Oceania: 243,82 €

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

La mort és una cosa que s'escapa totalment de les nostres previsions. Vivim en una cultura de l'ara i aquí en què sembla que la mort no existeixi. Només hi ha vida, i una vida envoltada d'una sensació constant d'immortalitat que només es desfà quan la mort ens toca de prop. És llavors quan una terrible angoixa s'apodera del nostre cor i tot el que fins llavors tenia

sentit comença a trontollar. El terrible dolor derivat de la pèrdua d'un ésser estimat fa que l'ésser humà entri de ple en allò que en termes mèdics s'ha anomenat *procés de dol*. S'inicia llavors una dura i a vegades tortuosa travessa pel mig de la tempesta que suposa viure sense la persona estimada.

En aquests moments, la persona que pateix el

dolor per la pèrdua necessita més que mai l'ajut d'algué que se li faci proper. Necessita ser acollida i escoltada, estimada i compresa. Necessita reconciliar-se amb el seu passat i agafar forces per emprendre el futur. Necessita temps per guarir la terrible ferida oberta en la profunditat del seu cor i poder tornar a començar la seva vida d'una manera totalment diferent.

El dol, una ferida en la profunditat de l'ésser

■ Un nou apostolat s'obre pas en l'atenció a persones que han perdut un ésser estimat

La pèrdua d'un ésser estimat és una de les experiències més doloroses —si no la més dolorosa— que pot afrontar l'ésser humà. Una ferida profunda s'obre en el seu centre personal rodejada d'un cúmul de sentiments de tristesa, indefensió, ràbia, desesperança, negació, por... És el dol. El dolor per la pèrdua d'algué significatiu que ja no hi és. Superar-ho és un repte impossible, com també ho seria recuperar un membre del cos acabat d'amputar, però sí que es pot aprendre a viure d'una altra manera sense aquella persona.

La mort d'algué estimat, com l'amputació d'una cama, deixa una ferida que cal curar. Una ferida emocional que, des de la pròpia acceptació, pot a poc a poc, i amb molta paciència, anar cicatritzant. A partir de llavors la vida mai més tornarà a ser la mateixa, però allò important és que pugui almenys tornar a ser vida. Es tracta, doncs, a través de l'elaboració del dol, d'aprendre a viure.

En aquest aprenentatge de persones que han perdut un ésser estimat es troba implicat des de fa més de 10 anys Mn. Alfons Gea, rector de la Mare de Déu de Montserrat de Terrassa i psicopedagog de la Funerària Municipal. Un cúmul de cir-

La mort d'un ésser estimat és una de les realitats més doloroses de la vida.

cumstàncies el van dur a aquest camp, «començant pels grans moments de patiment personal que m'han anat donant en la meua pròpia vida l'experiència del dolor, i evidentment la meua vocació religiosa, que em mou a ser instrument de sanació». En l'acompanyament del dol Alfons Gea ha descobert una crida que al llarg dels

anys no ha deixat de donar més i més fruits en un camp que no sempre ha rebut l'atenció que es mereixia.

Ara més que mai, en una societat que es creu omnipotent i totpoderosa, la mort i els sentiments que aquesta genera necessita la nostra atenció, especialment de l'Església. I és que les ferides que deixa són tan profundes que poden engegar a rodar tota una vida. Així ho ha entès Mn. Gea; que dia rere dia es deixa la pell en una tasca molts cops callada i anònima, però en què es porten a terme a vegades autèntics miracles.

CADA MORT, ÚNICA I IRREPETIBLE

«Cada mort és única i irrepetible», insisteix una vegada i una altra Mn. Gea. Per això cada persona que se li presenta cercant ajut —fa de psicopedagog contractat a mitja jornada per la Funerària Municipal de Terrassa—, mereix la més gran de les

atencions. La relació que s'estableix va més enllà de les fórmules i els convencionalismes, i busca per sobre de tot l'encontre veritable entre persones.

En aquests moments en què sentiments de ràbia, tristesa o angoixa tenallen la persona, no hi ha receptes que valguin, i l'únic que entra en joc és «estar amb l'altre compartint i patint amb ell des d'allò que tu ets. A vegades el silenci comprensiu que envolta i acarona diu molt. Simplement cal saber estar, saber respectar la seva necessitat d'estar sols, mostrar-te disponible». Com intenta explicar el psicopedagog de la Funerària, «plorar amb aquella persona o facilitar que plori amb nosaltres és el millor missatge. Jesús es va commoure i se li van negar els ulls davant les llàgrimes de Marta i Maria a la mort de Llàtzer. El pitjor és refugiar-nos en les frases de compliment, dient coses que no sentim o donant consells que a nosaltres tampoc no ens servirien». Tot això Alfons Gea no ho diu perquè ho hagi après a la universitat, sinó perquè ho ha experimentat durant molts anys en l'atenció i acompanyament de processos de dol.

Precisament des del 1999 la Funerària de Terrassa ofereix als usuaris un servei gratuït d'atenció en el dol. És una experiència pionera en una empresa municipal d'aquesta mena, i s'ha convertit en una aposta ambiciosa de l'Ajuntament egarenc. Mn. Gea és el psicopedagog que el 1999 va guanyar el concurs públic per cobrir aquest servei. Des de llavors no només s'ocupa de l'atenció personalitzada en allò referent al dol, sinó que alhora, impulsat pel desig de diverses mares que van perdre un fill, ha engegat diversos grups de dol en què persones que han patit la pèrdua d'un ésser estimat s'ajuden i s'acompanyen en el difícil procés d'ela-

Grups de dol, un espai per a l'esperança

Què significa per a mi el grup de dol? Un espai de trobada on tots som amics als quals ens uneix, i no sabem de quina manera, un fet: el d'haver perdut un fill. Per a nosaltres hi ha un abans i un després. Ningú no pot assimilar que un fatídic dia pot arribar la mort, sobtadament. La separació és brutal, senzillament. Fa només unes hores ell o ella hi era, i ara no. La transformació és tan grossa que la vida et canvia radicalment. També hi ha una altra mena de mort, la que comença amb un diagnòstic mèdic impossible de creure. A partir d'aquí comença un camí esgotador, dolorosíssim per als pares. Què hi pot haver de més fort que veure com la malaltia s'endú la vida del teu fill?

Quan té lloc una pèrdua tan indescriptible, necessitem que se'ns acompanyi i se'ns compregui. A l'espai de la Funerària Municipal de Terrassa, amb el psicopedagog Alfons Gea al capdavant, juntament amb els que formem el grup de dol, hem trobat aquest suport. Ens hi sentim acollits i estimats, trobem el lloc on expressar de veritat el que sentim: dolor, ràbia, tristesa, impotència, acceptació, i, per què no?, també esperança de tornar a ser persones que estimen i que desitgen gaudir de la vida, amb ganes, amb forces.

Gràcies a Alfons Gea per la seva tasca, gràcies a tot el grup, gràcies als voluntaris i voluntàries i finalment gràcies a la Funerària Municipal de Terrassa per aquesta magnífica i necessària iniciativa.

Núria Blancafort

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

ambient i tracte famiar

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

NIF: G-08862781. - Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

www.residenciapmiralles.org

e-mail: persones@teletelone.es

DAVID PALACIOS ACOMPANYA DES DE FA ANYS EL DOL DE PERSONES QUE PATEIXEN LA PÈRDUA D'UN ÉSSER ESTIMAT

«Ningú no ens ensenya a morir»

—Què el va conduir a interessar-se pel dol?

—De petit creia en el cel i en l'infern, i la mort, si l'havies portat bé et duia a la glòria, és a dir, a una vida eterna i meravellosa amb Jesús. Pensava: per què hem de viure? I la resposta de viure en patiment no l'entenia, per la qual cosa sempre deia: em vull morir. Fins i tot als meus germans els preguntava: per què no et mors? No vaig ser mai entès i em van obligar a no tornar-ho a repetir mai més, tot era una incomprensió per a mi.

En aquella època vaig viure la meva primera frustració en veure la persona que m'estimava més, la meva mare, plorant desconsoladament per la mort de la meva tia. Com era possible que plorés i patís d'aquella manera si estava al cel? Allò no m'entrava i continuava gravat com un dels records de la meva infància. Més endavant vaig viure altres pèrdues que em van fer patir i no entendre'n el perquè. Fins que, amb la mort del meu pare, l'interès va augmentar per elaborar el meu propi dol. Tenia moltes preguntes sense resposta, i molt de dolor, necessitava saber-ne més, i descobrir què m'estava passant.

—No obstant això, en la mesura que aprofundia en el tema, es va anar implicant més i més en l'acompanyament de persones que pateixen el dolor de la pèrdua d'un ésser estimat. Per què?

—Per respecte a la mare no em vaig acomiadat del meu pare. Ella creia que no suportaria saber que s'estava morint. Llavors vaig pactar amb ella i no vaig parlar de la mort amb el pare. No vaig dir-li adéu i sempre me n'he penedit. Llavors no sabia la importància que tenia haver-ho fet, tant per al pare com per a mi. Ningú no ens ensenya a morir, és una assignatura pendent a l'escola, i s'aprèn en el moment menys indicat, sobretot amb molt de dolor i de patiment. És en l'acompanyament on crec que puc aportar coneixement i servir d'ajut, al mateix temps que em vaig enriquint amb més experiències, ja que cada mort és diferent i cada procés de dol és únic. Em sento útil en l'acompanyament i en cadascun d'ells aprenc de la vida.

—Davant d'una persona que ha perdut un ésser estimat, es pot fer o dir

res?

—Primer de tot, caldria evitar els tòpics i frases fetes: «sé com et sents», «ara el que has de fer és sortir i conèixer», «els homes no ploren»... És fonamental tenir una escolta activa, empàtica que permeti a l'altra persona desfogar-se. Sobretot s'ha d'anar pensant en una resposta a tot allò que ens digui. Això és el més difícil, ja que es tendeix sempre a pensar que s'ha de respondre alguna cosa i només cal escoltar, fins i tot acompanyar en el silenci.

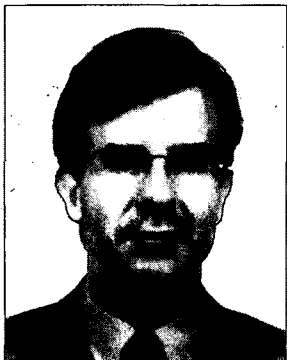
Hem de transmetre confiança i del que es parla en l'acompanyament no

més té sentit en l'«ara i aquí» d'aquell moment. La primera conversa és la més difícil per això és indicat fer preguntes obertes del tipus «em pots explicar què et passa?» o, si és un conegut, «em vaig entristir molt quan vaig saber el que havia passat», i després esperar una resposta. No hi ha una fórmula correcta, però sempre ajuda parlar de l'estimació i de la preocupació, o preguntar «com et senties quan el vas veure per darrera vegada...?»

És bo fer un apropament en els moments més dolorosos, una mà a l'espatlla, una abraçada, i detectar si es prenen fàrmacs, alcohol, drogues i recomanar la visita terapèutica. No s'ha de mentir mai, però tampoc dir tot el que pensem, ja que no som els responsables del dolor de la persona afectada. També és important reformular i confrontar el que vas escoltant per mantenir viva la comunicació i fer que la persona afectada s'hi involucri.

—Quin paper té la fe en aquesta tasca que fa?

—Cada cop que un pare o una mare em pregunta «quin sentit té la mort del meu fill?», o «on era Déu en el moment de l'accident?», o quan una esposa diu «per què havia de morir ara el meu marit?», o altres casos on expressen amb ràbia que Déu els ha abandonat... totes aquestes situacions són proves que atempten contra la meua fe i sempre penso que em donen l'oportunitat de sentir-me estimat per Déu i estimar les persones que passen per aquest procés de dol. Amb molt de respecte, ja que són moments molt durs, els professo la meua fe en les creences. L'experiència m'ha indicat que és un tema de diàleg que ajuda a expressar sentiments. (S.G.)

Mn. Alfons Gea, amb algunes voluntàries dels grups de dol de Terrassa.

borar el dol.

Amb els grups d'autoajuda, que també comencen a aparèixer en altres àmbits i que per desgràcia encara no estan gaire estesos, es pretén crear «un espai en el qual anar guarint les nostres ferides». Per això, s'invita a compartir els sentiments, a parlar sense por i a ser escoltats en un clima de respecte i confiança. «És el moment de parlar i de ser escoltat, de comprendre i de ser comprès», explica Alfons Gea. L'empatia i la comunió que es produeix és tan gran que uns i altres es van ajudant i cadascú al seu ritme, sense impositions ni pressions, pot anar cicatritzant les seves ferides emocionals.

«El grup —afegeix el capellà— ha de facilitar un moment i un espai on també es generi un corrent afectiu que faciliti trobar la resposta a les necessitats que es presenten: la de no sentir-se un cosa rara, la de sentir-se protegit i comprès, la de sentir-se útil ajudant els altres quan passen per la mateixa situació». L'èxit de la iniciativa ha fet que en poc temps els grups hagin anat creixent i que s'hagi anat veient la necessitat de crear-ne més. Actualment a Terrassa hi ha tres grups d'unes 15 persones cadascun, dos de parels i un de parelles, que una vegada per setmana es reuneixen durant gairebé dues hores semidirigits pel mateix Alfons Gea.

M. Dolores Fernández i Pepi Bartoll són dues de les mares que participen en un d'aquests grups des del principi. De fet, la seva existència es deu en bona part a elles. El dol per la pèrdua d'un fill les va conduir a una angoixosa recerca d'ajut fins que finalment van trobar Alfons Gea. Amb ell han «apprès de nou a viure», i amb el temps s'han convertit en col·laboradores assídues del sacerdot i psicopedagog en l'atenció del dol d'altres persones.

PARLAR DE LA MORT

Un altre dels àmbits en què també treballa molt conscientment el servei d'atenció al dol de la Funerària de Terrassa és l'educatiu, ja que aquí és on hi ha les claus per evitar més complicacions en futurs

processos de dol. Per desgràcia, la mort s'ha convertit en el gran tabú de la nostra societat, com abans ho era el sexe, i això repercuteix negativament en experiències posteriors. «Encara ens allunyem de la mort i del procés de morir de manera insana, i neguen el fet més real de la nostra existència terrenal. És curiós com en assignatures com Naturals es parla del procés de néixer però no del de morir», comenta Mn. Gea. El primer pas per educar en la mort és parlar-ne, assumir la nostra finitud com a persones. Cal, per tant, educar en la mort,

i més encara si, com a cristians, creiem en un més enllà que donarà plenitud a la nostra vida terrenal.

Aquest és un dels reptes que ara també se li presenten a l'Església, escola de caritat i misericòrdia cridada a estar sempre amb els més pobres d'entre els pobres.

En aquesta categoria es troben, i de quina manera, les persones que han patit la pèrdua d'un ésser estimat. La seva pobresa és total, emocionalment i afectivament, ja que s'instal·la en les pregonesses del seu ésser. Per això, necessiten la presència amorosa d'algú proper, que com Jesús, es posi a la seva pell, i camini amb elles pel camí del dolor. Necessiten que algú «perdi» el temps amb elles, escoltant-les i compartint la seva pena. Sobretot avui, quan en la nostra societat actual tendim a fer tot el contrari, fugim del dolor i de tot aquell que pateix, ens aïllem i posem distància psíquica i física. El dolor és molest, fins i tot l'aliè, crea angonya i incomoda. Això no obstant, per molt que intentem justificar que l'afectat desitjaria més estar sol —com realment a vegades pot passar—, el seu desig més profund és, com ja hem dit, «el de parlar i ser escoltat, de comprendre i ser comprès».

Amb l'objectiu d'introduir el tema del dol en l'àmbit de l'Església, la Pastoral de la Salut de Barcelona va oferir recentment un curs d'acompanyament en el dol. El va impartir el mateix Alfons Gea, que amb una dialèctica senzilla i entenedora, deixant de banda la morbositat i l'espectacularitat, va tractar de posar les bases del que s'haurà de convertir en poc temps en l'Església en un apostolat important i necessari. (S.G.)

TECLYMA

*Instal·lacions les marques
Pressupostos sense compromís*

c/ Rafael Campalans 137-139
08903 Hospitalet de llobregat (BARCELONA)

- ✓aire condicionat
- ✓calefacció
- ✓aigua
- ✓gas
- ✓electricitat
- ✓reformes bany-cuina

Tel. 93 - 332 75 04

L'ENTREVISTA

El teòleg laic Antoni Bantué acaba de publicar «Muerte y búsquedas de inmortalidad»

La mort és un d'aquells temes que ningú no vol treure mai en una conversa. I encara menys en un llibre. La mort és mirada a distància fins que et toca de prop. Com li va tocar al teòleg català Antoni Bantué. Allò el va

portar a reflexionar i a escriure sobre un tema que arrela de ple en l'essència del cristianisme. El seu llibre no neix, però, amb l'objectiu d'acompanyar en el dol ni d'ajudar a elaborar-lo. Com a teòleg que és, professor a la Universi-

tat Catòlica de Xile, aborda la problemàtica de la mort des d'una perspectiva filosòfica i de cristologia fonamental, i destaca per sobre de tot l'originalitat del misteri cristià davant d'aquest gran interrogant de l'ésser humà.

—Què ho fa que un teòleg de reconegut prestigi escrigui un llibre sobre la mort, un tema del qual defugim per principi?

—Tot va partir de la pròpia experiència. La mort és un tema tabú, avui dia més que mai. Sempre moren els altres fins que et toca de prop. Quan això et passa a tu, l'alienació és impossible i, vulguis o no, t'has de plantejar el tema, com em va passar a mi. Llavors t'adones que realment la mort, per a la consciència humana, és la previsió del risc que tot sigui per no res. És l'experiència de l'anihilament. És la previsió que jo en tant que jo deixaré de ser jo. Aquesta previsió és l'angoixa. A mi tot això em va tocar molt de la vora per diverses raons: la meua dona és trasplantada del cor, i un capellà molt amic va morir de càncer. Així, doncs, aprofitant un semestre sabàtic, vaig decidir investigar i reflexionar sobre el tema, fonamentalment des de la perspectiva de les respostes que, al llarg de la història, l'ésser humà ha donat davant d'aquest problema.

—És aquesta la gran pregunta que tard o d'hora tot home ha d'afrontar?

—I no només això, sinó que és precisament aquest interrogant el que ens diferencia dels animals. Tot animal mor, però no té consciència d'aquesta mort. Per tant, tot i que biològicament la mort sigui la mateixa per als animals i per a l'ésser humà, és radicalment diferent. La consciència en fa la diferència total. Els animals poden ser intel·ligents, però mai conscients. L'angoixa passa per la consciència. I no hi ha angoixa més gran que la consciència del no-res, de l'absurd.

De tot això, però, tendim a fugir-ne, dissimulem. Vivim en una cultura de «l'ara i l'aquí». Confonem l'angoixa amb un dolor que terapèuticament es pot resoldre amb una bona eutanàsia. Així podem resoldre el problema d'un gos, però no de l'ésser humà. La mort encara que arribi al final, és el primer problema de l'home. Aquesta es projecta retrospectivament com una ombra, i el fet de la mort pot fer absurd tot el que fem a la vida. El tema de la mort és un tema molt estratègic de cara a la consciència humana, no només per veure com afronto la mort, sinó per plantejar-me quin sentit té la meua vida.

—En el seu llibre vostè repassa algunes de les respostes que al llarg de la història de la humanitat s'han donat a aquest interrogant. Vol anar, però, més enllà de l'estudi merament històric?

—Després d'agafar la descripció del tema de la mort i les fugides davant d'aquest problema, intento veure quines respostes ha donat l'ésser humà a aquest interrogant. Perquè l'home, sempre que hi ha hagut consciència, ha cercat una interpretació davant del problema de la mort. Això ho podem veure al llarg de tota la història de la humanitat. L'home ha intuït, i ha desitjat, que la mort no pot ser la darrera paraula, perquè tot seria absurd, i no pot ser tot

absurd. És una intuïció de sentit, que li resulta evident.

—Una intuïció que ha pres diverses formes al llarg de la història. Quines centren el seu interès?

—Després de repassar les primeres re-

ressuscit, a nivell fotogràfic, ningú no l'ha vist mai, perquè forma part de l'etern de Déu i ja no és empíricament visible. Així, la resurrecció no és mai verificable en directe.

No obstant, com a elements accessibles històricament per verificar aquesta experi-

arrels bíbliques, sobretot a Isaïes 53, que és on els Evangelis han pouat la teologia d'aquesta experiència.

—Són aquests deixebles la millor prova de la resurrecció?

—Científicament la resurrecció és impossible de verificar, com també és impossible de falsificar. Però hi ha elements verificables concrets, com són els mateixos deixebles i la resta de cristians que al llarg de la història s'han deixat la vida pel Crist. La seva transformació és difícil d'explicar, és una evidència com a experiència, que va més enllà fins i tot de la prova dels sentits. És una experiència suscitada per l'Es-

perit Sant.

I encara una cosa més, l'experiència del ressuscit és l'experiència que Déu ressuscita Jesús donant-li la raó. A un Jesús mort per blasfèmia, perquè no tenia raó, Déu li dona la raó ressuscitant-lo. Això és el més important i és el que marca l'experiència pasqual al llarg de la història de l'Església. Quan algú, en la fe, descobreix el que significa l'experiència de Jesús i que tenia raó, més evident se li fa i més coratge rep per decidir anar ell també en la direcció que va anar Jesús. Tota autèntica experiència cristiana es fonamenta en l'experiència pasqual de mort i resurrecció actualitzada.

—És aquesta la clau de volta del cristianisme?

—Sense això el cristianisme perd tot el sentit. En la nostra cultura postmoderna d'avui, on tenim tants buits de sentit, això pot omplir tota la vida. Hem avançat molt a nivell científic, però no podem garantir el sentit de res. Hi ha la sospita de l'absurd. Quin sentit té la vida? Davant d'aquest interrogant l'experiència cristiana ens convida a retrobar-nos amb el fons de sentit.

—Tota aquesta originalitat pot ajudar a l'hora d'afrontar la mort pròpia o d'éssers estimats?

—Amb la resurrecció de Jesús, Déu ens garanteix que ens acull en les seves mans. Així com Déu ens crea del no-res, Déu també ens re-crea del no-res que és la mort. Ens garanteix que jo en tant que jo no deixaré de ser jo. A efectes pràctics, és un consol la confiança que la mort no és una darrera paraula. Però no només és consoladora aquesta esperança, sinó que és interpel·ladora. Déu li va donar la raó en allò pel qual Jesús s'ho va jugar tot i va ser condemnat a mort. Això deixa ben clar que el criteri de la vida no ha de ser «jo a costa dels altres», sinó ser capaç jo de descentrar-me pels altres encara que em costi la vida. És la superació del meu egoisme i del pecat, una interpel·lació a una altra manera d'afrontar la vida.

Reportatge: Samuel Gutiérrez

«L'home ha intuït des de sempre que la mort no pot ser la darrera paraula»

cerques d'immortalitat en textos històrics, com l'epopeia de Gilgamesh, a Mesopotàmia, em concentro sobretot en els mites d'immortalitat que han marcat més el context bíblic i cristià. Són els mites provinents sobretot d'Egipte, el mite d'Osiris, o el mite d'Ishtar, a Mesopotàmia... Destaca tot el seu aspecte ritual, és a dir, que el fet de celebrar el que el mite celebrava implica una esperança que, per la força gairebé màgica del ritu, el seu desenllaç seria el mateix que el del protagonista del mite. És el que en diem els cultes místics. Això ens porta a plantejar-nos el misteri cristià.

—Que no deixa de ser també una resposta davant del gran interrogant de la mort...

—El misteri cristià, formalment, té el mateix esquema que els cultes místics. Jesús va morir, però va ressuscitar, i Jesús va davallar als inferns, però va pujar al cel. Estructuralment, és com Osiris o Ishtar.

—Llavors, quina és l'originalitat del misteri cristià?

—Aquest és precisament el punt al qual vol arribar el meu llibre. L'esquema estructural dels cultes místics és anterior al cristianisme. En la història de la religió, el cristianisme és un culte místic més. No som inèdits en aquest sentit, però no per això deixem de ser originals.

Una primera originalitat del misteri cristià és que el protagonista del cristianisme té un caire històric clar i verificable. Tots els altres protagonistes són clarament mífics. Jesús, en canvi, és Jesús de Natzaret, el qual consta, per fonts històriques, que va morir, sota el poder de Ponç Pilat, crucificat... Tot això és històric.

D'altra banda, el desenllaç històric de Jesús, l'experiència de la resurrecció, que és el que ens interessa, no és pas una categoria que TV3 hauria pogut gravar si hagués estat allà. El van veure «els qui tenien ulls per veure». La resurrecció, com a experiència pasqual, és una experiència evident que l'Esperit suscita. I és tan evident que agafa formes visuals en els relats. El

ència del ressuscit tenim la transformació fulminant dels deixebles. Tenim totes les evidències històriques que eren babaus i covards amb Jesús, i que no van entendre res. De cop i volta, aquests mateixos deixebles surten i diuen que l'han vist. Havien tingut l'evidència total que la mort de Jesús no havia estat la darrera paraula. L'originalitat del cristianisme és com explicar aquesta transformació fulminant dels deixebles.

—Hi ha gent que aprofita l'esquema místic per desacreditar el cristianisme.

—Alguns diuen que l'explicació de la resurrecció de Jesús hauria estat una apli-

Antoni Bantué ha estat recentment a Barcelona, on, entre altres temes, ha parlat també de la mort.

cació del culte místic per part de Pau. Aquesta és la hipòtesi de Sánchez Dragó, entre altres. No obstant això, si bé és cert que les fórmules querigmàtiques de mort i resurrecció es troben majoritàriament a les cartes de sant Pau, totes aquestes fórmules són clarament prepaülines. Això està molt estudiat. Ni tan sols estan elaborades en el grec de Pau. I ell mateix ho diu: «Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo havia rebut» (1Co 15,3).

Sánchez Dragó fa un garbuix absolutament absurd. És una forma *light* d'afrontar un problema que és molt seriós. La notícia expressada de la resurrecció de Jesús és pre-paulina i ha sorgit precisament d'aquests apòstols sense fe que amb Jesús no havien entès res. Això és un fet històric. A més, després es descobreix que té unes

AVANÇAMENT DE LA PROGRAMACIÓ PER AL 2003

Egipte i creuer pel Nil

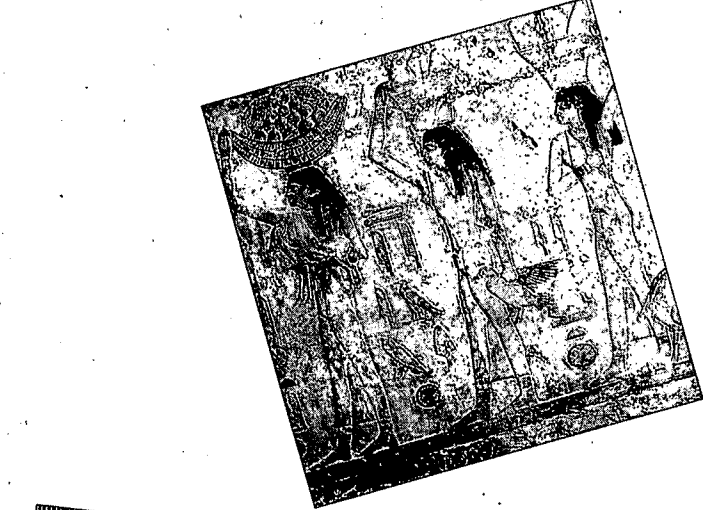
del passat faraònic al cristianisme primitiu

del 24 de febrer al 7 de març del 2003

VISITES:

- El Caire
- El Minià
- Tell-el-Amarna
- Memfis
- Sakara
- Gizeh
- Tebes
- Luxor
- Karnak
- M...

- Kom Ombo
- Aswan
- Abu Simbel

AVÍS IMPORTANT: Canvi de dates, de l'1 a l'11 de desembre

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

DEMANEU INFORMACIÓ A: AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Vaticà

església en el món

El Papa sol·licita a Tony Blair i a Aznar solucions per a la crisi

ROMA.— Un col·loqui cordial. És la definició del portaveu del Papa, Joaquín Navarro-Valls, de la trobada entre Joan Pau II i Tony Blair. El Papa va demanar al primer ministre britànic que es comprometí a buscar solucions per resoldre la crisi iraquiana sense «crear noves divisions» en la comunitat internacional.

En aquests dies en què tots els camins duen a Roma—han visitat al Papa diplomàtics alemanys, iraquians, el secretari general de les Nacions Unides— ara ha estat el torn del representant del govern britànic, el més fort aliat dels Estats Units en aquesta cursa bèl·lica contra l'Iraq i del president espanyol.

Després de visitar el Papa, el primer ministre va intercanviar impressions amb el cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat vaticà, i amb l'arquebisbe Jean-Louis Tauran, secretari per les Relacions amb els Estats. Per part vaticana, el missatge va ser el mateix que el Papa repeteix aquests dies: «Que totes les parts interessades col·laborin amb les Nacions Unides i sàpiguen utilitzar els recursos del dret internacional per evitar la tragèdia d'una guerra.» El Papa està especialment preocupat per les conseqüències de la guerra sobre la població de l'Iraq, que ja fa molts anys que viu sota la dura prova d'un embargament que atempta contra els drets elementals de les persones.

Tony Blair es troba en una delicada situació en què l'Església del seu país, la Comunió anglicana, considera moralment il·legítima una guerra. L'Església catòlica

Tony Blair es va reunir amb Joan Pau II.

d'Anglaterra i del País de Gal·les i la Comunió anglicana van emetre un comunicat en què s'oposaven a una intervenció a l'Iraq. El portaveu de Tony Blair va dir als periodistes que «reconeixem la preocupació del Papa i compartim el desig d'evitar la guerra, però en darrer terme serà una decisió de Saddam».

Joan Pau II rep el president Aznar

El president del govern espanyol José M. Aznar va entrar al Vaticà en una comitiva formada per vuit cotxes que van travessar el

petit Estat a través de la porta de Petriano i va ser rebut pel Papa durant mitja hora, també en un «col·loqui cordial», segons va comunicar el portaveu del Papa, Joaquín Navarro-Valls. El Papa va exposar «la gravetat de la situació a l'Iraq» i va instar totes les parts implicades a trobar «solucions justes i pacífiques, inspirades en els principis del dret internacional i dels principis ètics».

Per la seva banda, José M. Aznar va exposar al Papa que «s'ha fet tot el possible per a la pau, però aquesta pau no cau del cel», tal com ja va anunciar Aznar al diari italià *La Stampa*. El president espanyol va insistir en el «perill del terrorisme, que requereix una acció comuna». En aquest sentit, segons Navarro-Valls, «hi ha plena convergència d'opinions amb la Santa Seu».

L'ambaixador espanyol davant de la Santa Seu, Carlos Justo Abella y Ramallo, creu que «Aznar no podia no explicar personalment al Papa» la posició d'Espanya en el suport als EUA, i manifesta que «la visita es deu al respecte que Aznar té pel Pontífex».

Durant el col·loqui també es va parlar del tractat de la Constitució Europea i la qüestió d'incloure-hi una referència a les arrels cristianes del continent europeu.

Miriam Díaz i Bosch

Dimecres de Cendra, dia de pregària i de dejuni per la pau

ROMA.— Joan Pau II va convocar per al 5 de març, Dimecres de Cendra, una jornada de pregària i de dejuni per la pau, especialment a l'Orient Mitjà. «És un deure dels creients, independentment de la religió a la qual pertanyin, proclamar que mai no podrem ser feliços els uns contra els altres; el futur de la humanitat no es podrà assegurar mai amb el terrorisme i la lògica de la guerra», deia el Papa. «Els cristians en particular, estem cridats a ser els sentinelles de la pau, (...) se'ns demana que vigilem perquè les consciències no cedeixin a la temptació de l'egoisme, de la mentida i de la violència», afegia. El Bisbe de Roma va demanar als fidels que preguin a Déu per la conversió dels cors i l'amplitud de mires «en les decisions justes per resoldre amb mitjans adequats i pacífics els conflictes que obstaculitzen la peregrinació en el nostre temps». El Papa va recomanar resar el Rosari i va dir que «a aquesta invocació comuna l'acompanyarà el dejuni, expressió de penitència per l'odi i la violència que contaminen les relacions humanes». (Zenit)

Crida dels bisbes de Sarajevo, Bagdad i Jerusalem

ROMA.— Una crida urgent a la pau i a considerar els efectes desastrosos de la guerra és la invitació conjunta llançada per l'Església a Sarajevo, Bagdad i Jerusalem, tres llocs que han estat testimonis de la guerra i la violència. El cardenal Vinko Puljic, arquebisbe de Sarajevo; Mons. Raphael Bidawid, patriarca de Babilònia dels Caldeus, i Mons. Michel Sabbah, patriarca llatí de Jerusalem, han donat a conèixer un missatge per evitar la guerra: «Nosaltres volem dir al món sencer: no preneu el camí de la guerra perquè és un camí sense sortida. (...) La pau és l'únic camí a recórrer; és la direcció obligatòria. No hi ha violència, no hi ha terrorisme, no hi ha guerra que no impliqui més que violència, odi, destrucció, patiment i mort. (...) Amb el Papa també nosaltres diem: no a la guerra. La guerra sempre és una derrota de la humanitat.» (N.E.)

ESTATS UNITS

El Vaticà explica a l'ONU que la guerra no és inevitable

NOVA YORK.— Al tancament d'aquesta edició, l'arquebisbe Celestino Migliore, observador permanent de la Santa Seu davant de les Nacions Unides, explicava davant del Consell de Seguretat d'aquest organisme les raons per les quals el Vaticà considera que encara és possible evitar una guerra amb l'Iraq. «La Santa Seu sap que la comunitat internacional està realment amoïnada i ha de fer front a una causa justa i urgent: el desarmament dels arsenals de destrucció massiva», deia Mons. Migliore. El prelat també destacava la convicció de la Santa Seu que, entre els esforços per fer-se sentir «basats en la riquesa de les eines de pau que posseeix el dret internacional, el recurs a les armes no seria just».

A la greu situació que pateix la població civil iraquiana, després d'anys d'embargament, se sumen les perspectives de les tensi-

ons i dels conflictes «entre pobles i cultures i la lamentable presentació de la guerra com una forma de resoldre situacions insostenibles», afegia. Mons. Migliore va expressar el suport ferm del Vaticà «als esforços de la comunitat internacional per resoldre la crisi dins de l'esfera de la legalitat internacional» i va insistir en el fet que la Santa Seu «està convençuda que, tot i que el recurs de les inspeccions pot semblar lent, continua sent un camí efectiu».

Per al Vaticà, la majoria de la comunitat internacional demana una solució diplomàtica al conflicte: «Aquesta petició no es pot ignorar. La Santa Seu convida les parts a mantenir el diàleg obert per trobar solucions que evitin una possible guerra i insta la comunitat internacional a assumir responsabilitats.» Mons. Migliore va acabar la interven-

ció amb unes paraules de pau i d'esperança de l'enviat papal a l'Iraq, el cardenal Roger Etchegaray: «La pau encara és possible. El pas més petit en els propers dies significarà un gran salt cap a la pau.»

D'altra banda, el secretari de la Santa Seu per a les Relacions amb els Estats, l'arquebisbe Jean-Louis Tauran, va afirmar que una guerra unilateral, sense una decisió del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, seria «un crim contra la pau». Segons el prelat, cada acció «ha de ser presa i decidida en el context de les Nacions Unides. Només el Consell de l'ONU té el poder de decidir un atac armat de legítima defensa, que suposa l'existència d'una agressió prèvia». Per a Mons. Tauran, els inspectors de l'ONU «han de poder prosseguir la seva feina. Encara hi ha un petit espai per a la pau». (ACI)

ESPANYA

Educadors i portadors de pau

BARCELONA.— En la Trobada Europea sobre la Immigració, celebrada a Barcelona, 93 salesians i joves que treballen en ambient salesià de quinze estats europeus van fer un manifest a favor de la pau i en contra de la guerra. «Estem convençuts que la guerra implica una pèrdua inacceptable de persones i valors», diu el comunicat. Els salesians demanen «solucions eficaces, pacífiques i no violentes que portin a la pau. Creiem que la pau, i no la guerra, obre possibilitats de futur als joves». Per això, conclouen que «ens comprometem a ser, en els nostres ambients, educadors i portadors de pau». (C.C.)

ESTAMPES - ROSARIS - PESSEBRES - OLIS - TRÍPTICS - RETAULES - IMATGES RELIGIOSES - MEDALLES - RESTAURACIONS - MIRALLS - ICONES - ORFEBRERIA.

Boters 7 i 9 08002 Barcelona Tel. 933 175 685 Fax 934 127 523

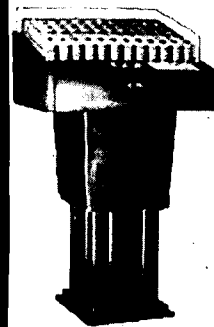
e-mail: sugerencias@articulosreligiosos.com www.articulosreligiosos.com

LAMPADARIS ELECTRÒNICS

Fàbrica i oficines a Sabadell

S.A.T. a tot Catalunya

Tel. 937 276 676 937 276 822

Vaticà

La missió no pot ser la «ventafocs» de la fe

■ El cardenal Sepe presenta el missatge del Papa per al Domund

ROMA.— El missatge del Papa per a la Jornada Mundial de les Missions (Domund) està centrat en el Rosari, per tal que l'«Església sigui més missionera, més contemplativa i més santa». Durant la presentació del text a la premsa, el cardenal Crescenzo Sepe, prefecte de

la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles va recordar a bisbes i sacerdots que «la missió no pot ser percebuda com la ventafocs de l'experiència de fe». Una crida, per tant, a ser missioners sempre, perquè «l'Església és missionera per definició».

El 19 d'octubre serà un dia especial per als catòlics. Coincideixen el 25è aniversari del pontificat de Joan Pau II; la beatificació de la mare Teresa de Calcuta; la clausura de l'Any del Rosari i el dia del Domund, que aquest any està dedicat al Rosari. El Papa ha volgut avançar el missatge del Domund perquè totes les comunitats puguin anar treballant el tema i inserir-lo millor a la pastoral local. A partir d'aquest any, doncs, el missatge per a les missions no es donarà a conèixer per Pentecosta sinó abans, durant la festa del Baptisme del Senyor.

Enguany, el missatge està dedicat a la pregària del Rosari. La proposta s'insereix en l'itinerari volgut pel Papa per viure la devoció del Rosari a tots nivells, també missioner. L'objectiu del missatge és aconseguir «una Església més contemplativa, santa i missionera». El cardenal Crescenzo Sepe, considerat un dels homes amb més responsabilitat a l'Església pel fet que el seu dicasteri —l'òrgan encarregat de les missions té diòcesis pròpies, un 39% de totes les del món—, va dir que el Papa vol que «amb la recitació quotidiana del Rosari l'Església sigui més contemplativa». Així, per al Papa «el Rosari és un pelegrinatge pels camins de la salvació, fet amb Maria Santíssima, per contemplar amb els seus ulls de creient l'autèntic rostre de Crist». A través del Rosari, doncs, «Maria

El Papa dedica el missatge del Domund al Rosari.

s'ofereix com a missionera, i es fa narradora de l'Evangelí de Jesucrist».

També s'insisteix en la santedat de l'Església. «Santedat i missió son un binomi inseparable de la vocació de tot batejat», subratlla el Pontífex. «Maria ajuda a fer l'Església més missionera», ha escrit Joan Pau II, que explica com «Maria encoratja i acompanya no només els missioners sinó tota la comunitat cristiana en la trobada i la narració de l'Evangelí».

Mons. Robert Sarah, secretari de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, va explicar durant la presentació del missatge del Domund que «no es pot anunciar correctament Jesucrist a l'immens continent africà i oblidar que és una de les terres més pobres del món». Sarah va constatar com «l'Àfrica és un continent cada cop menys important, més oblidat i abandonat». Sarah va recordar que «la missió a l'Àfrica ha conegut un progrés quasi prodigiós: de dos milions de fidels el 1900, avui la població cristiana és de 110 milions, equivalents al 15% de la població». «Aquest progrés es manifesta igualment en l'àmbit de les vocacions sacerdotals i religioses, i sobretot de catequistes», va cloure Mons. Sarah, recordant que «l'Àfrica continua oberta a l'Evangelí».

Miriam Díez

NICARAGUA

L'episcopat denuncia interessos en l'avortament de la nena violada

MANAGUA.— La Conferència Episcopal de Nicaragua considera que el debat suscitat l'entorn de l'avortament provocat recentment en una nena ha estat forçat per mirar d'introduir l'avortament al país. A través d'un comunicat ha alertat davant de «l'anunciat avantprojecte de llei amb el qual es pretén reglamentar la pràctica de l'avortament». Els prelatos sostenen que «si els nostres legisladors accepten aquesta aberració, disposarien per a l'ordenament jurídic de Nicaragua d'un precedent de

negació als seus mateixos fonaments de ser respectuosos del dret a la vida». Per això, demanen que no es legisli a favor d'aquest delicte: «Si es mata una criatura innocent absolutament incapaç de defensar-se, llavors es justificarien irresponsablement el robatori, el genocidi, el narcotràfic, el terrorisme.» La Conferència ratifica «la seva posició a defensar la vida dels no-nascuts des del moment en què són concebuts al si matern».

D'altra banda, el bisbe auxiliar de Ma-

nagua, Mons. Jorge Solórzano, ha qualificat l'avortament com «un crim» i ha advertit que els pares i metges que hi han participat estan excomunicats segons el canó 1.398 del Codi de Dret Canònic. També ha denunciat les organitzacions feministes de Nicaragua i de l'estranger perquè «han manipulat els pares perquè autoritzessin l'avortament i han impedit que l'Església s'hi apropés per manifestar-los que hi havia la possibilitat de salvar totes dues vides». (C.C.)

RÚSSIA

Expulsat un altre sacerdot

SANT PETERSBURG.— La policia de Puschkin, a Sant Petersburg, ha anul·lat el visat al sacerdot catòlic Bronilaw Czaplicki i li ha donat dues setmanes per deixar el país, ha informat Ràdio Vaticana. Polonès, el pare Czaplicki treballa des de fa deu anys a la Federació Russa. Fins ara era rector de Puschkin, professor al Seminari de Sant Petersburg, i president de la comissió eclesiàstica per als màrtirs catòlics del segle XX a Rússia. (Zenit)

MONGÒLIA

Nova església per a la comunitat cristiana

ULAN BATOR.— «Fins ara, les parròquies d'Ulan Bator eren dues: l'església de Nostra Senyora de l'Assumpció, oberta a l'agost del 2002, i l'església del Cor Immaculat de Maria, que va començar l'activitat pastoral el gener del 2003. Aquestes parròquies, però, es trobaven en locals. Ara estem construint la primera església veritable, una casa de Déu digna d'aquest nom!» Així s'expressa Mons. Wens Padilla, prefecte apostòlic d'Ulan Bator. Els treballs d'edificació de la nova església, dedicada a sant Pere i sant Pau, s'acabaran a l'abril. Mons. Padilla explica que «s'acosten a la nostra Església molts no cristians, hi ha una gran curiositat per la nostra fe i moltes conversions». (Fides)

ANGOLA

Premi nacional d'alfabetització per als salesians

LUANDA.— Als salesians de la comunitat de Sant Josep de Natzeret, a Luanda, se'ls ha concedit el Premi Nacional d'Alfabetització 2002. És un reconeixement pel programa que desenvolupen des del 1997 per reduir i eliminar l'analfabetisme en un dels sectors més pobres de la capital. L'any 2002 els deu centres de la comunitat van comptar amb 2.853 alumnes. L'activitat s'adreça a grups de joves procedents de l'interior del país, joves venedors ambulants, adolescents i nens que estan fora de l'estructura escolar. (VID)

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Som a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala de repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per a convallescències. Poques places.

Tel. 934 274 453

PUJOLS JOIERS, els artesans de l'or

Medalles religioses, rellotgeria. Gran varietat de dissenys. Taller propi. Reparacions.

Visiti'ns al carrer Hospital, 29, de Barcelona, al costat de les Rambles. Tel. 933 182 284

COSM PRIMERA AGÈNCIA MATRIMONIAL DE CATALUNYA

La cerca de parella requereix les màximes garanties.

Més de 25 anys d'experiència.
Dirigida per Psicòloga col·legiada.
Garantia JAC Generalitat de Catalunya.
Informi-se'n gratuïtament i sense compromís, el nostre equip de psicòlegs li dirà si pot ajudar-lo/la.

COSM, c/ Balmes, 64, 3r 2a (xamfrà c/ Aragó)
08007 Barcelona
Tel. 934 877 180 - Fax 934 877 148
<http://www.agenciamatrimonial.com>

Bon dia!

Compren materials d'enderroc (teules, radiadors, fàbriques en desús, reixes, portals, etc.) i material antic (llibres, biblioteques, botigues velles, etc.).

Truqueu a en Raimon o en Pau al
972 645 262

Espanya

Arrels cristianes d'Europa

■ Conferència del cardenal Gofried Danneels

BARCELONA.— El 24 de febrer va ser a Barcelona el cardenal Gofried Danneels, arquebisbe de Malines-Brussel·les, convidat pel Patronat Català Pro Europa i la Fundació Joan Maragall. En un acte presidit pel president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, i amb la participació del cardenal arquebisbe de Barcelona Ricard M. Carles, el cardenal Danneels va centrar la seva intervenció en el tema *Cristianisme i Europa*.

El cardenal Danneels va començar la seva conferència, en què també van participar Casimir de Dalmau (director executiu del Patronat Català pro Europa) i Antoni Matabosch (president de la Fundació Joan Maragall) afirmant que el cristianisme ha estat en l'origen «d'aquesta gran cosa que és Europa. Tenim una greu responsabilitat (els cristians) que aquesta gran herència no

tacions del caràcter sagrat de tota vida humana; el paper de la família basat en el matrimoni estable; la llibertat en la professió de fe; el treball com un bé personal i social; el poder polític entès com a servei... «tot això són valors que el cristianisme ha inspirat a Europa».

En relació amb les influències diferents que han donat forma al continent europeu,

va assenyalar que «a part de l'aportació grecoromana i el judaisme hi ha altres aportacions com ara l'islam, les tradicions eslaves... el cristianisme ha canalitzat totes aquestes influències. Com a europeus, encara que una persona no es consideri cristiana, hem de respectar aquesta memòria i reconèixer que és patrimoni nostre, difondre'l i enfortir-lo».

L'arquebisbe de Malines-Brussel·les va subratllar que el paper del cristianisme i l'Església ha estat molt gran. Concretament, s'aturava en l'aspecte polític: «El cristianisme afirma que el polític no és un déu, el seu caràcter no és absolut, i que les institucions polítiques i socials no són ídols. Això afirma la importància i dignitat dels polítics, i també els seus límits.»

Per al cardenal Danneels, quan el cristianisme desapareix, sorgeixen els règims totalitaris: «No és possible definir l'home si no se'l posa en relació amb una transcendència, una divinitat. En cas contrari, l'home es converteix en un dictador. Déu és la garantia de l'home.»

També va destacar l'aportació del cris-

«El cardenal Danneels va recordar que el cristianisme ha tingut una contribució intel·lectual i espiritual a Europa insubstituïble»

tianisme en l'educació dels valors de base i en la resposta a les grans preguntes; en la promoció de la cultura i de les identitats de cada poble, «que sense fe es tornen unificadores. El cristianisme, per la llei de l'encarnació, diu que som germans però de cultures diferents».

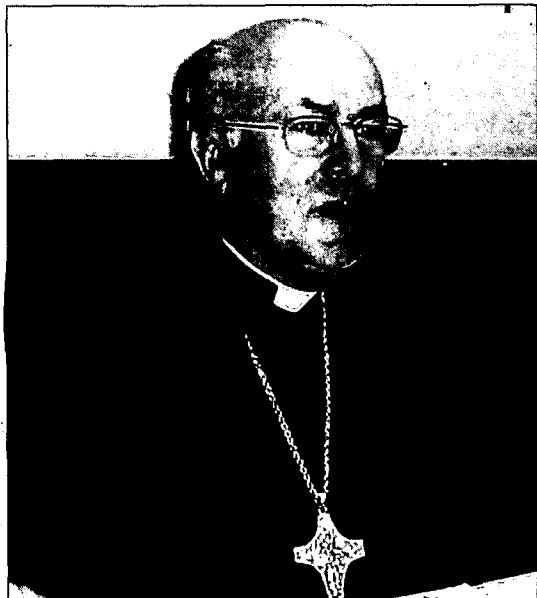
Un altre punt que va posar en relleu és la necessitat que en la construcció europea hi hagi un consens sobre les bases ètiques fonamentals, com el respecte a la vida: «Aquest consens ètic només ve de la moral, que només ve del decàleg de Moisès, dels sentiments profunds de l'ésser humà.»

El cardenal va assegurar que l'Església

contra el materialisme exacerbant i l'antisemitisme; el fet de no caure en la renacionalització; la solidaritat, la democràcia, els drets humans, el principi de subsidiarietat...

Per al cardenal Danneels, la fe cristiana té una força terapèutica per als valors humans. «Quan els valors se separen de la transcendència, de la seva font moderadora i sancionadora, poden ser fràgils, alliberar toxines que els enverinen i enverinen els altres.» Així, es referia que la unitat de cada persona pot degenerar en individualisme on l'home té drets i no deures; el personalisme pot arribar a ser un narcisisme intolerable; l'amor a la pàtria es pot convertir en un nacionalisme egoista... «La crisi europea pot passar quan es prenen aquest valors sense una instància (Déu) que els controla i els digui fins on poden arribar. No podem prescindir de les reflexions ètiques profundes i religioses a l'hora de construir una unió europea.»

Rosa María Jané Chueca

Cardenal Danneels.

desaparegui ni quedi desnaturalitzada». En aquest sentit, el cardenal mostrava la seva sorpresa davant el fet que al preàmbul de l'esborrany de la Constitució europea no constés cap al·lusió a l'herència cristiana: «No entenc la por d'esmentar un fet històric que és neutre. No és cap presumpció. Per què no reconèixer que Europa té arrels en el cristianisme?, què hauria estat d'Europa sense el cristianisme? M'estranya que un continent on la memòria és tan important silenciï part d'aquesta memòria o ensordeixi davant d'ella.» El conferenciant va subratllar que l'Església respectarà el que estableixi la convenció europea, però això no implica «abdicar dels valors encarnats en la institució».

Per a Gofried Danneels, qualsevol elecció econòmica, social o política no es pot emancipar de l'ètica, la moral i la filosofia. Per això, «dins de la concepció d'un ordre europeu que es construeix, s'han de reconèixer els valors que formen el patrimoni més preciós de la humanitat». En aquest sentit, va apuntar que Europa és una font de valors i que el món no pot ignorar aquest fet.

Aportació del cristianisme

El cardenal Danneels va recordar que el cristianisme ha tingut una contribució intel·lectual i espiritual a Europa insubstituïble. Com a exemple, va apuntar les apor-

CASA D'ESPIRITUALITAT del Santuari del Miracle

EL MIRACLE

■ **US OFEREIX** la possibilitat de combinar el descans i la pau del cos amb el de l'esperit, de trobar un espai on a més de gaudir de l'entorn s'ofereixen eines per treballar l'esperit, com espais de reflexió, de silenci, de pregària i de celebració.

■ **VENIU A PARTICIPAR** en qualsevol de les activitats programades per als propers mesos d'abril, maig o juny. Us hi esperem.

ABRIL

del 31 de març al 6

PER A TOTHOM. EXERCICIS ESPIRITUALS.
Director: P. Jordi Castanyer, monjo.

del 4 al 6

PER A TOTHOM. RECÉS, CAP DE SETMANA.
Director: P. Jordi Castanyer, monjo.

del 17 al 20 (matí)

PER A TOTHOM. RECÉS, SETMANA SANTA.
Director: P. Cebrià Pifarre, monjo.

MAIG

de l'1 al 4

PER A MATRIMONIS. RECÉS, CAP DE SETMANA.
Director: P. Abat Sebastià Bardolet.

del 12 al 18

PER A TOTHOM. EXERCICIS ESPIRITUALS.
Director: Mn. Ignasi Montraveta, prevere.

del 16 al 18

PER A TOTHOM. RECÉS, CAP DE SETMANA.
Director: Mn. Ignasi Montraveta, prevere.

JUNY

del 31 de maig a l'1

PER A VÍDUES I VIDUS. RECÉS DE CAP DE SETMANA.
Director: Mons. Antoni Deig, bisbe.

del 9 al 15

PER A TOTHOM. EXERCICIS ESPIRITUALS.
Director: P. Alcuí Serras, monjo.

del 13 al 15

PER A TOTHOM. RECÉS DE CAP DE SETMANA.
Director: P. Alcuí Serras, monjo.

PER A INFORMACIÓ, INSCRIPCIONS I RESERVES.

CASA D'ESPIRITUALITAT
Tlf.: 973 480 045 Fax: 973 480 243
25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

Espanya

Cridats al relleu missioner

■ Celebrada la Jornada del Dia d'Hispanoamèrica

MADRID.— El 2 de març l'Església espanyola va celebrar la Jornada del Dia d'Hispanoamèrica, per enfortir en els fidels el seu compromís missioner a favor de l'evangelització al continent americà. Enguany el lema proposat és Col·labora amb Amèrica en el relleu missioner. D'aquesta manera es vol establir una continuïtat i comunió eclesial amb el missatge del Domund 2002.

Mons. Carlos Amigo, o.f.m., arquebisbe de Sevilla i president de la Comissió Episcopal de Missions, deia en un missatge per a aquesta jornada, que «més que donar i oferir, es tracta de treballar plegats. Més que aportar en mitjans, és un esforç per unir-se a les persones. Més que interès per al desenvolupament d'un projecte, és voler contribuir a la salvació-alliberament total i en Crist d'uns homes i dones concrets».

L'Església espanyola té tres institucions especialment dedicades a la cooperació amb les Esglésies: la Comissió Episcopal de Missions i Cooperació entre les Esglésies, l'Obra de Cooperació Sacerdotal Hispanoamericana i el Fons Nova Evangelització. Actualment hi ha uns mil sacerdots diocesans espanyols treballant com a missioners a Amèrica Llatina. El vincle especial amb les Esglésies d'Amèrica Lla-

tina, «no només té unes inqüestionables arrels històriques», afirmava Mons. Amigo, «sinó un veritable afecte fratern i un desig creixent de més cooperació». Així mateix, assegurava que la presència al nostre país de «germans i germanes» provinents del continent americà, és un nou estímul per a «aquesta ajuda recíproca».

Per a Mons. Amigo, és bàsic treballar la justícia, perquè altrament, «les millors intencions i projectes quedarien sense consistència, s'oblidarien els drets que assisteixen les persones, el respecte a la seva dignitat i condició humana i la valoració de la pròpia cultura. Dret a la vida, a la família, al treball, a la participació, a la llibertat. El reconeixement d'aquests drets és condi-

Cartell oficial de la jornada.

ció imprescindible per a la justícia».

El prelat també alertava del perill de caure en actituds i actuacions «de caire evasionista, falsament espiritualista i alienant (...); en paternalismes que no promouen els pobres, (...) en certes caricatures d'una falsa caritat que sovint tenen més de vanitat social que d'autèntic lliurament personal i de solidaritat real». En aquest sentit, animava a una fraternitat universal, reconeixent en l'altre una persona en la seva realitat individual i social concreta, no com a «simple objecte d'ajuda».

Segons Mons. Amigo, compartir l'ajut material és un gest solidari i expressió de l'amor fratern que, amb gràcia i favor de Déu, s'ha rebut. «La misericòrdia de Déu no anul·la les exigències de justícia, sinó que les fa més obligatòries. Ja que la justícia es basa en l'amor i tendeix a l'amor. La misericòrdia és la font més profunda de la justícia». Per això, subratlla que la cooperació amb les Esglésies d'Amèrica Llatina hauria de ser profundament eclesial, alliberadora-evangelitzadora, corresponent i subsidiària. (C.C.)

XXIV Jornades Generals d'Apostolats dels Laics

ALCALÁ DE HENARES.— Les XXIV Jornades de delegats diocesans d'Apostolat Seglar i presidents generals d'Associacions i Moviments Laicals van tenir lloc a Alcalá de Henares, el 15 i el 16 de febrer, sota el lema «Laïc i evangelització». Segons un comunicat final, es van complir els objectius proposats per a les jornades: intercanviar experiències i punts de vista entre les diferents diòcesis i les associacions i moviments; aprofundir en la tasca de l'evangelització de la nostra societat a través de la presència pública dels cristians; avançar en temes relatius a la programació pastoral; i fixar criteris i continguts de l'apostolat dels fidels seglars. A les jornades es va parlar entre altres temes de la tasca pastoral dels fidels en el moment actual, de la necessitat que els creients redescobreixin el goig de l'evangelització i de la presència dels catòlics en àmbits concrets. També es va manifestar el compromís i l'obertura de l'Església per la pau. (SIC)

Mons. García pren possessió de la diòcesi d'Àvila

ÀVILA.— El 23 de febrer Jesús García Burillo prenia possessió de la diòcesi d'Àvila. A l'acte, celebrat a la catedral, hi van ser presents, entre d'altres, el nunci Manuel Monteiro de Castro i el cardenal Antonio M. Rouco. El nou bisbe d'Àvila va dir als seus diocesans que estava emocionat per haver arribat a la terra de santa Teresa de Jesús i sant Joan de la Creu, que van assolir «les cotes més altes d'espiritualitat i universalitat». També es va referir a Àvila com a «terra en què la saviesa divina ha deixat petjades dels orígens». Jesús García Burillo va néixer a Alfamén (Saragossa) el 1942. És llicenciat en Teologia i doctor en Teologia Bíblica. Va ser ordenat sacerdot a Valladolid el 1971. A la Conferència Episcopal és membre de les comissions episcopals de Pastoral i Relacions Interconfessionals des del 1999. (C.C.)

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

ASIA APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €** ☐
Àsia i Oceania: 243,82 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: **CATALUNYA CRISTIANA**
 Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

«Evangelitzadors com Xavier», lema de les Xavierades 2003

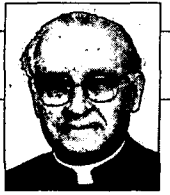
NAVARRA.— Els propers dies 9 i 15 de març se celebraran les tradicionals Xavierades (marxes cap al castell de Xabier a Navarra). Enguany, en al·lusió a la celebració del 450è aniversari de la mort de sant Francesc Xavier, el lema escollit ha estat «Evangelitzadors com Xavier». Les Xavierades se celebren des de fa mig segle i congreguen uns quants milers de persones. L'arquebisbe local, Mons. Fernando Sebastián, presidirà, un any més, totes dues convocatòries. (SIC)

Any Sant de Sant Martino

LLEÓ.— Enguany es compleixen els 800 anys de la mort de sant Martino, per la qual cosa la diòcesi de Lleó celebra fins al 12 de gener del 2004 l'Any Sant de Sant Martino. La Reial Col·legiata de Sant Isidor de Lleó és el lloc de peregrinació durant aquest any jubilar, per al qual la Penitènci-

eria Apostòlica ha concedit, a petició del bisbe de Lleó, indulgència plenària. Confessar-se, rebre la comunió, pregar per les intencions del Papa i participar devotament en qualsevol celebració litúrgica o pietosa de la col·legiata. Durant tot l'any, a les 20.00, se celebrarà la missa del pelegrí. (SIC)

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

La mirada de Déu és una mirada d'amor

Hi ha una expressió curiosa d'algunes tribus de l'Àfrica, sobretot entre les que fan llargs camins. I és que, quan fan una aturada, diuen: «Seguem i esperem que ens encalci el nostre esperit.» És a dir: tot caminant, l'ànima se'ns ha quedat enrere; per això, cal seure i esperar que l'ànima torni, que arribi. Encara que aquells pobles no siguin cristians, diria que és una manera molt cristiana de traduir el cansament, a causa del qual ens hem deixat l'ànima pel camí. I si ens aturem és per recuperar l'ànima.

Ja sabem que l'ànima no ens abandona en el cansament, però sí tenim necessitat de tenir més consciència de moltes coses, d'asserenar-nos, de retrobar-nos amb moltes realitats, de retrobar-nos amb més profunditat amb el Senyor. Això implica un temps de pregària que és com el temps que donem a l'Esperit Sant perquè pugui actuar més profundament en nosaltres.

Ja sabeu també moltes coses sobre l'Esperit Sant. Però, certament, l'Esperit no ens ha estat revelat en termes objectivables en conceptes, com és el cas del Pare, o en termes objectivables en imatges, com és el cas de Jesucrist, el Verb de Déu encarnat. El fet que l'Esperit Sant actuï tan discretament i que sigui tan difícilment pensable mitjançant conceptes, ens porta a reconèixer que Ell és la força i la comunicació de Déu en mi, cosa que puc sentir, que puc agrair, però que és difícil d'expressar conceptualment. L'Esperit Sant fa que la nostra vida sigui coherent amb l'Evangeli, és a dir, que intencem, com diu sant Pau, agrair més a Déu que als homes.

Ja que l'important és sempre, i també en el nostre temps, no pas aconseguir els homes sinó Déu, «per això prediquem no pas mirant de complaure els homes, sinó de complaure Déu, que examina els nostres cors.» Vol dir això que Déu està atent al meu cor, per tal de veure

si cerco complaure els homes o cerco complaure'l a ell? Literalment, sembla que això és el que diu Pau: que Déu examina els nostres cors per tal de veure si li volem plaure.

Que no ens mira pas amb la mirada pròpia d'un tribunal examinador, no. La mirada de Déu és com la mirada d'aquells pares i d'aquelles persones que ens estimen, unes mirades que ens transformen per anar-nos fent com ells volen, precisament perquè ens estimen. I és així com ens estima Déu com a bon Pare que és.

Joan diu molt clarament que la condició cristiana és la filiació, ja instaurada però encara no plenament manifestada.

I aquesta és la nostra tasca: partint de la nostra consciència de filiació, intentem anar engendrant, com diu Pau, fills i filles de Déu. Però hem de partir sempre del nostre convenciment i de la nostra condició de fills.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Temps d'amor i de pau

Els cristians iniciem un temps fort. És la Quaresma, que ens prepara per celebrar joiosament la Pasqua de resurrecció de Jesucrist. I això enmig del nostre món, perquè és en aquest món que vivim els cristians juntament amb la resta de la humanitat.

Som ben conscients que en el món hi ha una injusta distribució dels béns. La frontera entre el Nord i el Sud va fent-se més sensible. La fam, per posar un aspecte clamorós, és encara una realitat creixent. Seixanta milions de persones moren cada any per manca d'aliment.

Joan Pau II ha proposat com a tema de reflexió quaresmal la frase dels Fets dels Apòstols: «Fa més feliç donar que rebre.» Aquesta veritat posa en relleu que la inclinació a donar radica en el més profund del cor humà. No hi ha dubte que tota persona desitja posar-se en contacte amb els altres, i això es realitza plenament quan es posa al seu servei.

Tanmateix els criteris dominants en el nostre món

alteren sovint aquella tendència interior a donar-se als altres desinteressadament. No és del tot fàcil desenvolupar una cultura de la solidaritat. L'afany desmesurat de possessió impedeix la persona d'obrir-se a Déu i als germans. Sant Pau ho diu a Timoteu amb aquestes paraules: «L'amor al diner és l'arrel de tots els mals. Per haver-s'hi llançat, alguns s'han desviat de la fe i ells mateixos s'han clavat a l'ànima molts sofriments.»

En el context social del món actual, la Quaresma ha de portar el cristià a una conversió de generositat. Durant aquests dies el fet de compartir els nostres béns pren un valor significatiu, perquè no es tracta de donar d'allò superflu per tranquil·litzar la nostra consciència, sinó de fer-se càrrec, amb sol·licitud i solidaritat, de la misèria present en el món.

Aquesta pràctica ens uneix a la llarga tradició del dejuni i de l'almoina quaresmals. Són clares i radicals les paraules de l'apòstol Joan: «Si algú que posseeix

béns en aquest món veu el seu germà que passa necessitat i li tanca les entranyes, com pot habitar dintre d'ell l'amor de Déu?»

I en el nostre món hi ha urgent necessitat de pau entre els pobles. Joan Pau II recorda que «l'única via de pau és el perdó». Acceptar i atorgar el perdó fa possible una nova qualitat de relacions entre els homes, interromp l'espiral de l'odi i de la venjança i trenca les cadenes del mal que tanquen el cor dels enemics. El perdó és una de les formes més elevades de l'exercici de la caritat. El temps de Quaresma és un temps propici per aprofundir millor l'abast d'aquesta veritat.

La Quaresma ha començat amb el signe ben visible de la imposició de la Cendra. «Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli» són les paraules que acompanyen aquest ritu. Comencem el camí vers la Pasqua amb la conversió del nostre home vell i pecador perquè creixi en nosaltres l'home nou segons Crist ressuscitat.

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Dra. Cèlia Rosich Pla

Doctora en Filosofia i professora de Blanquerna.
Universitat Ramon Llull

Elogi de la gratitud

D'un temps ençà m'adono que, cada vegada amb més freqüència en la nostra societat, que adjectivem de «civilitzada», la gent oblida o bé omet el senzill acte de donar les gràcies com a resposta a un regal, a un favor, a una invitació o bé, simplement, a una acció que es mereix un reconeixement.

Em pregunto per què s'està perdent aquest bon costum que no és solament una fórmula social de bona educació.

Podria ser culpa del ritme accelerat que tots plegats portem i que sovint ens fa oblidar les coses essencials? Podem posar-hi el pretext de «l'oblit» o de la «manca de temps»? Crec que no. Cap d'aquestes excuses no són vàlides ni justifiquen les omissions de l'agraïment. El fet de donar les gràcies implica assumir uns valors que van més enllà de la cortesia social. És tan senzill com reconèixer que la persona que ha tingut un gest d'atenció, de cura o d'ajut envers nosaltres és digna i mereixedora de la nostra mirada i de la nostra càlida resposta.

Si ens fixem en l'exemple més material, com és agrair un obsequi, es dona sovint el cas que qui ha fet el regal i l'ha lliurat al seu destinatari ja sigui per correu, per missatger o per via telemàtica, si no rep cap resposta, dubta de si el regal ha arribat o no a bon destí. Pot passar amb un obsequi de noces i sembla que no és de bon gust preguntar als «presumptes» receptors: «Vau rebre el meu obsequi? Us ha agradat?» I encara menys gosem dir: «Com és que no em vau donar les gràcies?» També es pot donar el cas de no rebre cap signe d'agraïment en el cas dels obsequis lliurats personalment. Arribats a aquest extrem, hom pot qualificar aquest gest com una clara mostra de mala educació, per molt que l'autor de l'obsequi no hagi encertat

plenament el gust del destinatari.

Més greu encara em sembla el fet de no saber agrair els favors, els ajuts o els bons consells donats per un amic, un familiar o un company de feina. Costa tan poc donar les gràcies, ja sigui amb una paraula amable o mitjançant un senzill gest que mostri el reconeixement envers l'altre! Hi ha gent a qui li costa expressar amb paraules els seus sentiments i també, doncs, el d'agraïment, per timidesa o per algun altre motiu. En aquests casos es pot fer el gest d'oferir algun petit detall, juntament amb aquest mot tan curt però tanmateix tan bonic: «Gràcies»!

Cal recuperar el valor de la gratitud i transmetre'l.

També en l'àmbit familiar, a la pròpia llar, massa sovint oblidem fer explícit el nostre agraïment o reconeixement al pare o a la mare, a l'espòs o a l'esposa, als fills o als propis germans. Justament en aquest espai privat és on hauríem de conrear més el valor de l'agraïment i del reconeixement. Una vegada una amiga em va fer una confessió que em va omplir de tristesa. Em comentava que des que tenia un gos a casa seva, llegia l'agraïment en la mirada i els gestos

d'aquest animal, i que, tanmateix, feia temps que no copsava aquest sentiment entre els mateixos membres de la seva llar. És cert que massa sovint oblidem explicitar els nostres sentiments als familiars, perquè ens sembla que ja ho saben, o que ja s'ho imaginin, i per tant no cal dir-los-ho. Greu error! No n'hi ha prou de suposar aquests implícits, cal verbalitzar-los i fer-los arribar als destinataris.

Així doncs, crec que s'ha de recuperar el valor de la gratitud i transmetre'l testimonialment arreu de la societat, ja sigui a casa, a l'escola o als mitjans de comunicació. Seria molt lamentable haver d'arribar a la conclusió que els éssers humans som menys agraïts que els gossos.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

«Esquinceu-vos el cor»

L'Església inicia novament «l'exercici quaresmal de la milícia cristiana». El Dimecres de Cendra escolta un fragment del llibre del profeta Joel. És un dels «profetes menors» i el seu nom significa «Jahvé és Déu». El nom del que diu les paraules divines —el profeta— pot ser útil per tal que la sacra quarantena tingui com a punt de referència la nostra realitat de creats i salvats per Déu. La Quaresma, al capdavant, vol situar la nostra vida en el lloc que li correspon. Per tant, assenyala Déu «benigne, entranyable... ric en l'amor». I ens mostra com ha de ser la vida dels qui vulguin centrar el seu jo, obert a la transcendència i als germans del món.

L'exhortació profètica sol tenir sempre un to molt vigorós, realista i obert a l'esperança. No hi ha ningú que estigui perdut. Tothom té possibilitats. S'afirma, per tant, el dogma bàsic: «Déu vol que tothom se salvi i arribi al coneixement de la veritat.» El «coneixement», en l'Escriptura, és experiència. La Quaresma és un temps dedicat a tenir una profunda experiència del Senyor. I això no sols significa un manament diví i un esforç humà. És, en realitat, una crida de Déu que és possible perquè és gràcia oferta. Al cristià li pertany obrir-se, amb la millor bona voluntat, al Déu de la vida.

El camí de la Quaresma, que desemboca a la Pasqua, reclama la «conversió», és a dir, el canvi de mentalitat, de

manera de pensar i de fer, la valoració nova de les persones i les coses amb la mentalitat de l'Evangeli... Fins i tot, hem de saber triar el model inspirador de la nostra existència. Joel ho expressa de manera bonica i realista: «Esquinceu-vos el cor, i no els vestits!» El que compta és treballar el nostre cor, el nostre jo més íntim. El cor, en la Bíblia, és el lloc de les decisions personals i, per això mateix, l'indret de la trobada entre el Senyor i la persona.

Esquincant el cor és una tasca profundament interior i viva. La Quaresma, havent deixat els rigors socials d'altres temps, té la seva veritat en un treball que ens fa canviar el nostre cor de pedra per un de carn. Es tracta d'un cor que bateja el ritme del disseny diví, de l'amor universal i personal de Déu a les criatures. Una feina de quaranta dies, que, en el fons, és treball de tota la vida. Els membres de l'Església ens sabem pecadors i, per aquesta raó, necessitats de conversió, de canvi, de vida nova segons l'Evangeli.

La Quaresma és amable. Que «Déu és Déu» significa que «és ric en l'amor». El del cristià s'alegra i procura, amb la pregària, el dejuni i l'atenció als pobres, d'empeltar el seu cor amb el de Déu. El primer diumenge de Quaresma l'Església suplica al Pare que les celebracions quaresmals «en siguin profitoses per conèixer més i més el misteri de Crist i per viure'l d'acord amb les seves exigències».

La Quaresma és un do. Aprofitem-la!

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@eresmas.net)

Psicòlegs

Quan hi ha un conflicte, s'afegeix, en publicar-lo, l'afegit següent: «Les autoritats han enviat un equip de psicòlegs per atendre els familiars de les víctimes.» Hi va haver una època en la qual davant de qualsevol situació enutjosa s'enviava un clergue, capellà o frare, que actuava amb més o menys encert. Més tard va intervenir-hi la farmacologia, els conflictes se solucionaven amb píndoles. Un dels primers records dels meus inicis ministerials, correspon a la situació tràgica viscuda en una família, que coneixia i apreciava. Hi abundaven els solters, fins que un d'ells va decidir casar-se. La jove esposa va alegrar l'estança i el seu embaràs va il·luminar d'esperança tot l'entorn. Però un avortament espontani i, immediatament, una meningitis tuberculosa fulminant, va aparèixer inesperadament. Tots van tremolar d'aflicció. La pacient, en coma profund, era un interrogant dolorós. Jo patia amb ells i els acompanyava, sense entendre tampoc els misteris del destí i els designis de l'Altíssim, a vegades tan misteriosos. En aquests moments hom constata que Déu no està fet a la nostra mida i es fa patent el seu misteri sorprenent. Jo pregava i intentava consolar, aquesta era tota l'ajuda que podia procurar-los. El metge de capçalera va fer rutinàriament una recepta que tots devien acceptar. S'havien de prendre un barbitúric. Es tractava d'anestèsiar la ment humana, per apropar-la a una existència gairebé vegetativa, i lliure de plantejar-se enigmes dolorosos, suprimir la sensibilitat i dormir. Ofegar el dolor de l'amor, amb el somni de l'específic: tot i que sembli molt humanitari, no m'agrada. Prefereixo un ésser humà que plori d'amor, que un altre adormit per la droga pal·liativa. Ara és època de psicòlegs, ells no poden receptar medicaments. Hom pensa: què poden fer davant dels grans interrogants que es creen en la interioritat humana ingent en aquestes situacions?, què poden respondre a la mare que es pregunta on està el seu fill assassinat?, què se n'ha fet de la seva existència?

No es tracta d'una malaltia somàtica al passatge del Gènesi al qual em referiré (4,6). L'autor presenta la rivalitat de dos germans, col·locats en l'origen de la humanitat. El bo, com no podia ser d'altra manera, serà beduí; el dolent, evidentment, pagès. Passem per alt el fet de si en algun moment de l'homogènesi només hi podia haver quatre persones, i que, encara sent això possible, no fessin aquestes tasques, pròpies d'una cultura molt evolucionada (temes que pertanyen a l'estil redaccional, a l'estudi del qual els exegetes són tan aficionats). Em fixo només en una frase que s'atribueix a Déu quan li va dir a Caïn: «Per què estàs irritat, i no aixeques el cap? Si obres bé, seràs acceptat; però, si no obres bé, el pecat aguaita a la porta: ell et desitja, però tu l'has de dominar.» Caïn no va acceptar el Déu pedagog. El Déu educador tampoc no li va enviar un psicòleg que tractés la seva neurosi obsessiva, o potser només era una tendència obsessiva transitòria, com se sol dir avui. Caïn va matar Abel. Déu va dictar sentència, sense consultar l'opinió de tècnics, però Déu va protegir amb un senyal l'homicida, que emparat en ell, i en el que suposava per a ell, va poder continuar vivint. Volem solucionar nosaltres avui els problemes d'homicidis d'adults o de nasciturs, per posar un exemple actual, esmenant la plana del Senyor? Entrevistes i consells són comparables en eficàcia al perdó que és capaç d'atorgar la fe i el sagrament?, pot ser més fàcil fer un medicament que inculcar la fe?, quina d'aquestes dues actituds donarà més felicitat?

Notes insignificants

Germà Adrià

Parlar amb la Mare de Déu

M'agrada anar a missa a la catedral. I, quan tinc temps, m'agrada anar d'altar en altar, com fan uns quants «cristians antics», i pregar una miqueta.

I m'agrada molt recórrer les capelles dedicades a alguna Mare de Déu.

Sí, de Mare de Déu només n'hi ha una, però dediquem una capella a la Concepció (i Déu n'hi do quina imatge al costat del Crist de Lepant), i una altra a la Mare de Déu del Remei, i a la Mercè, i a la Mare de Déu de Montserrat, i a la Pilarica, i a la Mare de Déu de Lourdes...

I com un cristià senzill i antiquat, vaig a la Mare de Déu de Lourdes a demanar-li especialment per algun malalt; i a la Pilarica, a qui prego per Espanya, i així davant de cadascuna prego per algú en particular.

I la Mare de Déu, l'única Verge, amb tants noms i tants títols, sempre escolta les meves pregàries, encara que no sempre les meves pobres pregàries mereixin ser ateses.

I ja he dit a la Mare de Déu que em crida molt l'atenció que en totes les seves capelles hi ha una guardiola amb un cartell que diu: «almoines.»

I he dit a la Mare de Déu que encara que tirin poc a cada guardiola, com que en té tantes deu recollir molts diners, i que què fa amb aquests diners que recull.

I em va semblar veure que la Mare de Déu, quan li ho deia a la Pilarica, feia un somriure maliciós.

I l'altre dia, després del meu recorregut de capelletes virginals, camí de casa i ja a casa, vaig anar pensant en altres capelletes que es podrien instal·lar al claustre o dins de la catedral, o potser, fins i tot, al pis de sobre.

Totes a la Verge. A marededéus noves, perquè a la nostra mare encara podem oferir-li molts més títols.

Una capella a la Mare de Déu del Portal. La Mare de Déu dins d'un Portal, com que diuen que va estar a Betlem. I en lloc de la guardiola, unes mans d'àngel, que repartissin diners a tots els que haguessin passat la nit anterior en algun portal o en algun caixer.

Una capella a la Mare de Déu del Camí. Ella, caminant amb Josep, el Nen i l'ase, cap a Egipte. I unes mans d'àngel, que oferissin diners a tots els que haguessin passat el dia anterior caminant cap a algun lloc o caminant sense rumb, com els passa a molts. Potser, les mans d'àngel, fins i tot, els en donarien prou per a una moto.

Una capella a la Mare de Déu de la Creu. La que estaria abraçada als peus de Crist clavats en creu. I les mans d'àngel oferint ajuda a totes les mares que tenen malalts a casa, als quals no poden cuidar com voldrien. I potser l'àngel, fins i tot, els oferiria algun àngel infermer per poder tenir cura del seu malalt.

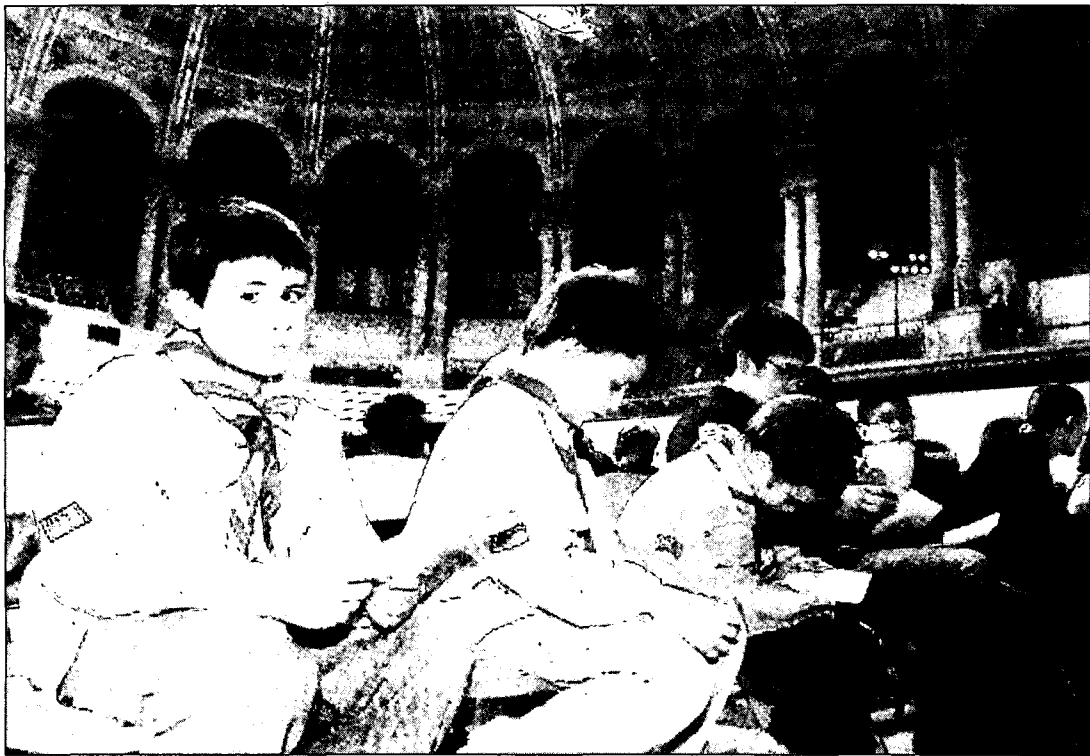
Una capella a la mare de Déu de Canà de Galilea, asseguda al bàndol. I l'àngel estenent les mans a tots aquells que es volguessin casar i han de retardar el seu enllaç per manca de lloc on allotjar-se.

I així, altars a moltes marededéus. I jo, ja vell i amb dificultats per caminades llargues, en poca estona recorreria moltes verges. En alguna guardiola continuaria tirant uns quants cèntims. Però en la majoria, parlaria amb la Mare de Déu i amb el seu àngel i els presentaria algun cas pendent.

A veure qui em vol pagar els altars.

Zoom

Eduard Brufau

El dissabte 22 de febrer passat l'escoltisme català va celebrar 75 anys de vida amb un acte al Saló Oval del Museu Nacional d'Art de Catalunya. El moviment escolta del Principat —representat per la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge— aplega tant el corrent aconfessional, Escoltes Catalans, com el d'inspiració cristiana, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya. L'escoltisme va ser introduït a casa nostra a partir dels anys vint per Josep Maria Batista i Roca i per un home d'Església com Mn. Antoni Batlle. Aquest moviment, de valors cristians evidents, fa 75 anys que treballa per educar els infants i joves més enllà del simple esbarjo i per inculcar-los un compromís amb la societat i el país.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Educar en el plaer

Observar una posta de sol, escoltar una música agradable, llegir una poesia inspirada, parlar tranquil·lament amb uns amics, fer carícies i rebre'n d'una persona estimada, tastar un plat preferit... són activitats humanes que proporcionen plaer i a tots ens agrada fer-les. No obstant això, el plaer és una realitat sota sospita i sembla que es converteix en una trampa. S'ha escrit: «Si t'agrada, o bé està prohibit o bé és pecat.» Es vincula a la temptació i al tabú. Una veu interior, un crític intern, un jutge inapel·lable acostuma a condemnar la recerca del plaer o el seu gaudi com una cosa indeguda. Per això, molts pensen que si gaudeixen fan alguna cosa dolenta i que seran castigats. Apareix una contradicció interna entre plaer i deure. El conflicte està servit.

Una concepció religiosa determinada devalua o posa en entredit la recerca del plaer. Jorge Manrique, en les seves famoses *Coplas a la muerte de su padre*, escriu: «Cuán presto se va el placer, cómo, después de acordado, da dolor.» La fugacitat de la vida desconfia del plaer del moment. Tot sembla que aboca cap al dolor, com l'objectiu final de molts comportaments que erròniament cerquen el gaudi. Durant molts segles, la simbologia religiosa s'ha mogut entre paràmetres de dolor. Plaer-dolor és una realitat humana bipolar. No podem eliminar ni l'un ni l'altre. Es tracta de viure'ls d'una manera madura i integrada. Sovint, s'ha pensat que el dolor és més fiable. Una de les figures més atractives del cristianisme de tots els temps és Francesc d'Assís. Va patir molt, però va saber gaudir de la natura, dels animals, de la vida, de l'amistat. El seu missatge està ple d'amor i continua tenint una actualitat sorprenent. Maria de Natzaret va estar dreta al costat de la creu però va intervenir perquè uns joves esposos poguessin oferir un bon vi en la celebració del seu casament. Jesús va ser acusat per no ajustar-se als paràmetres del rigor farisaic, que reprimeix el plaer per atendre'l d'una manera amagada i desviada.

La psicologia detecta en moltes persones, que viuen instal·lades en una insatisfacció permanent i malaltissa, una incapacitat per al gaudi. Per al gaudi es requereix una profunda vida interior, una connexió amb la pròpia interioritat, un diàleg amb el propi món mental i emocional, una experiència de l'aquí i de l'ara. No es tracta d'un plaer dictat des de fora, mogut pels ressorts de la publicitat, com una cosa afegida però no sentida. Detectar els propis sentiments i desitjos, saber llegir-los i interpretar-los... constitueix una tasca que no manca d'una notable dificultat. Tanta gent viu com ninots teledirigits. Hom es queda ensofregat al sofà davant de la televisió, i tot i que s'avorreix és incapaç de tancar-la per fer alguna cosa que li agradi més i que pugui ser més profitosa.

El món de l'educació, familiar o escolar, no sap com actuar d'una manera satisfactòria davant del plaer. Moltes vegades els pares i els educadors no han resolt el seu dilema intern entre plaer i deure. Els epicuris no cercaven desenfundament el gaudi, sinó que ho feien amb mesura. Sabien que a vegades disfrutar d'un plaer pot impedir descobrir-ne un altre de més gran. Per això, no es pot viure esclau dels desitjos plaents, sinó atendre'ls en la mesura que ajuden a ser un mateix. Cal saber afrontar els capricis, el gaudi nociu o les conductes agradables immorals.

En el camí de la vida espiritual, sovint cal baixar a desentranyar el món dels desitjos, dels sentiments, dels instints, perquè la construcció tingui solidesa. En cas contrari, es corre el risc d'edificar sobre arena o de projectar en un món de fantasia infantil les aspiracions d'una espiritualitat desencarnada. El plaer es presenta sovint com un laberint on hom perd la connexió amb un mateix en sacrificar-lo per por o on hom el busca d'una manera compulsiva i es perd pels complicats passadissos sense trobar la sortida.

En definitiva, el plaer, com la felicitat, no es pot convertir en un objectiu per a la vida. Es tracta de fenòmens d'acompanyament. Si el gat cerca la seva cua, donarà voltes sobre si mateix. La vida té objectius meravellosos i val la pena perseguir-los. El plaer, com la cua del gat, vindrà darrere.

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

□ On són els joves?

De vegades assisteixo els dissabtes a la celebració de la missa que se celebra en una església molt concorreguda de Manresa. Una missa anticipada. Em va fer llàstima constatar que, d'unes 300 persones aproximadament, només hi va assistir una noia jove, d'uns 18 o 20 anys. L'oficiant de la missa devia tenir uns 37 anys més o menys. La resta de la gent, més dones que homes, eren de la tercera edat. Tampoc no vaig veure gaires persones de mitjana edat.

Jo em pregunto: on són els joves? Sé que hi ha moviments de l'Església constituïts per joves, però, és que ningú no els diu que han d'assistir a la celebració de la missa? No la saben valorar? No voldria amb aquestes observacions ofendre els joves, ja que també hi ha joves socialment molt correctes.

ANTONI MARTOS
Manresa

□ Preguem poc i malament

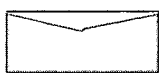
Pare Nostre, sigui santificat el vostre nom. Aquesta fórmula meravellosa per excel·lència i coneguda per a molts continua sent, al llarg dels segles, molt important per a les comunitats cristianes, ja que mitjançant aquestes paraules els cristians ens dirigim a Déu. És oració senzilla, espiritual, amorosa, fraterna, sublim, màgica i emocional.

Els misteris que ens ensenya la nostra fe no poden ser compresos per la nostra raó perquè es prega poc i malament.

«Demanu i rebreu. Cerqueu i trobareu. Truqueu i se us obrirà», ens recorda Crist.

Déu és l'ésser infinit que existeix en ell mateix i per amor es val dels homes i les dones per manifestar-se i realitzar els seus plans. Tot això no pot

Cartes del lector

ser menys que per amor a la Humanitat. Goetz, a *Le diable et le bon Dieu*, diu: «A la caiguda del dia, quan ja no hi ha gaire claror, cal una vista de gat per distingir entre el Dimoni i el bon Déu.» Hi ha senyals que confonen la visió de les coses. És llavors quan ens podem adonar que preguem poc i malament i que hem d'estar alerta per arribar a la matinada i veure amb claredat les obres de Déu.

JOSEP VIDAL BORRÀS
Lleida

□ Recordant Mn. Joan A. Ventosa

El 18 de febrer passat a l'església de Santa Anna de Barcelona va tenir lloc un acte de comiat a Mn. Joan A. Ventosa i Aguilar, que va ser director i delegat episcopal de Càritas diocesana de Barcelona. Durant el transcurs de l'acte es va llegir un poema. És el següent:

Amb la vocació per Nord
un ideal per bandera
i als llavis una cançó
sortireu a la palestra.

Soldat de Crist, exemplar,
Ministre seu sens reserves;
la tasca ministerial
amplieu amb la docència,

instruiu nous sacerdots,
llavor que creix i prospera.
Els assistents socials
també us hem tingut de Mestre,

i guardem un grat record
de vostres lliçons, amenes,
que amb el sentit de l'humor
combinàveu l'eficiència.

Vostre esperit de servei
a Càritas us emmena
i molts anys, eficaçment,
n'heu assumit la regència,

fent que l'acció social
prosperés i fos extensa;
i a nivell d'Institució,
el treball no fos cadena.

Un clima d'estimació,
companyonia i entrega
transforma el deure, feixuc,
en una tasca lleugera.

En tot moment heu viscut,
molt de prop, les peripecies
de tots i de cada un
dels components de l'Empresa.

Amb Vós hem trobat l'amic,
el company, l'experiència,
que ens ha donat bon consell
en les nostres incerteses.

Heu plorat els nostres dols,
hem compartit jorns de festa,
essent un més en els jocs,
quan la joguina s'esqueia.

Avui heu sigut cridat
de la terra se us relleva
però mai no oblidarem
vostre zel ni vostre exemple,

ni vostre tracte senzill,
expressió de la sapiència.
Tindreu sempre en nostres cors,
vera gratitud i afecte.

I en aquest jorn del comiat
a la vida vertadera
que us desitgem ben planera
per tota una eternitat.

I amb la vocació per Nord
un ideal per bandera
i als llavis una cançó
no dubtem que us hi espera
la llum de la salvació.

BASILISA SANAHUJA
Barcelona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Defensar la família

—Tinc entès que a Catalunya es prepara una nova llei de família que no afavoreix precisament aquesta gran institució que és la família. Voldria saber-ne alguna cosa més i també si creu oportú que els catòlics ens moguem per aconseguir una llei millor.

—Efectivament, en la sessió del Govern de la Generalitat de Catalunya celebrada el 24 de desembre del 2002 es va arribar a un acord segons el qual, a proposta de la consellera de Benestar i Família, s'aprova l'avantprojecte de llei de suport a les famílies i s'autoritza la consellera perquè el presentés al Parlament. Amb data del 8 de gener passat va ser admès a tràmit a la Mesa del Parlament l'esmentat projecte de llei.

Diversos col·lectius catòlics que han estudiat a fons el text ja han fet sentir la seva veu d'alarma. A aquest projecte se li objecten diversos defectes: es vol fer una llei per a la família, justament pocs mesos abans de les eleccions. Manifesta una alarmant ambigüitat en la definició de família, i posa en un mateix pla famílies de veritat, basades en el matrimoni, amb qualsevol altra forma de convivència (incloses les unions homosexuals). No utilitza un llenguatge directe, la qual cosa confon moltes persones. També es critica que és una llei de gran oportunisme electoral, donat que la majoria dels seus apartats són proclamació d'intencions del que «es farà». És vaga i imprecisa en molts temes importants (educació, habitatge i salut) i curiosament extremament precisa només en el tema de les ajudes a la reproducció assistida (que ben poc tenen a veure amb la família). És un projecte de llei natalista que sembla preocupar-se només que neixin nens i les ajudes són només fins als tres anys, sis a tot estirar. És que potser després els fills deixen de costar diners als seus pares? També s'acusa aquesta llei de ser molt estatalista i de no respectar el principi de subsidiarietat.

Com podem veure, és un projecte que des de la veritat humana i cristiana de la família ha de ser totalment reelaborat. El Papa ens ha advertit a la carta apostòlica sobre el Rosari que preguem especialment per la institució familiar, que està greument amenaçada. Hem de fer-ho, però també ens hem de moure activament, intervenir en el debat cultural, polític i social des de la nostra identitat. La participació activa i intel·ligent de col·lectius catòlics ha influït decisivament en la Comunitat de Madrid perquè es retirés un projecte semblant. Una bona iniciativa seria escriure directament al president de la Generalitat perquè reconsideri seriosament l'aprovació del projecte de llei tal com està en la seva redacció actual. Crec que els catòlics ens hem de convèncer que el millor servei que podem fer a la nostra societat és la presentació seriosa, organitzada i eficaç de la veritat de l'home que només es desvetlla plenament en Jesucrist.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com -
catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org -
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ El Papa presoner

Durant el període de la Segona Guerra Mundial, sent Itàlia feixista i aliada de l'Alemanya nazi, el papa Pius XII va estar reclòs. Assetjat al Vaticà. Aquest Estat, per raons d'extensió no té cap altre accés diferent que el de la República Italiana. Per això tampoc disposa d'aeroport (una sola pista el traspassaria i sortiria del seu territori) i aquests condicionants fan que sigui controlable des de fora.

En tot aquell temps el Sant Pare no abandonà el Vaticà ni tan sols per anar a Castelgandolfo. Tampoc no va rebre visites destacades que haguessin de tenir algun tipus de preparació protocol·lària. Cap dignatari s'acostà per allà, per si de cas. Es pot dir que va patir presó, necessitats i mancances.

La seva salut se'n ressentí i va patir una greu hèrnia de hiatus. Se sap que morí d'un atac de singlot compulsiu perllongat que li fou un greu turment. En altres condicions s'hauria sotmès a una cirurgia, però en aquells moments era improbable ingressar el Papa lluny de la seva Seu. Malgrat les limitacions i privacions extremes a què estava sotmès, va actuar per diversos mitjans a través de terceres

persones, per aconseguir la llibertat de nombroses persones de raça jueva, segons consta en documents i testimonis. És conegut que fou notable i notòria l'habilitat vaticana per camuflar i reconduir aquests ciutadans per complicats camins. Tota la seva proverbial subtileza la posà al servei dels més desamparats i perseguits, amb excel·lents i pràctics resultats.

Roma era feixista pels quatre costats, i el Vaticà, situat en el seu cor, es conservà en un difícil equilibri, serè, silenciós, però eficaç. El papa Pius XII va ser realment un màrtir. Per això, dir ara que no va fer res per oposar-se als nazis, és una ironia cruel.

Com va dir el nazi, quan l'informaren de l'oposició papal: «De quantes divisions disposa el Papa?». De cap, és ben clar. Per no tenir, no tenia ni serveis, poca aigua i llum. Recordem que el Vaticà va tenir desconnectat el telègraf i el telèfon.

Voler canviar els fets històrics amb una pel·lícula plena d'injúries i falsedats (*Amen*) pot alegrar algú però no deixa de ser una infàmia.

ISABEL ESTEBAN
Barcelona

Catecumenat i penitència

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

«L'exercici quaresmal de la milícia cristiana»

Amb aquesta fórmula queda definida la penitència quaresmal en la primera col·lecta de les misses de Quaresma, el dimecres de cendra. El tema del cristià com a «soldat de Crist» és un tema que trobem ja a les cartes de sant Pau, concretament a la carta als Efesis 6,11-17. Sant Pau fa una descripció completa de l'armadura defensiva i ofensiva del soldat, vista en perspectiva espiritual. Que la vida cristiana implica una lluita espiritual és, a més, quelcom que tenim plasmat en el mateix exemple de les temptacions de Jesús en el desert.

El catecumenat, i especialment l'etapa de la il·luminació i la purificació —que corresponen, en principi, al temps quaresmal— és el temps d'implorar i experimentar l'auxili de la gràcia de Déu en la lluita que tot home ha de sostenir per viure amb fidelitat la voluntat de Déu. Jesús mateix no va voler estalviar-se aquesta lluita, que esdevin-

gué dramàtica a l'hort de les oliveres. Els ritus d'escutar el cor dels catecúmens perquè s'obrin a la fe i a la caritat (escrutinis), i d'implorar l'auxili diví en la lluita espiritual (exorcismes), són la pauta per a l'esforç quaresmal.

Quan l'Església, cada any, emprèn altra vegada el temps de la purificació sap que això és una «milícia» per a cadascun dels seus fidels conscients de la vocació cristiana. Estem gairebé inevitablement abocats a la temptació del cristianisme fàcil, a l'empar de les interpretacions suaus i «comprendives». El nostre perill no és segurament el d'un «fonamentalisme» penitencial... Fa anys que l'actual cardenal Kasper afirmava: «No hi ha res que estigui tan baix en l'Església com, el sentit de la penitència.» És cert encara, això, en la nostra vida?

«El camí d'una vida nova...»

«Feu que, amb els exercicis quaresmals, aconseguim el perdó dels pecats i

emprenguem el camí d'una vida nova, a imatge del vostre Fill gloriós» (oració per la benedicció de la cendra).

Héus aquí una altra fórmula definitiva de la Quaresma, també relacionada íntimament amb el que és el catecumenat en el procés d'iniciació cristiana. En efecte, si el catecumenat és el temps d'aprenentatge de la vida cristiana (vegeu articles anteriors) la renovació d'aquesta vida haurà de resseguir-ne el procés.

El text citat dona la referència essencial d'aquesta vida nova: és la configuració amb Jesucrist, el Fill gloriós de Déu. Implícitament, estem parlant dels sacraments de la iniciació, que són els que formen en nosaltres la comunió al Crist mort i ressuscitat, des del Baptisme —mort i resurrecció amb Crist— i la Confirmació —configuració al Crist ple de l'Esperit Sant— fins a l'Eucaristia, en la qual rebent el Cos de Crist esdevenim nosaltres mateixos cos de Crist.

La Quaresma és un camí ascètic —la milícia— però és també i sobretot un

camí de caràcter sacramental. La Paraula i el Sagrament són els dos grans «agents» renovadors de la vida cristiana. «Tant de bo que avui sentíssiu la seva veu...!» repetim sovint durant aquest temps. Jesucrist mateix ho va proclamar: l'home viu de tota paraula que surt de la boca de Déu. La gràcia dels sacraments és la de tocar l'home en certa manera des de fora, manifestant que és un Altre, i no ell mateix, el qui l'acosta a Déu. És l'estil de vida sacramental propi de la vida cristiana, explica Joan Pau II.

Precisament perquè la vida nova la rebem d'un Altre, del Crist gloriós, el ministeri sacerdotal adquireix un relleu tan important en l'Església. Al ministeri dels bisbes, dels preveres i dels diaques, li està confiat, segons la diversitat dels ordes, l'encàrrec de representar d'una manera personal el Crist gloriós que és el Senyor de l'Església. A això estan consagrats els ministres, i per això no és gens estrany que la Quaresma sigui també per a ells un temps d'especial responsabilitat pastoral.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Va néixer a Roma l'any 1384
- ☐ Va atendre pobres, malalts i víctimes de la guerra al seu palau
- ☐ Fundadora de les oblates benedictines
- ☐ Va morir el 1440
- ☐ Canonitzada pel papa Pau V l'any 1608

Francesca pertanyia a una casa benestant de la ciutat de Roma. Per raons de patrimoni familiar, quan només tenia tretze anys la van casar amb un aristòcrata. Malgrat aquest matrimoni contra la seva voluntat i a un edat tan jove, tot sembla indicar que Francesca es trobava bé amb el seu marit. No li mancaven les facilitats de la classe benestant, durant un temps no es van presentar contratemps importants i al llarg dels anys la parella va tenir tres fills.

Justament va ser pels fills que van començar a anar maldades; dos d'ells van morir en poc temps de diferència. Quan Francesca encara no se n'havia refet, va esclatar una guerra, en la qual el marit va ser ferit i l'únic fill que li quedava va ser fet presoner. La família també va perdre bona part dels béns. Colpida per aquesta situació dramàtica la nostra santa es va lliurar completament als altres; va obrir les portes del seu palau per acollir pobres, malalts i

Santa Francesca Romana

desplaçats de guerra. Cap al 1423, per tal d'ampliar aquesta acció social, va començar a reunir un grup de dones, moltes d'elles viudes, que van formar una mena de confraternitat. Deu anys després aquest grup es va allotjar a prop del Capitoli i, tot i no ser estrictament monges, van prendre la regla de sant Benet. Naixien d'aquesta manera les oblates benedictines, una comunitat de laïques d'origen social molt divers que es regien com una comunitat religiosa. Les integrants, però, podien abandonar el grup quan volguessin i si ho desitjaven també podien contraure matrimoni.

Al capdavant de les oblates hi havia una presidenta, una mena d'abadessa, càrrec que els primers anys va ser ocupat per Agnès de Lelis. El 1436 va dimitir en favor de la fundadora, santa Francesca —ja viuda—, que va es va mantenir en el càrrec fins a la seva mort, quatre anys després.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial 1)

Temps de Quaresma

(Salteri: setmana 1)

MARÇ

9. Diumenge

I de Quaresma. Morat. Lectures: Gènesi 9,8-15 / Salm 24 / 1 Pere 3,18-22 / Marc 1,12-15

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pacià, b.; Dagobert, laic; Santes, Francesca Romana, rel. i fund.

Festa Major: a Riner.

10. Dilluns

Fèria. *Morat.* Lectures: Levític 19,1-2.11-18 / Salm 18 / Mateu 25,31-46

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simplicí, p.; Macari, b.; Cándid, mr.; Santes, beata Maria-Eugènia Milleret de Brou, rel. i fund.

11. Dimarts

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 55,10-11 / Salm 33 / Mateu 6,7-15

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eulogi, prev. i mr.; Santes, Àurea, ab.; Rosina, vg.

12. Dimecres

Fèria. *Morat.* Lectures: Jonàs 3,1-10 / Salm 50 / Lluc 11,29-32

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Innocenci I, p.; Maximilià, mr.; Bernat, b.; Teòfanes, monjo; beat Lluís Orione, prev.

13. Dijous

Fèria. *Morat.* Lectures: Ester 4,17ss / Salm 137 / Mateu 7,7-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Roderic i Salomó, mrs.; Ramir, monjo i mr.; Santes, Patrícia, mr.

14. Divendres

Fèria. *Morat.* Lectures: Ezequiel 18,21-28 / Salm 129 / Mateu 5,20-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Arnold, ab. i mr.; Santes, Matilde, emp.; Florentina, vg.

15. Dissabte

Fèria. *Morat.* Lectures: Deuteronomi 26,16-19 / Salm 118 / Mateu 5,43-48

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ramon de Fitero, ab. i fund.; Climent Hofbauer, prev.; Santes, Madrona, vg. i mr.; Lluïsa de Marillac, rel. i fund.

Lectures bíbliques

Diumenge I
de Quaresma

Lectura primera

Gn 9,8-15

*Aliança de Déu amb Noè,
salvat de la inundació del diluvi*

Lectura del llibre del Gènesi:

Déu digué a Noè i als seus fills: «Jo faig la meua aliança amb vosaltres, amb els vostres descendents i amb tots els éssers animats que hi ha amb vosaltres, els ocells, el bestiar i tots els animals domèstics i feréstecs que han sortit de l'arca. Jo faig amb vosaltres aquesta aliança meua: la vida no serà mai més exterminada per l'aigua del diluvi, no hi haurà mai més cap diluvi que devasti la terra.»

Déu digué: «El signe d'aliança que poso entre jo i vosaltres i tots els éssers animats que hi ha amb vosaltres per totes les generacions és aquest: posaré el meu arc en els núvols com a signe de la meua aliança entre jo i la terra. Quan cobriré la terra de nuvolades i apareixerà l'arc entre els núvols, em recordaré de l'aliança que hi ha entre jo i vosaltres i tots els éssers animats; l'aigua no formarà més un diluvi que faci desaparèixer tot rastre de vida.»

Salm responsorial

24

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes,
que aprengui els vostres camins.

Encamineu-me en la vostra veritat,

[instruiu-me,

perquè vós sou el Déu que em salveu.

*R. Tot el vostre obrar, Senyor, és fruit d'amor
fidel per als qui guarden la vostra aliança.*

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat
i de l'amor que heu guardat des de sempre.
Compadiu-vos de mi, vós que estimeu
[tant. **R.**

El Senyor, bondados i recte,
ensenya el bon camí als pecadors.
Encamina els humils per sendes de justícia,
els ensenya el seu camí. **R.**

Lectura segona

1Pe 3,18-22

*L'aigua prefigurava el baptisme que ara us
salva*

Lectura de la primera carta de sant Pere:

Estimats: Crist morí una vegada per raó dels pecats. Ell, el just, va morir pels injustos, per conduir-nos a Déu. El seu cos va ser mort, però per l'Esperit fou retornat a la vida. Per això anà a dur la seva proclama als esperits empresonats, que s'havien resistit a creure en temps de Noè, quan la paciència de Déu esperava, mentre preparaven l'arca. En aquella arca se salvaren a través de l'aigua unes poques persones, vuit en total, i l'aigua prefigurava el baptisme que ara us salva, i que no consisteix a deixar net el cos, sinó a demanar a Déu una consciència bona gràcies a la resurrecció de Jesucrist que se n'anà al cel, va rebre la submissió de les potestats i dels estols angèlics, i està a la dreta de Déu.

Lectura de l'Evangeli Mc 1,12-15

Era temptat per Satanàs i l'alimentaven els àngels

Lectura de l'Evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, l'Esperit empenyé Jesús cap al desert, on passà quaranta dies temptat per Satanàs. Viví entre els animals feréstecs i l'alimentaven els àngels.

Després d'haver estat empresonat Joan, Jesús es presentà a Galilea predicant la Bona Nova de Déu; deia: «Ha arribat l'hora i el Regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en la Bona Nova.»

Barcelona

diòcesis

Presentació cívica de l'Any de la Mercè

■ El Saló de Cent de l'Ajuntament es va omplir per acollir l'esdeveniment

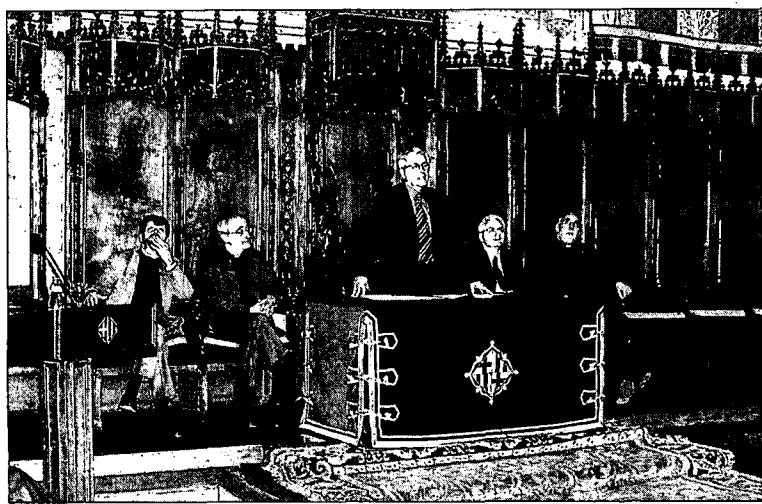
BARCELONA.— La inauguració religiosa de l'Any de la Mercè es va completar el 18 de febrer passat al Saló de Cent de l'Ajuntament, amb la inauguració cívica. D'aquesta manera la ciutat mostrava el seu desig de participar en

un aniversari que vol ser per a tots els barcelonins una oportunitat d'apostar per la llibertat i d'imprimir encara més devoció a la patrona de la ciutat. L'acte va ser presidit per l'alcalde Joan Clos, acompanyat dels regidors Ferran

Mascarell i Albert Batlle. Van intervenir durant l'acte Mn. Salvador Cristau, president de la Fundació de la Mercè, i el P. Joaquim Millán, que va parlar sobre la figura de sant Pere Nolasc.

Tan ple era el Saló de Cent de l'Ajuntament per viure la inauguració cívica de l'Any de la Mercè, que l'alcalde de Barcelona, Joan Clos, que presidia l'acte, va haver de fer passar tothom que era dempeus al cadirat de la històrica sala. Un cop asseguts va començar l'acte que obria cívicament un aniversari que pocs dies abans havia estat inaugurat solemnement a la basílica de la Mercè. El cardenal Ricard M. Carles, que era a Madrid participant en la reunió de la Comissió Permanent de la Conferència Episcopal Espanyola, va estar representat en aquest acte per Mn. Jaume Riera, provicari general de la diòcesi, amb l'assistència de Mn. Joan Galtés, vicari episcopal per a la ciutat de Barcelona.

Després de la benvinguda de l'alcalde, l'acte va començar amb un parlament inicial de Mn. Salvador Cristau, rector de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè i president de la Fundació de la Mercè. Mn. Salvador Cristau va iniciar les seves paraules recordant l'època i circumstàncies que van marcar l'activitat de Pere Nolasc: «El marc ciutadà i històric en què avui ens trobem, del tot contemporani de Pere

D'esquerra a dreta, Albert Batlle, Mn. Cristau, Joan Clos, Ferran Mascarell i el P. Millán.

La família mercedària va omplir el Saló de Cent de l'Ajuntament.

fet del qual se'n commemoren actualment els 800 anys. Va ser la seva primera renúncia. La segona va ser la família, ja que en endavant no tindrà altra família que els pobres. La tercera renúncia serà a la mateixa vida, amb el vot de quedar-se els mercedaris com a captius si no tinguessin recursos per alliberar els esclaus. Així ho recullen les primeres constitucions de l'Orde Mercedari, de l'any 1272, que estableixen que «els frares, com a fills de veritable obediència, estiguin en tot moment joiosament disposats a donar la vida, si cal, com Jesucrist la donà per nosaltres».

El P. Joaquim Millán, fill de sant Pere Nolasc, va parlar del seu fundador amb admiració: «Hi ha persones que són especials i Pere Nolasc ho era. Estima Crist, i des d'aquest amor es compromet amb l'home. I ho fa en el problema més pregon del seu temps, la captivitat.» Això, però no és només una cosa del passat, sinó que avui, en el segle XXI, 800 anys després del primer alliberament de captius, continua vigent: «El més important és que tot això no és només història, sinó

també present. Pere Nolasc continua arrossegant persones, i el programa de la Mare de Déu de la Mercè guanya cors cada dia.»

L'acte el va tancar l'alcalde, que es va mostrar predisposat a donar suport a la celebració d'aquest aniversari. També va aprofitar, com és habitual en gairebé totes les seves intervencions, per parlar del Fòrum de les cultures 2004, que amb el desig d'esdevenir espai de diàleg i convivència, recull també l'esperit i el carisma d'aquest barceloní universal que ha arribat a ser sant Pere Nolasc. (S.G.)

P. JOAQUIM MILLÁN, MERCEDARI

«Volem fer present avui el carisma de Pere Nolasc»

—Què ens pot aportar avui sant Pere Nolasc?

—El sentit de la justícia i la solidaritat. Jo crec que això és el més urgent en el món d'avui, tan ple d'injustícies i de desigualtats.

—Un dels punts clau d'aquest aniversari serà el Congrés Mercedari que tindrà lloc els dies 1, 2, 3 i 4 de maig.

—Volem fer un congrés adreçat a la família mercedària, que vindrà d'arreu del món, i als laics que vulguin seguir aquest esperit. El nostre desig és revivir el carisma de Pere Nolasc i sobretot fer-lo present avui.

—S'està implicant la gent en l'aniversari?

—De moment no es pot demanar més. L'obertura a la basílica va ser preciosa i massiva, així com la conferència a la Pia Almoina o la inauguració cívica. Estem molts contents que aquest esdeveniment estigui implicant tan vivament Barcelona.

Nolasc i dels inicis de la seva obra de la Mercè, és sens dubte expressió d'un moment cultural i religiós privilegiat a la nostra terra i a la nostra ciutat. Un moment que no hem de mirar pas amb nostàlgia, encara que sí amb admiració i reconeixement, i tenint en compte que els valors d'aquells catalans i barcelonins avantpassats nostres podrien ser presentats ara com a molt actuals, en el nostre món de la fragmentació, l'exclusió, el consumisme, però també a la vegada dels drets humans.»

«Volem que l'Any de la Mercè —afegeix Cristau— sigui un temps de gràcia, de llum enmig de l'ombra, de posar els ulls en aquells aspectes més positius i que han estat fonament de tants homes i dones de la nostra terra.»

El rector de la Mercè, com ja havia fet en la inauguració religiosa, va insistir també en els objectius d'aquest aniversari: «Ens hem proposat com a objectius de fer prendre consciència als nostres conciutadans de les greus mancances socials de tot tipus que es donen ara mateix, aquest vespre, a la nostra ciutat, al nostre barri. A la vegada, també volem tornar a proposar als nostres conciutadans la figura de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la ciutat i de l'arxidiòcesi, que, mostrant a la falda el seu Fill, ens mostra el qui és la Llum del món.»

«He dit que volem ajudar a prendre consciència, però també volem actuar d'alguna manera per solucionar els problemes. I per això plantejem també l'objectiu d'obrir una llar per a reinserció d'expressos», va anunciar finalment Mn. Cristau, abans de presentar el P. Millán.

Lluitador per la justícia

La conferència que va pronunciar el religiós mercedari tenia com a títol *Sant Pere Nolasc, un lluitador per la justícia al segle XIII*. En la primera part va fer una descripció de la situació dels captius i dels

Programa del Dia del Seminari

BARCELONA.— A les portes ja del Dia del Seminari, que a tota la diòcesi de Barcelona se celebrarà el 16 de març, el Seminari Conciliar prepara ja amb cura una sèrie d'actes per celebrar-lo. Com cada any, el dissabte anterior a la festa, que enguany s'escau el 15 de març, es dedicarà a la jornada de portes obertes, de 17.00 a 20.00. Inclourà una visita guiada a l'edifici i comunitats dels seminaristes. Tot seguit, a les 20.00 tindrà lloc a la capella del Seminari Conciliar la també tradicional Vetlla de Pregària per les vocacions sacerdotals. La pregària serà dirigida pel rector del seminari i delegat de Pastoral Vocacional, Mn. Francesc Prieto.

El diumenge 16 de març, sota el lema «Senyor, què voleu que faci?», tota la diòcesi està cridada a demanar «obres per als sembrats», a més d'ajudar econòmicament al sosteniment d'aquesta institució que és el Seminari.

Finalment els actes celebratius al voltant del dia de Sant Josep, patró dels seminaristes, es tancaran a Barcelona el dia 22 de març amb un recés vocacional predicat pel cardenal Ricard M. Carles, de 10.00 a 13.30, al mateix Seminari Conciliar (Diputació, 231). (C.C.)

Lleida

El bisbe Ciuraneta crea una comissió per a la causa dels màrtirs durant la guerra civil

■ S'ocuparà d'investigar i estudiar els antecedents històrics

LLEIDA.— En una primera sessió presidida pel bisbe de la diòcesi de Lleida Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, l'11 de febrer passat es va constituir formalment al Palau Episcopal, la Comissió diocesana per a les Causes de Beatificació i Canonització dels sacerdots i laics morts durant els anys 1936-1939.

L'esmentada comissió va ser creada, per decret episcopal, el 31 de gener passat, i està integrada per Mn. Francesc Martí, historiador i professor del Col·legi Episcopal de Lleida, com a president; Mn. Jacint Cotonat, arxiver diocesà, com a vicepresident; els vocals Romà Sol i Carme Torres, matrimoni d'historiadors lleidatans; Jordi Curcó, periodista i historiador, corresponsal de *Catalunya Cristiana* a Lleida, i Josep M. Farré Companys, escriptor i col·laborador de premsa.

Aquesta comissió, d'acord amb el decret

serà sens dubte el llibre de Mn. Ramiro Viola, *El Martirio de una Iglesia*, publicat l'any 1981. No obstant això, els membres de la comissió van apuntar la necessitat d'anar a altres fons documentals bàsiques, com són el mateix Arxiu Diocesà, els diversos arxius parroquials i l'Arxiu Històric de la ciutat de Lleida. Fins i tot s'esbrinarà quina és la documentació de què disposa la Conferència Episcopal Espanyola o la mateixa Nunciatura sobre aquesta qüestió. Alhora es creu necessari recollir els testimonis personals que en-

Mons. Huix Miralpeix.

Beat Castelló i Aleu.

Del bisbe Huix al beat Francesc Castelló

La relació dels més de 200 sacerdots morts durant la guerra civil a la diòcesi de Lleida, l'encapçala el bisbe Salvi Huix Miralpeix, fill del poble gironí de Vellors. Va arribar a Lleida el 5 de maig de l'any 1935, per substituir el també bisbe màrtir Manel Irurita, que havia estat traslladat a Barcelonà. El bisbe Huix va trobar el martiri a les portes del cementiri de Lleida, el 5 d'agost del 1936.

La comissió, però, no se n'ocuparà ja que el seu procés de beatificació, molt avançat, ja es va iniciar a Lleida l'any 1942 i en aquests moments es troba a Roma, on l'any 1998 la diòcesi va presentar a la Congregació de les Causes dels Sants a Roma la *positio* del seu martiri.

El llistat de màrtirs que elaborarà l'esmentada comissió tampoc no inclourà els noms d'una vintena de sacerdots que ho van ser en pobles de la diòcesi que, en l'actualitat, després de la segregació, pertanyen a la diòcesi de Barbastro-Montsó. Aquesta diòcesi, doncs, els inclourà en el procés que impulsa la beatificació col·lectiva dels sacerdots aragonesos.

Tot i això, la diòcesi de Lleida continuarà amb dos processos ja havia iniciat com són els dels rector i vicari de Montsó, Mn. José Jordán i Mn. Josep Nadal, aquest darrer fill de Bell-lloc d'Urgell, coneguts popularment com «los curetas de Monzón». Així com el procés dels seglars de Sena, Rafel Gascó i Gabino Gascó, pare i fill.

Precedent joios d'aquestes possibles beatificacions de màrtirs durant la guerra civil, ha estat a Lleida la beatificació del jove laic Francesc Castelló i Aleu, que va morir màrtir el 29 de setembre del 1936. Va ser beatificat pel Papa a Roma l'11 de març del 2001. El mateix Joan Pau II l'ha proposat com a model dels joves del tercer mil·lenni pel seu testimoniatge d'una mort martirial coherent amb la seva vida de fe, lliurant-la per amor a Déu i als germans. Filosofia aquesta que impulsarà sens dubte el treball del comissionats.

Foto: D.M.C.

El bisbe Ciuraneta va constituir formalment la Comissió al Palau Episcopal.

del bisbe Ciuraneta, va tenir com a tasca encomanada «la investigació i l'estudi preliminar dels antecedents històrics, a efectes de la possible obertura de les causes de declaració de martiri de sacerdots i laics que, a la diòcesi de Lleida, oferiren les seves vides a Déu, en ocasió de la persecució religiosa dels anys 1936-1939».

La primera reunió va servir a la comissió per concretar el pla de treball a seguir i valorar tota documentació i investigació que fins a la data hi ha sobre aquesta qüestió. En aquest sentit, una eina de treball a considerar

cara es puguin obtenir de primera mà, de familiars, fidels, etc., com a element molt valuós per a l'estudi dels antecedents històrics.

La comissió en ple va manifestar al bisbe Ciuraneta la seva voluntat de treballar amb interès i rigor, i procurar que els seus treballs no es dilatin en el temps, més enllà del necessari i convenient. Una vegada la comissió doni per acabat el seu treball, el bisbe Ciuraneta, com a resultat, haurà de crear un tribunal eclesial per engegar, si és el cas, l'obertura de les causes per a la declaració de martiri. (C.C.)

Conferències «per evitar la guerra»

LLEIDA.— Justícia i Pau de Lleida ha organitzat un cicle de conferències-col·loqui, que sota el títol *Pensar la pau i evitar la guerra*, inclou una àmplia gamma d'enfocaments analítics: la filosofia, la psicologia, la pedagogia, la teologia i l'economia. «Volem oferir a la nostra societat un espai en el qual puguem reflexionar, analitzar i intercanviar parers sobre la pau i la resolució pacífica dels conflictes», expliquen els organitzadors.

Les sessions d'aquest cicle tindran lloc a les 19.00 h, a la Sala Jaume Magre, al carrer Bisbe Torres núm. 2 de la ciutat de Lleida. L'obertura serà el dia 11 de març amb Josep M. Porta, professor de filosofia que parlarà sobre *Occident i els fanàtics*. El 18 de març la professora de Ciències Socials Elvira Masià, parlarà sobre *Agressivitat, violència i excel·lència humana. Bases per a una Cultura de Pau*. El dia 25 serà el torn del professor de filosofia de la URL, Francesc Torralba, que abordarà el tema *Pensar la pau després de l'11 de setembre*.

El primer dia d'abril, el professor de teologia Miguel Àngel Sánchez, o.p., vicepresident de Justícia i Pau-Europa parlarà sobre *l'Aproximació teològica a la pau als 40 anys de l'encíclica «Pacem in terris»*. El 8 d'abril serà Pere Ortega, membre de Centre d'Estudis per la Pau J. M. Delàs, de Justícia i Pau Barcelona, amb el tema *La despesa militar en els pressupostos generals de l'Estat espanyol*.

El cicle es tancarà el 10 d'abril amb la xerrada i posterior col·loqui a càrrec del professor de la UDL i president de Justícia i Pau-Lleida, Rafael Allepuz, que parlarà sobre *La resposta ciutadana: l'objecció fiscal i la solidaritat*. En paraules seves es tracta d'exercir l'objecció fiscal en la propera declaració de renda, destinant els diners corresponents a un projecte de desenvolupament en un país del Tercer Món: «Proposem que els nostres diners no vagin a parar a finalitats bèl·liques, que no fan més que desestabilitzar el món i crear situacions d'injustícia, sinó a donar suport a persones que ho necessiten, a les víctimes d'aquesta injustícia.» (J.C.)

Dos canonges de Sevilla, predicadors quaresmals a Lleida

LLEIDA.— Dos canonges de la catedral de Sevilla seran a Lleida aquest mes de març per fer-hi predicacions quaresmals. El primer a arribar serà el canonge Camilo Olivares, que dirigirà les xerrades quaresmals a l'Acadèmia Mariana de Lleida, del dia 10 al 14 de març, a les 19.30 h.

Del 24 al 28 de març, organitzat per la Germandat del Natzarè, el també canonge de Sevilla Manuel Garrido Orta, realitzarà una setmana de predicacions quaresmals a la parròquia de Sant Pau de la Mariola, tots els dies a les 19.30 h.

No és la primera vegada que els dos canonges de Sevilla vénen a Lleida, ja que des de fa uns quants anys repeteixen aquesta experiència quaresmal, a la qual assisteixen nombrosos fidels. (J.C.)

Menorca

Mn. Rafel Portella, nou vicari general de la diòcesi

CIUTADELLA.— El 5 de febrer el bisbe de Menorca, Mons. Joan Piris Frígola, va nomenar el sacerdot Rafel Portella Moll nou vicari general de la diòcesi. Mn. Portella, actualment rector de Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella i arxiprest de la ciutat, succeeix Miquel Anglada Gelabert, que va morir el 25 de gener passat de malaltia sobtada.

El prevere Rafel Portella Moll va prendre possessió el dia 10 de febrer del seu nou càrrec de vicari general i moderador de la Cúria de la diòcesi. L'acte va tenir lloc a la sala principal del Palau Episcopal de Ciutadella, presidit pel bisbe diocesà, al qual van acompanyar el nou vicari general, el vicari judicial, Gerard Villalonga, el canceller-secretari, Jaume Ametller, a més dels preveres Sebastià Taltavull, Miquel Anglada Piris, Joan Bosco Martí, Juan Manuel Jiménez, l'ecònom diocesà, Antoni Carreras, i la secretària de la Cúria, Maria Ignàcia Gener. També van assistir-hi la mare del vicari general i altres familiars.

El bisbe Piris va agrair la disponibilitat pastoral de Portella en acceptar aquest encàrrec, delicat, i molt proper a la tasca episcopal del bisbe diocesà com a màxim càrrec de confiança. Després que el canceller-secretari llegís els documents de provisió de l'ofici eclesiàstic de vicari general i de moderador de la Cúria, Portella va realitzar la professió de fe i el

Mn. Rafel Portella, amb el bisbe Piris, en el moment de prendre possessió del nou càrrec.

jurament de fidelitat, signant els documents establerts, i rebent del bisbe Piris el nomenament oficial, amb la seva mà sobre el llibre dels Evangelis.

Monsenyor Piris va tenir un record especial pel sacerdot Miquel Anglada Gelabert, antecessor de Portella, que va morir el 25 de gener passat a causa d'una malaltia sobtada.

Perfil de Rafel Portella Moll

Mn. Portella accedeix a la Vicaria general després de 10 anys de sacerdoci. Nascut a Es Migjorn Gran el 1962, fill de família molt vinculada a la parròquia de

Sant Cristòfol, va estar-se al seu poble natal fins que el 1985 decideix entrar en el Seminari diocesà. Durant la seva etapa de formació a Ciutadella col·labora amb la seva parròquia pastoralment en l'apostolat entre els joves de l'agrupament escolta, en la catequesi i en la litúrgia dominical.

El 1992 és ordenat prevere pel bisbe Francesc Xavier Ciuraneta i obté la llicenciatura en Estudis Eclesiàstics i cursa estudis de Teologia Moral a la Facultat de Catalunya. Ha estat rector de Sant Lluís (1992-1997) i des del 1999 és rector de Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella. També ha desenvolupat les tasques de delegat de Pastoral Vocacional, i de Família i Vida, a més de professor de Religió a Secundària i a l'Institut Diocesà de Teologia. Actualment és consiliari de l'equip diocesà dels Equips de la Mare de Déu, i membre dels diversos consells assessors episcopals. El 2001, després de l'arribada del bisbe Piris a Menorca, va ser nomenat arxiprest de Ciutadella i, des d'octubre del 2001, és director del Full Dominical.

Guillem Ferrer

Trobada d'escoltes de parla catalana

ALAIOR.— Els equips generals de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, Federació d'Escoltisme Valencià, Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca, i Escoltes de Menorca es van reunir a Menorca els dies 17, 18 i 19 de gener, a les cases de colònies de Son Putxet, a Alaior, en el marc de col·laboració de les quatre entitats escoltes de parla catalana, iniciat el 1999.

L'objectiu de la trobada d'enguany era analitzar la validesa del seu projecte educatiu i les noves fites socials, polítiques, culturals i religioses que l'escoltisme ha d'atendre avui. A l'encontre van prendre part uns 40 membres de les quatre entitats.

La trobada es va iniciar el dia de Sant Antoni al capvespre. Durant el dissabte al matí es va dur a terme una taula rodona sobre els dinàmismes educatius de l'escoltisme (joc institucional, fraternitat universal, compromís, vida en petit grup i progrés personal) que van analitzar cinc ponents que han tingut vinculació directa amb Escoltes de Menorca. A la taula de convidats hi van assistir Joan Bosco Gomila, Maria Cardona, Rafel Portella, Eduard Serra i Guillem Ferrer. Després de l'aportació individual dels ponents, es va encetar un enriquidor intercanvi d'opinions i interrogants sobre la qualitat educativa de l'escoltisme i les respostes socials actuals a les quals ha d'atendre la proposta escolta. El fenomen de la immigració, la necessitat d'oferir propostes clares, la coordinació amb la família i l'escola, i la influència social a través d'accions vinculants, van insistir-se com a eines de futur. Els escoltes van analitzar també la seva presència cristiana com a membres de l'Església i la necessitat d'adequar la seva oferta en un món globalitzat.

El diumenge al matí van celebrar l'Eucaristia, que va presidir el consiliari Antoni Fullana, i van revisar el treball realitzat durant el cap de setmana. Les quatre associacions van preparar la trobada de pioners/caravel·les (adolescents) que tindrà lloc entre finals d'agost i principis de setembre a Mallorca, en què 150 membres de les quatre entitats mantindran un intercanvi amb 150 escoltes alemanys. Durant l'estiu del 2004 es tornarà la visita a Alemanya. (G.F.)

SOLSONA

Els sagraments, tema central de les jornades per a preveres

SOLSONA.— Els dies 11, 12 i 13 de febrer es van celebrar a Solsona les Jornades de Formació per als preveres de la diòcesi, acompanyats del bisbe Jaume Traserria. Els temes tractats van girar al voltant d'un tema central: els sagraments, font de pregària

Mons. Pere Tena va ser l'encarregat de presentar les lliçons.

i moments d'experiència de Déu. L'objectiu era reflexionar junts, a partir de la Teologia sacramental i la Teologia espiritual, i aprofundir sobre aquestes qüestions essencials i necessàries per a la vida cristiana.

Les diverses lliçons van ser presentades pel bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Pere Tena,

també professor de la Facultat de Teologia de Catalunya. Cal destacar que la participació dels preveres va ser molt nombrosa i les seves intervencions, amb preguntes i propostes, van fer més viu i actual el debat que es feia després de cada lliçó.

Cada dia es va celebrar comunitàriament el rés de Vespres i l'Eucaristia a la capella del Seminari diocesà, com a acte principal d'aquestes jornades, que un any més han convocat els preveres diocesans a un encontre d'estudi i de germanor sacerdotal. (R.E.)

Ajuda'ns a salvar una vida!

TELÈFONS DE LA VIDA
932 047 111 i 932 805 683

PRO VIDA

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
BONAPLATA, 42, 1ª, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE'N SOCI

☐ SI A LA VIDA, DESITJO REBRE EL BUTLLETÍ INFORMATIU PRO-VIDA

Nom

Adreça

Població

Província

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA- BONAPLATA, 42, 1ª, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

La Passió de Cervera

Temporada 2003

març 9-16-23-30 / abril 6-13 18-27 / maig 1

L'Evangeli fet vivència a la Passió de Cervera.

«Veient que patien remant, perquè el vent els era contrari, pels volts de la matinada va anar cap a ells caminant sobre l'aigua» (Mc 6,48).

A la Passió de Cervera 300 actors donen vida als passatges evangèlics i converteixen el teatre en poesia, llum i color

Crist, Misteri de Passió

La Passió de Cervera és veritablement una de les expressions més característiques del teatre popular de Catalunya. Una massa d'actors de totes les edats, des de nadons fins a quasi nonagenaris, es troben, actuen i donen vida a l'Evangeli en un escenari immens.

Els paisatges de Galilea i els grans edificis de la Jerusalem històrica se succeeixen en ràpides escenes. Els actors són homes i dones, nens i nenes, de tota condició social que, revestits d'època, fan vivència aquelles escenes. Reviuen els seus personatges, ja siguin del simple poble o històrics, i posen emoció en totes i cadascuna de les escenes del drama de la Passió. S'ha dit que la representació de la Passió de Cervera és una veritable comunió entre els actors i els espectadors, ja que tots reviu, per uns moments, aquells passatges, molts cops amb declarada emoció. És a dir, que la Passió de Cervera és veritable teatre per aquest sentiment que uneix escenari i públic, molts cops en silenci gairebé litúrgic.

600 representacions ininterrompudes d'un mateix text, tant en versió castellana com catalana, són la més gran demostració de l'aplaudiment continuat que el milió d'espectadors que l'han visionada, li han atorgat fins ara. De tots els pobles de Catalunya i d'Aragó, principalment, i de regions més llunyanes, s'han desplaçat fins a Cervera amb motiu de la Passió. I no tan sols de l'antic regne de la Corona d'Aragó sinó també de moltes altres regions, fins i tot de més enllà de les nostres fronteres. Per a aquest any ja hi ha una comanda d'un grup de Sevilla i, traspasant el vell continent, ja hi ha feta una reserva d'un grup de Finlàndia.

Què deuen tenir aquestes representacions perquè desafii el pas del temps? Creiem que en elles tothom, tots els que hi assisteixen, hi troben alguna cosa que els satisfà. Per a uns, serà l'aspecte religiós; per a altres, la visió d'unes pàgines històriques; per a uns altres, l'expressió teatral d'una tradició secular del nostre poble. Per a tots, l'esforç col·lectiu convertit en art emocional.

El Patronat de la Passió de Cervera, en obrir de nou el teló del 2003, us convida a ser, alhora, actors i espectadors d'aquesta magnífica representació que es traspasa generacionalment.

«Deixeu que els infants vinguin a mi» (Mc 10,14).

«Hossana al Fill de David! Beneït el qui ve en nom del Senyor!» (Mt 21,9).

«Com desitjava menjar amb vosaltres aquest sopar pasqual abans de la meua passió!» (Lc 22,15).

«Per què busqueu entre els morts aquell qui viu? No és aquí: ha ressuscitat» (Lc 24,5.6).

DIES DE REPRESENTACIÓ:

• En versió castellana

Març: 9, 16, 23 i 30 Maig: 1

• En versió catalana

Abril: 6, 13 (Diumenge de Rams),
18 (Divendres Sant) i 27

HORARIS:

• Primera part (Vida pública de Jesús)

Matins, de 10.15 a 12.30

• Segona part (Passió, mort i Resurrecció)

Tardes, de 15.00 a 17.00 (els dies 13 i 18 d'abril,
de 16.00 a 20.30)

PREUS:

• Butaques centrals i preferència: 17 €

• Butaques laterals: 15 €

Descomptes especials per a grups

INFORMACIÓ I RESERVA DE LOCALITATS:

• Agències de viatges i despatx central

Sra. M. Teresa Trilla

Plaça de Santa Anna, 1 - 25200 Cervera

Tel. 973 530 357 - 973 532 661

Fax: 973 533 544

De 10.00 a 13.00 i de 16.00 a 21.00

a/e: passio@interbook.net

web: www.lapassio.org

VENDA D'ENTRADES

ServiCaixa
902 33 22 11
servicaixa.com

GIRONA

Les religioses de Sant Josep van viure joïoses la missa d'acció de gràcies per les seves germanes màrtirs.

Homenatge a tres religioses màrtirs en la guerra civil

BANYOLES.— El 19 de gener passat, a l'església de la clínica Salus Infirmorum de Banyoles, regida per les Religioses de Sant Josep, es va celebrar una missa solemne en acció de gràcies per la cloenda del procés de beatificació de tres religioses màrtirs en la guerra civil espanyola del 1936.

Les religioses màrtirs són: Fidela Oller Angelats (Banyoles), Facunda Margenat Roura (Girona) i Josefa Monrabal Montaner (Gandia). La missa va ser presidida per Mn. Salvador Font Casas, i concelebrada per Mn. Narcís Tortós Badià, Mn. Josep Planella Roura, Mn. Joan

Marquès Suriñach i Mn. Salvador Testart Jordi. També hi era present el jesuïta P. Ramino Berzal, que va assistir-hi amb cadira de rodes (operat recentment a la mateixa clínica).

Cal destacar l'assistència de familiars directes de la banyolina màrtir, la germana Fidela. La coral del centre excursionista de Banyoles, va acompanyar la celebració amb cants ben bonics i de ressonància.

Les persones interessades a tenir estampes d'aquestes religioses poden adreçar-se a: Religioses de Sant Josep, Clínica Salus Infirmorum, c/ Álvarez de Castro, 103, 17820 Banyoles; tel. 972 570 208. (C.C.)

La web del bisbat estrena disseny

GIRONA.— El lloc web del bisbat de Girona va estrenar el 13 de febrer passat un nou disseny que guanya en agilitat i funcionalitat. Una de les novetats és poder escoltar el missatge del bisbe Carles, que cada setmana escriu en el *Full Parroquial*, i la totalitat del programa diocesà *Església Viva*.

L'objectiu cabdal d'aquesta iniciativa és apropar l'actualitat de la diòcesi als missioners i laics que viuen lluny de casa

seva. L'internauta podrà conèixer la història del bisbat, la relació dels preveres existents, les comunitats religioses, totes les delegacions, secretariats i moviments, les escoles religioses, centres, residències, enllaços...

El disseny de la web ha estat realitzat per Josep Maria Palahí i el manteniment i actualització anirà a càrrec d'Àngel Rodríguez. Podeu visitar-la a: <http://www.bisbatgirona.es>. (C.C.)

Federació de Colles de Sant Medir

8È CONCURS DE POESIA

Poesia guanyadora

La llegenda de sant Medir

Vora el camí de Sant Cugat
faves cultivava Medir
quan sant Sever va passar
i féu les faveres florir.
Els guàrdies que el perseguïen
a Medir van preguntar
per què les faves florien
en aquella època de l'any.
La veritat va dir Medir
i creient que se'n burlava
els guàrdies el van matar
però sant va ser declarat.
Molts anys varen passar

quan un pastisser de Gràcia
un favor al sant demanà
i li va fer la promesa
de pastissos regalar.
Esperem amb il·lusió
el dia de sant Medir
quan recorren la ciutat
grans camions ben carregats
de caramels per repartir
i recordar la promesa
d'aquella generós artesà.

Nuria Díaz Argelich

13 anys
Col·legi Canigó

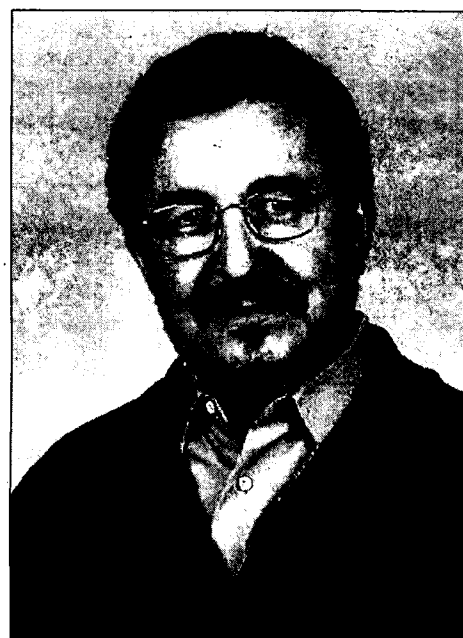
Lleida

Els «frarets» de Lleida lamenten la mort del P. Berdala

■ Llegeixen a totes les misses un comunicat de premsa

LLEIDA.— Els pares franciscans de Lleida, commoguts per la tràgica mort del P. José Manuel Berdala, director del Col·legi Sant Bonaventura de Vilanova i la Geltrú, assassinat a Sitges l'11 de febrer, van fer públic un comunicat de premsa en què «lamenten profundament la seva mort, units en el dolor i en l'esperança del Senyor».

El comunicat dels pares franciscans continua amb aquests termes: «Pel que fa a les circumstàncies concretes de l'assassinat que revelen les informacions de la premsa, ràdio i televisió, esperem el veredict dels tribunals de justícia, i més encara el judici de Déu Pare. És per això, que creiem que no ha estat oportú ni prudent difondre rumors en una sola direcció, quan dia rere dia apareixen altres supòsits molt diferents. Concretament a Lleida, ens ha dolgut la publicació de la notícia amb grans titulars, involucrant en l'afer el nom de la nostra fraternitat franciscana. Nosaltres, els vostres *frarets*, hauríem preferit que se'n hagués consultat abans. Finalment: Fra José Manuel —al cel sia— és el nostre germà, i manifestem una vegada més l'amor al nostre orde, donat que la vida franciscana és el regal més gran que ens podia fer el Senyor.»

El P. Berdala va morir l'11 de febrer passat per causes encara desconegudes.

Sense homilia en totes les misses

El comunicat, que va ser publicat a la premsa local i que van reproduir altres mitjans com la ràdio i la televisió, va ser llegit el diumenge 23 de febrer en totes les misses celebrades al santuari de Sant Antoni de Pàdua dels pares franciscans. El comunicat va substituir l'homilia d'aquell diumenge. Els celebrants convidaven els fidels a fer un moments de silenci «tot pregant pel P. Berdala». L'oració pel franciscà assassinat es va repetir a la pregària comunitària, alhora que es pregava per tot l'orde franciscà: «Perquè sigui fidel amb joia al carisma de sant Francesc i santa Clara d'Assís.»

El P. José Manuel Berdala, natural de Binaced, va ser resident del Col·legi menor Sant Antoni de Pàdua durant els seus estudis de Magisteri, que va fer a la ciutat de Lleida. Posteriorment, l'any 1979 va rebre l'ordenació sacerdotal a l'església del santuari de Sant Antoni de mans dels bisbe de Lleida, Mons. Ramon Malla. El mateix prelat, ja emèrit de la diòcesi lleidatana, va presidir les seves exèquies celebrades a l'església arxiprestal de Santa Maria de Vilanova i la Geltrú, plena de gom a gom. Les seves despulles van ser traslladades a Montsó, on el P. Ramon Domènech, vicari general dels Franciscans de Catalunya, va presidir un funeral a la catedral de Santa

Una mort per aclarir

El P. José Manuel Berdala va morir assassinat d'un tret l'11 de febrer passat. Les causes que van provocar l'homicidi encara no es coneixen. Els mitjans de comunicació, però, s'han aventurat a dir moltes coses, i han aixecat rumors que de moment no han estat provats. Fins ara no hi ha cap comunicat oficial de la policia, que encara manté el secret sumari.

El P. Berdala va ser trobat al seu cotxe al camí de les Coves de Sitges, hores després de col·lisionar contra un fanal. La primera impressió va ser que havia mort per accident de trànsit. Les investigacions policials posteriors, que encara continuen, van trobar una bala de petites dimensions dins del seu cos. A l'espera d'un aclariment dels fets, la comunitat franciscana demana respecte per la seva persona.

Maria del Romeral. Posteriorment van rebre cristiana sepultura en el cementiri del seu poble, Binaced. Reposi en Pau.

Jordi Curcó

Urgell

Els nens i les dones de Kenya, objectiu de Mans Unides

■ La diòcesi hi destinarà més de 50.000 euros

LA SEU D'URGELL.— El projecte 2003 de Mans Unides Urgell, en la seva ja tradicional Campanya contra la Fam en el món, és l'atenció de nens i dones dels suburbis de Nairobi (Kenya), immersos en la pobresa i l'abandonament. El projecte assumit suma més de 50.000 euros.

Al suburbi de Nairobi hi ha milions de persones que busquen feina per sobreviure. La sida és el flagell d'aquestes agrupacions on molts nens perden els pares i d'altres són abandonats al carrer. Analfabetisme, atur, alcoholisme, prostitució i delinqüència completen el panorama d'uns barris sense habitatges dignes, aigua potable, electricitat, escoles, hospitals, transport públic.

Fa cinc anys els pares de la Consolata van emprendre un programa d'atenció als infants. Ja tenen en funcionament dues cooperatives artesanals on els nens aprenen un ofici i es reparteixen els beneficis de les vendes. Fabriquen sandàlies, accessoris i bosses. L'objectiu preveu la formació, la capacitació i l'educació de 80 joves a les cooperatives ja existents. Els pares de la Consolata ja pensen a ampliar i consolidar l'oferta.

Les noies es dediquen a la sastreria, costura,

confecció i a tenyir teixits típics de l'Àfrica. Mans Unides aportarà l'equipament (màquines de cosir i brodar) i els materials durant un any. La venda està garantida, tenen una botiga a la capital i augmenten les comandes d'Europa i Amèrica.

Un altre problema dels suburbis de Masai, Suswa i Deep és la manca de transport públic. Això afecta molt els escolars, malalts i treballadors. Els missioners volen crear una cooperativa de transport públic per portar els nens a l'escola; els malalts a l'hospital i els treballadors a la feina.

El P. Franco Cellano, missioner de la Consolata, intenta millorar les condicions de vida dels

Els nens dels suburbis de Nairobi, objectiu de la campanya de Mans Unides a Urgell.

joves i dones. Els donatius de Mans Unides són destinats sempre a un projecte concret, ben conegut i amb garanties sòlides en la gestió i destinació del donatiu, fet que estimula la generositat dels donants.

Antoni Mirabet

Ritual de les noces d'argent i d'or de matrimoni

LA SEU D'URGELL.— Les delegacions diocesanes de Litúrgia i Pastoral familiar han preparat conjuntament i han publicat un ritual per a la celebració del 25è i 50è aniversari de matrimoni.

La publicació, de 16 pàgines, té tres parts: la benedicció dels esposos dintre de la missa, la benedicció fora de la missa i un recull de pregàries.

En els darrers anys s'han generalitzat al bisbat les celebracions de les noces d'argent i d'or del sagrament del Matrimoni. En alguns llocs com la Vall d'Aran i Andorra organitzen conjuntament la festa. Per això, les delegacions de Litúrgia i Pastoral familiar han preparat el ritual que es farà servir com a guia i orientació en la litúrgia. La publicació és repartida a les parròquies per les mateixes delegacions. L'edició és acurada, impresa a dues tintes i il·lustrada. (A.M.)

La Universitat de Lleida edita els «Madrigals» de Brudieu

LA SEU D'URGELL.— La Universitat de Lleida acaba de publicar una edició fototipogràfica dels *Madrigals* de Joan Brudieu, mestre de capella de la catedral d'Urgell a finals del segle XVI. N'ha fet donació d'un exemplar a la Biblioteca Episcopal d'Urgell.

Es tracta d'una fototipografia dels originals que el mateix autor va lliurar al monestir d'El Escorial. L'edició publicada consta de sis-cents exemplars acuradament tipografiats, numerats, i l'edició ha estat promoguda per Màrius Bernadó, professor d'Història de la Música a la Universitat de Lleida.

Màrius Bernadó ha fet un estudi de l'obra del madrigalista, estudi que constitueix el preliminar de l'obra. La publicació conté les quatre veus de la composició musical: *cantus*, *altus*, *tenor* i *bassus*. Marc Forné, cap del Govern d'Andorra, i Jaume Porta, rector de la Universitat de Lleida, són els

autors de la presentació de l'obra. Joan Brudieu va lliurar personalment els originals al duc de Savoia (1585), príncep del Piemont, i els quaderns originals són custodiats al monestir de l'Escorial, que ha fet possible l'edició fototipogràfica. (A.M.)

INTERNET

Novena de pregària «on-line» per la pau

El perill imminent d'una guerra a l'Iraq ha fet suscitar formes diverses de protesta contra la guerra i per la pregària per la pau. Una d'elles és la que va posar en marxa la pàgina web www.espaisagrat.org dels jesuïtes, dedicada a la pregària a través de la Xarxa. Del 23 de febrer al 3 de març va oferir una novena de pregària on-line per la pau. La proposta va ser a escala mundial i oferia diverses versions en diferents llengües.

El text inicial, «Nota per a una pregària més viva», que obria la pregària, s'actualitzava cada dia i estava basat en l'encíclica

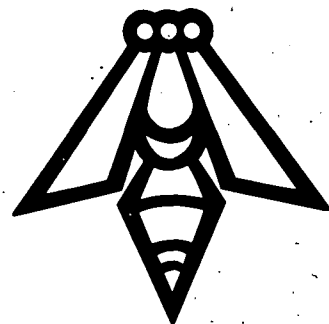
Pacem in terris, escrita per Joan XXIII en plena guerra freda. Una petita pregària de diferents tradicions acompanyava els textos i les reflexions sobre l'encíclica. Al final de la pregària de cada dia s'obria una finestra amb la cita de les Benaurances, que fa referència a la pau (Mt 5).

Amb aquesta iniciativa cibernetica, durant 9 dies, milers de persones de cultures i llengües diferents, van pregar i meditar «sobre aquest valor tan fràgil que és la convivència pacífica entre els pobles i les tradicions religioses», expliquen a la pàgina web. (C.C.)

CERABELLA

zona industrial, A
ES 08181 SENTMENAT (BARCELONA)
Tel. +34.93.715.31.02 Fax +34.93.715.02.51

CERERIA ABELLA,
Sant Antoni Abat, 9
08001 BCN
t. 934 41 09 07 / fax. 934 41 70 47

CERERIA ABELLA,
Boters, 5 (Portaferriassa)
08002 BCN
t./fax. 933 18 08 41
NOC,
Comte Borrell, 41
08015 BCN
t. 934 42 93 28 / fax. 934 41 90 47

cerers
des de
1862

Tortosa

Trobada vocacional per a infants

■ «A la recerca del tresor» va ser el lema de la trobada

TORTOSA.— El cap de setmana del 15 i 16 de febrer, al Seminari diocesà, es va fer una trobada d'animació vocacional destinada a infants de 9 a 12 anys. Trenta-dos van ser els participants, que juntament amb els seminaristes i sacerdots joves del bisbat van viure l'alegria de descobrir encara més la vocació cristiana i, de manera especial, la sacerdotal.

«A la recerca del tresor» va ser el lema de la trobada vocacional. Durant dos dies, sojornant al Seminari diocesà, trenta-dos nois de la diòcesi —en concret de les poblacions de Flix, la Palma d'Ebre, la Fatarella, l'Aldea, Bítem, Roquetes, Tortosa-Ferrières, Ulldecona, Alcanar i Amposta— van conviure en l'alegria i vitalitat infantils, amb els seminaristes i sacerdots joves, a la recerca i aprofundiment del gran do de la vida cristiana i de la vocació que Déu va sembrant en el cor dels homes.

Al matí del dissabte van començar amb

una gran gimcana per tot el gran edifici del Seminari diocesà. Després de dinar, en diferents tallers, van anar elaborant unes titelles per a l'escenificació final. A la tarda, després d'una celebració penitencial, va tenir lloc el testimoni de dues vocacions sacerdotals: la de Mn. Salvador Ballester Huguet, que aquest any celebra els cinquanta anys de sacerdoci, i la de Joan Guerola, que és a les portes del diaconat camí del presbiterat. A la nit no podia faltar la pregària abans de dormir, però el foc de camp no va ser possible perquè era més la

son que les ganes de festa.

El diumenge, dia del Senyor, va tenir el seu centre, com pertoca, en l'Eucaristia dominical. Aquesta va ser acuradament preparada en diferents grups, i solemnement celebrada. La va presidir Mn. Josep Garcia Panisello, rector de Cabacés, que en la seva homilia va aprofundir en el veritable tresor. Aquest és Jesús, crist, que el trobem de manera excel·lent en l'Eucaristia. També els va parlar de la seva experiència vocacional. Després de dinar van fer, com a acte de conclusió, la representació de les titelles sobre «El Tresor». En acabar els van donar un record senzill, una pedreta

Els infants van gaudir de valent amb la trobada.

transparent amb unes paraules: «El teu tresor: Jesús.» Tot plegat molt senzill, però, com una pluja suau, en el temps oportú pot donar el seu fruit de vida cristiana i, qui sap, de vida sacerdotal per al bé de l'Església i del món.

Roman Casanovas

Divuit joves de la Sénia van ser confirmats pel seu bisbe.

Visita pastoral a la Sénia

LA SÈNIA.— Els dies 2, 3 i 14 de febrer es van desenvolupar els actes de la visita pastoral del bisbe Xavier Salinas a la Sénia. Una parròquia de més de 5.000 habitants i en creixement constant pel desenvolupament econòmic d'aquest poble emprenedor.

El primer acte de la visita va ser la missa estacional del diumenge 2 de febrer, que també va incloure l'administració del Sagrament de la Confirmació a 18 joves de la parròquia de Sant Bartomeu de la Sénia. Cal destacar l'homilia, molt clara i escoltada. Els pares del confirmats van oferir el dinar al bisbe, que va compartir amb els mateixos confirmats, els pares,

el rector de la parròquia, Mn. Cristóbal Suñer, i els preveres assistents.

El dilluns 3 de febrer a la tarda, el bisbe Salinas va rebre les diferents entitats de la parròquia, relacionades, moltes d'elles, amb una religiositat popular. I, a la nit els consells parroquials de pastoral i d'economia es van reunir amb el pastor diocesà i van tenir-hi un diàleg de visió de futur d'aquesta parròquia en creixement. Posteriorment, el divendres 14 de febrer es va realitzar la visita als malalts de la parròquia, a la residència d'ancians municipal i a l'Ajuntament i el seu alcalde. (R.C.)

TARRAGONA

«Vine i veuràs», Fòrum diocesà i trobada de joves

TARRAGONA/ALTAFULLA.— «Vine i veuràs» és la crida que fa la Delegació diocesana de Pastoral de Joventut de l'arquebisbat de Tarragona a participar al XV Fòrum diocesà de Joves i a la XVI Trobada diocesana de Joves, els dies 15 i 16 de març, respectivament, a la població d'Altafulla. Per aquest motiu, s'ha fet arribar el material previ al fòrum a representants i responsables de joventut.

El fòrum d'enguany vol aprofundir el tema de la identitat com a cristians. «La realitat ens parla de moltes coses, persones, situacions diàries que ens poden ajudar en aquest camí de fe», diu l'equip de la trobada, en la presentació del material que s'ha distribuït, per al treball que faran els joves abans de participar en la trobada. Cal recalcar que la trobada crida a joves d'edats molt diferents i per aquest motiu s'han elaborat dos nivells

d'aprofundiment, pel que fa al treball previ. La primera opció és indicada per a joves que en la catequesi o en els primers anys de grups de joves s'inicien en la seva descoberta de Crist. Per als qui ja tenen més experiència en la revisió de vida, s'ha pensat la segona opció, que està menys pautada i conté una menor dinàmica, a la vegada que ofereix un marge més gran d'expressió. La decisió d'escollir quin dels nivells cal treballar

serà de l'animador, monitor o responsable de cada grup, que és qui coneix cada cas.

El material, una vegada elaborat, s'haurà de fer arribar a la Delegació diocesana de Joventut, per tal de poder planificar bé el fòrum que es proposa. L'altra finalitat és preparar el tema de la trobada de joves on també es mirarà d'arribar a una proposta, a una actuació en el nostre camí com a cristians. (Joan Boronat)

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Centre d'Estudis Pastorals **CEP** de les diòcesis catalanes

el professor **MANUEL CLARET**

amb el tema Teologia Moral

Mn. Claret farà la propera sessió del curs de Reciclatge teologicopastoral de l'apartat «On passem de...»
Serà el dimecres **12 de març** a les **11 h del matí**, als locals del **CEP**.

Per a més informació, programes o inscripcions podeu adreçar-vos al **CEP** (c/ Rivadeneyra, 6, 3r - 08002 Barcelona, tel. 933 174 858).

Barcelona

Una xarxa que treballa, des de la fe, per la justícia a Àfrica

■ La secció local de Barcelona celebra el seu primer any de vida

BARCELONA.— Antena Barcelona és una secció de la Xarxa Àfrica-Europa, Fe-Justícia, que proposa crear relacions més justes entre els pobles d'Àfrica i els d'Europa. La Xarxa neix, fa més de dotze anys, de diverses congregacions missioneres i entitats relacionades amb el continent africà, que senten que Àfrica és oblidada, molt mal representada i amb una imatge molt negativa. Des de la fe i des del compromís missioner, aquesta Xarxa, que agrupa més de 40 congregacions, treballa per la justícia i els drets humans d'Àfrica.

A l'Estat espanyol hi ha dues seccions de la Xarxa, una a Madrid (que funciona des de fa uns cinc anys) i una altra a Barcelona. Justino Martínez, missioner combonià, és el coordinador d'Antena Barcelona i explica que «fa un any que funcionem amb unes deu o dotze congregacions. Volem canviar unes relacions totalment injustes respecte Àfrica. Volem que Àfrica tingui veu i vot i que realment sigui per als africans».

Des de fa uns anys la Xarxa Àfrica-Europa, Fe-Justícia, formada per una vintena d'Antenes a Europa i Àfrica, treballa el tema del deute extern; el control de venda i compra d'armes; l'organització mundial del

comerç; les patents farmacèutiques i, aquest any, sobretot, la qüestió ecològica. L'objectiu global, comenta el missioner combonià, «és conscienciar que el Primer Món té responsabilitats amb els països africans. La qüestió és com fer que aquests països puguin sortir d'aquestes situacions de marginació i d'exclusió perquè tinguin autonomia i llibertat, i accés als béns de la terra, que es respectin el seus drets. Només hi ha un sol món i tots som responsables de la marxa del planeta».

La Xarxa reuneix i difon informació fiable sobre els problemes relacionats amb les polítiques europees que afecten Àfrica.

La UIC organitza un cicle sobre Polítiques de Família

BARCELONA.— El conseller en cap de la Generalitat, Artur Mas, va pronunciar el 5 de febrer passat la primera conferència del cicle sobre Polítiques de Família, organitzat per la Universitat Internacional de Catalunya amb motiu de la creació de l'Institut Superior de Ciències de la Família. Aquest organisme té com a objectiu «impulsar la recerca per contribuir a la recuperació familiar», segons va manifestar el rector de la UIC, Josep Argemí. Sota el títol de *Polítiques de conciliació de treball i família*, Artur Mas va mostrar la voluntat del govern català en situar la família com una de les seves prioritats. El conseller en cap va definir la família com «un dels temes capitals de la nostra societat, ara i en un futur», i va assegurar que «Catalunya té la situació i les opcions de situar-se entre els millors països de la Unió Europea en polítiques familiars».

El següent convidat d'aquest cicle va ser el ministre de Ciència i Tecnologia,

Josep Piqué, el 10 de febrer passat, que va assenyalar la necessitat de compensar les rendes familiars d'acord amb les càrregues que suporten amb desgravacions, facilitant l'accés de l'habitatge o proporcionant ofertes de serveis i ajudes complementàries a les llars d'infants i centres de dia. Piqué també va ressaltar la necessitat de millorar les pensions de les persones vídues a més de donar suport a famílies amb risc d'exclusió social.

El cicle de conferències va ser tancat el dia 18 amb la participació del secretari general d'ERC, Josep-Lluís Carod Rovira que va definir la família com «una entitat de gran importància social». Carod Rovira es va mostrar partidari de prendre mesures socials que facilitin la vida en família, com ara adaptar els horaris escolars a les necessitats familiars o conciliar el treball amb la vida familiar.

Josep Romero

Humanitzar l'atenció sanitària

ESPLUGUES DE LLOBREGAT.— L'Institut Borja de Bioètica-URL amb col·laboració amb la Delegació de Pastoral Sanitària i PROSAC organitza un curs sobre *Drets i deures dels malalts: humanitzar l'atenció sanitària*, de l'11 de març al 10 d'abril. Aquest curs s'adreça a usuaris de la sanitat i a professionals de l'àmbit de la salut que es plantegen treballar per una humanització més gran de l'atenció sanitària, des d'unes propostes de tipus pràctic. Els organitzadors constaten que els avenços mèdics plantegen reptes cada vegada més complexos a la societat, que ha de vetllar per no perdre l'horitzó dels valors humans. És en aquest context on l'observança i el compliment dels drets i deures del ciutadà en situació de malaltia obliguen aquest i els professionals de la salut. Més informació: c/ Santa Rosa, 39-57, 3r -08950 Esplugues de Llobregat, tel. 936 006 106, fax 936 006 110. (C.C.)

ANTENA BARCELONA

- M. Victòria Vallès, tel. 933 505 752, gtestorrebaro@eresmas.com
- Justino Martínez, tel. 934 278 577, justino@telefonica.net

Àfrica és la gran oblidada.

D'aquesta manera es pretén influir en les decisions preses en la Unió Europea i que repercuten en la vida i dignitat dels pobles africans. Així, Antena Madrid ha fet quatre informes sobre la compra i venda d'armes lleugeres espanyoles a Àfrica. El darrer informe se centra en els efectes de la guerra en la dona africana. Aquesta informació es fa arribar a les persones que tenen una responsabilitat directa o indirecta en aquests temes com el president del govern, els líders polítics... i també es difon a escoles, ONG, es penja a Internet...

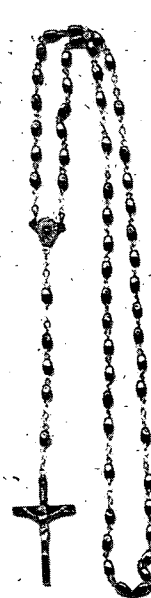
Antena Barcelona dedica esforços a «una espiritualitat per al compromís», indica el seu coordinador: «Cal saber llegir les relacions entre països en clau de justícia i en clau de dignitat humana i a la llum de la fe. És aquí on Antena Barcelona vol treballar i aprofundir: llegir els esdeveniments a la llum de la fe en visió evangèlica i profètica perquè és des d'aquesta visió profunda des d'on l'Antena tindrà la força per denunciar situacions d'injustícia i de patiment.» És per això que, segons Justino Martínez, «pensem a fer aquesta lectura profètica des de la realitat, des del projecte de Déu per a la humanitat,

que sigui un projecte que també abasti l'ecologia. És veure no només les situacions que clamen al cel, sinó també les polítiques que hi ha al darrere i que en són la causa».

Des d'Antena Barcelona es valora molt positivament que hi hagi més de quaranta congregacions i entitats que a escala europea i africana treballen plegades perquè significa que «al darrere hi ha una consciència nova de relació amb el món i de relació entre els països». Segons el coordinador d'Antena Barcelona, aquest ja és un primer objectiu de la Xarxa, «crear una consciència nova, no de domini ni d'explotació, sinó d'una cultura de pau, de respecte a la natura, als valors culturals que tenen aquests pobles...». Un segon objectiu és que «aquesta consciència sigui cada vegada més assumida per la població civil i que aquesta prengui decisions en moments clau, com per exemple les eleccions».

La secció de Barcelona tot just acaba de començar a caminar, però amb el convenciment que «podem ser una plataforma per oferir informes i accions concretes per desenvolupar».

Rosa Maria Jané Chueca

Fabricación de Artículos Religiosos.
Cruces Madera, Via Crucis, Medallas,
Rosarios.

Fabricación de imágenes santoral en
resinas de poliéster, yeso y zamak.

Artículos personalizados para
Santuarios y Cofradías.

Artesanía Sala, S.L.

c/ Llull 57, 5º - 1º
08005 - Barcelona

Tel. 93 309 85 68

Pídanos catálogo sin compromiso

Missions

TORTOSA

Camp de treball missioner

Des de fa vuit anys, les delegacions de Missions de Catalunya i Balears organitzen un camp de treball missioner, destinat a joves cristians que volen aprofundir en la dimensió missionera. Més de cent joves han passat durant tots aquests anys pel camp de treball: n'hi ha que han anat a fer experiències missioneres en altres països; altres s'han incorporat als equips de les delegacions diocesanes de Missions; però tots han tingut la joia de compartir un temps de convivència, formació, reflexió, pregària i servei en l'àmbit cristià-missioner. L'equip coordinador ja prepara el novè camp de treball missioner que es farà la segona quinzena de juliol. Per a més informació: Delegació de Missions de Tortosa (977 449 176) / Delegació de Missions de Lleida (973 267 639)

Mn. Joan Enric

Coordinador del darrer camp de treball

El primer camp

Fa ja uns quants anys, el 1994, a la Delegació diocesana de Missions de Tortosa ens vam plantejar la realització d'un Camp de Treball Missioner.

I quines necessitats vam observar per fer-nos aquest plantejament? Vegem-ne algunes:

- Molts joves tenien tot l'estiu per endavant sense una oferta d'activitats de servei.
- Hi havia joves que s'havien plantejat una vocació missionera i no tenien llocs on poder compartir la seua inquietud, calia fer alguna cosa per a ells.
- La petició d'algunes parròquies rurals per tenir alguna presència de joves cristians.
- La petició per realitzar alguna cooperació en les necessitats materials de les parròquies amb pocs mitjans (com pintar, fer petits arranjaments...).

Sí, vista la necessitat de realitzar una activitat que conjuminés joves

a un total d'uns 20 joves que es van decidir a assistir-hi, majoritàriament de la diòcesi de Tortosa, amb la presència d'altres joves d'arreu de Catalunya. La primera realització va ser l'estiu del 1995 a la comarca dels Ports, concretament a Villoreix i amb la cooperació en altres serveis que vam realitzar al temple parroquial de Palanques i a l'ermita de la Mare de Déu de la Font de Castellfort.

Els resultats van ser molt encoratjadors, la convivència amb la gent dels diferents pobles magnífica, l'animació missionera per als participants molt profitosa, els treballs als pobles van complir els objectius previstos... Realment no ens esperàvem el resultat final amb la majoria d'objectius assolits.

Si ara, al cap d'uns quants anys, ens fan resumir les principals característiques que vam tenir, remarcàrem la ruralia, la participació en la coordinació de

Camp de treball del 1999.

amb vocació de servei i l'ajut en determinades necessitats de les parròquies rurals amb menys mitjans, ens vam plantejar la realització d'un camp de treball. Però no teníem experiència en aquesta activitat i ens calia ajut, ajut que vam trobar en els Pares Pauils, en les Filles de la Caritat i en antics missioners diocesans.

Calia posar-se a treballar però, com vam conjuminar tants aspectes diversos?

En primer terme vam formar un equip coordinador format per un matrimoni, un sacerdot diocesà, dues germanes Filles de la Caritat i un pare Paül. Havíem de coordinar els treballs materials, la formació i el temps de lleure per

cristians amb els diferents carismes de l'Església, l'esperit de servei i la bona convivència entre tots els participants.

Per tot això, sense canviar els plantejaments fonamentals i amb les adaptacions als llocs on s'ha realitzat, han seguit altres camps de treball: la Mata, Cabacés, el Masroig, Bot... i també ha arribat la corresponsabilitat amb altres diòcesis com Lleida, la Seu o Tarragona. Esperem que puguem continuar mantenint l'esperit missioner a les parròquies on anem i també que es vagin afegint en la responsabilitat i la participació membres de totes les nostres diòcesis.

Eduard Blasco

Coordinador del primer camp de treball

El treball comença quan tornem a casa

Sóc la Cristina, de Barcelona, i vaig ser una de les persones convidades a participar des del primer moment en el camp de treball missioner. Aleshores pertanyia a un grup de joves —Joventuts Marianes Vicencianes— on la nota missionera és un tret característic, entre d'altres. Cada vegada més aquesta inquietud anava agafant forma arran de la formació rebuda i de la participació en diverses trobades.

L'any 1995, Villoreix, un poble de la comarca dels Ports, va ser el punt de partida. Una estada de deu dies amb un objectiu comú de conviure amb persones vingudes d'arreu, amb ganes de compartir, treballar, dialogar, reflexionar, aprendre, pregar... L'experiència va ser valorada per tots com a molt positiva i es va decidir seguir oferint-la als joves l'any següent. I amb tot això el camp de treball ha complert vuit anys:

Els joves s'inicien en la dimensió missionera.

la Mata, Cabacés, el Masroig, Bot, Vinebre, Torres de Segre.

Expressar en paraules tot el que s'ha viscut aquests anys és difícil. Però sí que ho puc resumir dient que la relació, la coneixença, l'intercanvi d'opinions i vivències entre els participants, el grup coordinador, religiosos/religioses i missioners/missioneres de diferents congregacions és molt interessant. Així com l'acolliment i la resposta dels joves i de les persones dels pobles. L'experiència de treball i de servei amb avis, nens, joves, persones amb un cert grau de discapacitat ha estat molt enriquidora i gratificant. Com sempre, s'acaba rebent molt més del que es dona. Són un dies que es viuen amb molta intensitat i penso que el camp de treball missioner no acaba quan tornem a casa, sinó que tot just comença llavors, des del lloc de procedència de cadascun dels participants amb unes realitats molt diverses. I amb això recordo una cosa que es repeteix sovint aquells dies: tots som missioners, des del moment que hem estat batejats.

L'any 2001 se'm va oferir pertànyer al grup coordinador. Això comporta viure el camp de treball abans, durant i després, des d'una altra perspectiva: l'organització, la preparació del material, el contacte amb les persones participants... però sobretot, responsabilitat, molta il·lusió i ganes de treballar. Un repte força interessant. Em sento afortunada d'haver-me sentit tan acompanyada, en el meu procés de creixement personal, per aquests companys de viatge que han fet possible que el camp de treball missioner seguís endavant. I des d'aquí convido totes aquelles persones interessades a viure'n l'experiència.

És impossible tornar a casa amb les mans buides

La idea d'anar a un camp de treball em va venir d'unes amigues que hi havien anat altres anys. De la forma com ho explicaven tot, venien ganes d'anar i veure de prop què és això d'un «camp de treball missioner», i la veritat és que després de formar-ne part, comprenc la seva sensació.

Per a mi el camp de treball no ha estat només passar uns dies amb altra gent, ha estat compartir uns dies per a altra gent, i no només ha estat endolir uns dies la vida de persones que ho necessiten, ha estat també enriquir-me amb tota la barreja d'emocions que et transmeten aquests amb els quals comparteixes el teu temps, tant en les hores de «treball» (en el meu cas els anys que hi he participat amb avis i discapacitats), com en les hores que passés amb els altres companys del camp. És impossible tornar-se'n a casa amb les mans buides.

Maria Paraire (Benicarló)

Participant en el darrer camp de treball

CARTA DES DE...

AÑATUYA
(Argentina)

Benvolguts amics,
Sóc dominica de l'Anunciata i treballo al nord de l'Argentina. Gràcies a la vostra promoció i a persones generoses, cada setmana m'arriba el setmanari. Realment és molt gratificant llegir-lo i «sentir-se com a casa». Aprofito per fer-vos arribar a tots els que d'una forma tan admirable treballem en la difusió dels nostres valors cristians una felicitació.

Gràcies per tot. Amb l'afecte més sincer,

Gna. Maria Teresa Calzada Olona

Vint anys de cultura popular catalana

■ La Germandat de Trabucaires, Geganters i Grallers de Sant Andreu està formada per 130 socis

Del 7 de febrer al 7 de març el Centre Can Fabra de Sant Andreu acull una exposició que fa un recorregut pels vint anys d'història de la Germandat de Trabucaires, Geganters i Grallers de Sant Andreu. En aquesta mostra es poden veure, entre altres, els dos gegants «grans», l'Andreu i la Colometa, i els gegantons: l'Avi Orient i l'Àvia Orfila.

El que va començar com un petit grup de set o vuit persones és avui una colla formada per 130 socis. «D'aquests socis, n'hi ha molts que no participen en res, que paguen la quota, que només participen a la festa major... però que estan molt orgullosos de formar part de la Germandat», comenta Ricard Pla, president de l'entitat.

La Germandat de Trabucaires, Geganters i Grallers de Sant Andreu es va crear el 1982 per participar i fer participar tot-

convidades d'arreu de Catalunya. La festa major del 2002 va ser especial, emmarcada en el vintè aniversari de l'entitat, i va congrega 43 colles de gegants. La cercavila la tanquen les escoles i les agrupacions del barri. «Aquest any hem inaugurat un acte nou: l'Esclat Andreuenc», diu Ricard Pla, «la primera festa popular que es fa per Sant Andreu. Vol agrupar les entitats culturals locals aquell dia. De moment hem començat amb els diables».

La Germandat és una entitat molt familiar, reconeix el president. «Una prova és que abans només teníem gegants grans i era el pare el que arrossegava tota la família. Ara és a l'inrevés. Des que tenim els gegants petits, que poden portar nens a partir de 7 o 8 vuit anys, són els fills els qui arrosseguen la família.» A més, les sortides que fan inclouen dinars de germanor, entre al-

nosaltres, per a la gent de l'entitat, perquè recuperem la nostra memòria.»

A més de l'exposició, que té un nombre considerable de visitants, des de la Germandat es destaquen altres actes celebrats amb motiu d'aquests vint anys, com són els vermut grallers cada tercer dissabte de mes, a la plaça, oberts al barri. Després de vint anys, la Germandat viu una època dolça, amb la incorporació de gent nova: «És molt agradable veure que hi ha gent que entra a la Germandat i que té empena, ganes de fer coses, amb idees noves...»

Aquest bagatge d'història serveix a l'entitat per encarar el futur. «La idea és consolidar la Germandat. Ara, des de fa dos anys, ja tenim local. També fem una aposta de futur amb els cursos de gralla que fem. Fins al moment tenim 23 grallers», assegura el president de l'entitat.

Ricard Pla està molt satisfet de formar part de la Germandat de Trabucaires, Geganters i Grallers de Sant Andreu. Reconeix que ser-ne el president «complica» força la vida, però la satisfacció que li dóna aquesta dedicació compensa tots els esforços. «Participem allà on es criden perquè volem consolidar la colla, arribar a la gent i que gaudeixin de la festa.» I afegeix: «A Sant Andreu la immigració ha estat relativament recent i ens encantaria que els immigrants s'integressin a l'entitat i volguessin col·laborar-hi. De moment, no s'ha animat ningú, però el que sí que és cert és que gaudeixen amb els gegants, els grallers i els trabucaires.»

Rosa María Jané Chueca

**GERMANDAT DE
TRABUCAIRES,
GEGANTERS I
GRALLERS DE SANT
ANDREU
C/ CUBA, 2
08030 BARCELONA
TEL. 932 741 460
FAX 923 741 392
web: www.geocities.com/gtggsa**

«La Germandat està molt vinculada a la Coordinadora de Geganters de Barcelona i a l'Agrupació Gegantera de Catalunya»

hom en la festa major de Sant Andreu i en altres actes culturals. «L'objectiu primer va ser passar-nos-ho bé. Érem un grup d'amics que s'ajuntaven el diumenge i sortíem a passar-nos-ho bé. Aquest va ser el primer objectiu, que amb els anys hem anat madurant», explica Ricard Pla.

La Germandat està formada per tres seccions separades, però amb una mateixa junta: trabucaires (que van ser els iniciadors), els geganters i els grallers. Segons Ricard Pla, «som l'única entitat a Catalunya que aplega aquests tres grups de mentalitats tant diferents».

Durant l'any 2002 l'entitat ha fet unes 37 sortides i ha participat en inauguracions, en escoles, en festes majors... sempre tenint molt clar que «sortim al carrer per divertir-nos i perquè volem que qui ens vegi també s'ho passi bé». No només han actuat arreu de Catalunya, sinó que també han portat la cultura popular catalana a llocs com el Japó o França.

La tradició dels gegants està molt arrelada a Catalunya.

La Germandat està molt vinculada a la Coordinadora de Geganters de Barcelona i a l'Agrupació Gegantera de Catalunya. Segons el seu president, «la nostra colla és una de les més fortes que hi ha a Barcelona i la nostra festa major, després de la de la Mercè, és la més forta que hi ha, pel que fa als gegants».

Festa major

Durant la festa major de Sant Andreu, la Germandat organitza la despertada i la cercavila. Des de les vuit del matí, els trabucaires es fan els amos del carrer i fan un recorregut despertant tothom. Després es fa la cercavila amb els gegants i els grallers, seguits per les colles geganteres

tres activitats, en els quals «fem pinya».

Ricard Pla considera que és molt difícil que aquestes tradicions, com les que representa la Germandat de Trabucaires, Geganters i Grallers de Sant Andreu, arrelin entre la gent jove: «Nosaltres tenim molta sort perquè molta gent ens arriba dels caus, dels esplais... són joves que estan acostumats a pertànyer a associacions, són més actius... però agafar gent del carrer és molt difícil.»

Vint anys

«La gent està responenent molt bé a la mostra que hem fet pels vint anys», diu Ricard Pla. «No l'hem feta només perquè la gent ens conegui, sinó també per a

**Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu**

**Fomenta la
Formació
dels voluntaris**

**Facilita
Informació**

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Institut Català del Voluntariat

Més informació

012 atenció
ciutadana

Barcelona: 106.6 FM
Catalunya central: 93.7 FM
Girona: 103.4 FM

RÀDIO PRINCIPAT
Andorra: 107.5 FM
La Seu d'Urgell: 105.0 FM

"EL SANT ROSARI"

de dilluns a diumenge, de 6.30h a 7h

"EL PRIMER CAFÈ"

AMB EMILI PACHECO
UNA TERTÚLIA REFLEXIVA
de dilluns a divendres, de 7h a 9h

"HORA BLAUGRANA"

AMB MARÇAL LORENTE
L'ALTRA CARA DEL BARÇA
de dilluns a divendres, de 9h a 10h i dissabtes de 12h a 13h

"LA NOSTRA FÓRMULA"

LA MÚSICA QUE T'ACOMPANYA
de dilluns a divendres, de 10h a 14h i de 15h a 18h

"SIN CONCESIONES"

AMB LLUÍS LORENTE
L'ESPORT CATALÀ, DE VERITAT-VERITAT
de dilluns a divendres de 14h a 14.30h i de 20h a 21.30h

"CATALUNYA ACTUALITAT"

AMB AURE FARRAN
EL QUE HA PASSAT, EL QUE HA DE PASSAR
de dilluns a divendres, de 14.30h a 15h

"LA PLAÇA DE L'ESGLÉSIA"

LLUÍS LORENTE AMB MARTA CATALÀ I ÒSCAR PERET
INFORMAR, EDUCAR I DISTREURE
de dilluns a divendres, de 18h a 20h

"QUI TINGUI OÏDES"

AMB JORDI CABANES
LA NOSTRA FE SENSE COMPLEXOS
de dilluns a divendres, de 21.30h a 23h

la ràdio
amb els

"A BLAU"
AMB MIREIA SILES
dilluns, de 23h a 24h

"PAULES D'AMOR"
AMB ASUN BALONGA
dimarts, de 23h a 24h

"DE CLAROR"
AMB ROSA DEULOFEU
dimecres, de 23h a 24h

"A TOTA COSTA"
AMB MIQUEL MERCADAL I MIQUEL DEL AMO
dijous, de 23h a 24h

"CATALUNYA SENSE BARRERES"
AMB ANA HERNANDEZ
divendres, de 19h a 20h

"AMB LLUM PRÒPIA"
AMB JOAN ARMENGOL
divendres, de 23h a 24h

www.radioestel.com

La veu del metge

La relació metge-pacient (16)

On posar l'orella?

Les persones acudeixen als metges generalment perquè presenten alguna cosa de l'ordre de la mancança: alguna cosa els falta, no va bé, no entenen o els fa mal. Tots els interrogants que un subjecte té respecte del seu cos, intenta en primer lloc contestar-los amb la seva imaginació. Però si amb les suposicions pròpies no n'hi ha prou, suposa que algú pot desvetllar «el seu enigma» i resoldre la seva incapacitat per solucionar per ell mateix algun desequilibri amenaçador. Així, la relació metge-pacient es produeix sobre aquesta situació de demanda del pacient, la suposició que hi ha una persona —el facultatiu— que «sap» i que a més vol guarir-lo.

Si la relació «s'obstaculitza», afectaria sempre el tractament i causaria malestar tant al pacient com al metge: les indicacions no es compleixen, el pacient es descompensa, abandona la tasca de guarir-se, es queixa, embolica, encomana el seu nerviosisme i insatisfacció a altres pacients. Immediatament apareix la sospita sobre la idoneïtat professional, la intolerància o la innocuïtat dels medicaments. La transferència negativa pot impossibilitar el camí de la guarició.

La demanda conscient del pacient

En aquesta relació metge-pacient, l'acte mèdic és possible o no segons el tipus de resposta a la «demanda» del malalt. Però, què és la «demanda» del malalt? Quan el pacient parla... on cal posar l'orella?, què vol dir escoltar?

L'art mèdic de saber explorar un malalt es basa a saber el que cal mirar i conèixer com interpretar-ho. Aquesta és la base de la medicina clínica.

En les explicacions del pacient sorgeix la demanda manifesta, construïda amb el que sap, creu o imagina que li pot estar passant. El metge completa, filtra, ajusta

De vegades el metge intueix que forma part del mateix tractament que prescriu.

descarta i comprova el que explica el pacient. Elimina així gran quantitat d'idees inservibles, ambigüitats, confusions, referències inútils. El metge clínic escolta aquesta part del discurs «des del» sentit comú, i omple amb el seu saber i imaginació el que realment ha passat. Si ens quedem en aquest pla, escoltar el pacient tan sols té dos objectius: fer servir un diàleg mínim per ser cortès, és a dir, guanyar-se la confiança del pacient, i extreure de la conversa o interrogatori signes que aportin dades a la configuració del quadre clínic segons la descripció de les síndromes orgàniques.

La demanda inconscient del pacient

Però l'«escolta» no és simplement «escoltar» el pacient. Es pot també escoltar un llenguatge que escapi a la consciència del pacient. Per poder entrar en la dimensió de

la «demanda inconscient» cal fer un canvi en la «posició» des d'on s'escolta. La característica de l'estructura del llenguatge humà és que permet dir més enllà del que es vol comunicar i del que el mateix emissor està disposat a reconèixer que està dient. La demanda inconscient es fa imprescindible tenir-la en compte per donar una resposta pròpiament mèdica, especialment en els casos més complexos —diagnòstics confusos, afeccions malignes, dolors incontrolables— quan la recerca clínica es troba amb aspectes estranys, paradoxals, els tractaments es dificulten, la relació terapèutica s'enrereix i la malaltia i els riscos es potencien.

Què demana el pacient? Des d'on demana? Per què ho demana en aquest moment? Per què? Es veurà que si s'aplica l'«escolta» en el que ha dit el pacient, assenyalat per l'ambigüitat del llenguatge, una expressió literal enigmàtica, la repeti-

ció insistent, l'equivocació, un to de veu cridaner, un èmfasi particular, una incoherència o contradicció evident, etc. esdevenen un «obre't, sèsam!» per accedir a la dimensió latent de la demanda, el poder de la qual és determinant per als destins de la consulta.

Què fa el metge advertit que allà ha de posar especialment «l'orella»?

Fa entrar en el discórrer del pacient el que s'ha escoltat. Si aquesta maniobra provoca que el pacient canviï bruscament de tema: és d'això precisament del que cal parlar! Endinsat el metge ja en aquella situació, pretendre que no s'ha escoltat, que no té importància el que escolta o corregir el discurs és una manera de no fer-se càrrec complet del pacient «sencer». En aquests aspectes no cal endevinar, sinó simplement donar-li entrada; preguntar sobre allò, aclarir allò que apareix com un arxiu adjunt (*attachement*) en un *e-mail*: s'ha de realitzar un moviment extra per obrir-lo i veure (escoltar) de què es tracta. Amb aquesta clau, l'avaluació del cas pot ser molt diferent i configurar una estratègia diferent en la resposta del metge. Hi ha metges «intuitius», els «genis clínics», que sense saber-ho apliquen una escolta ampliada i capten aspectes latents de la demanda del pacient i tracten prenent-la en compte.

Com reconèixer el «meu metge»

La demanda conscient té relació amb la comanda d'assistència que el pacient refereix al seu cos com a organisme: una pulcra resposta assistencial, com l'adquisició d'alguna cosa necessària en un supermercat fa que el client-pacient-usuari es retiri satisfet amb el que necessitava. La propera vegada pot acudir a un altre «proveïdor», segons li convingui, per preu, distància, recomanació o publicitat.

El «meu metge» d'algú ocupa aquell lloc especial que es fa irremplaçable i que el metge mateix intueix que funciona d'alguna manera com a part del mateix tractament que prescriu. No concerneix a l'organisme, té relació amb l'àmbit de la subjectivitat, desborda l'escolta científica i no es respon des de la biologia.

Dr. Ferran L. Tognetta

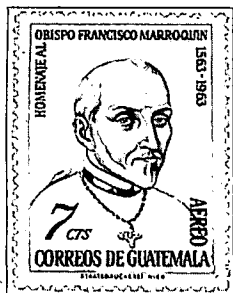
(22324fta@comb.es)

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears
(Nota: article basat en diversos textos de Diana L. Braceres)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Francisco Marroquín, bisbe

Guatemala va emetre el 1963 un segell en homenatge al bisbe Francisco Marroquín, amb motiu del quart centenari de la seva mort. Nascut a la Vall de Toranzo (San-tander) el 1478, es va llicenciar en Filosofia i Humanitats.

El 1528 va arribar a Guatemala, acompanyat de Pedro de Alvarado. A conseqüència de la seva tasca missionera, la reina d'Espanya el va proposar, el juliol del 1532, com a bisbe de la província de Guatemala i el va designar «protector dels indis». El 18 de desembre del 1534 va ser nomenat bisbe pel papa Pau III. Va impulsar la construcció de temples i palaus, va erigir les primeres cases conventuals i va fundar escoles i el col·legi major de Sant Tomàs d'Aquino. Va formar els primers mestres en llengua aborigen. Va escriure el catecisme en llengua quítxua. Va morir a Guatemala el 18 d'abril del 1563.

Planeta blau

Hola, amics! El jove Valderrama canta un poema en el qual hi ha una estrofa que m'agrada molt. Diu així: «Los pueblos no tienen dueño, ni fronteras tiene el mar.» Aquesta frase porta a la reflexió: tantes baralles i tants problemes, fins i tot guerres, per un tros de terra... I, què me'n dieu, de la natura? Focs intencionats, desastres ecològics, destrosses d'arbres, abocaments amb riscos... això és el que tenim. El món és de tothom, però, compte! El nostre Pare Omnipotent el va crear per a l'home, perquè en fos el rei i senyor, perquè en tingués cura i el protegís en tots els aspectes.

Us recordeu d'aquell senyor de l'Evangeli que, en anar-se'n de viatge, va lliurar unes monedes als seus criats perquè les guardessin? Uns les reserven, uns altres les gasten i finalment n'hi ha un que negocia amb els altres i les torna al seu senyor, però augmentades. Amics, aquesta és la nostra obligació envers el món. Quan el nostre Creador torni i ens demani comptes, procureu tornar-li el món, no com era, sinó molt millor. Que no hi hagi ciutats destruïdes, rius i mars contaminats, infants que morin de gana, sinó tot al contrari: que tot el planeta estigui ple de pau i alegria, que els petits visquin feliços i sobretot que puguem transitar tranquil·lament pel món, sent «Terra Santa». El far de la cristiandat.

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

Coses de la vida

VOLEU DONAR SENTIT A LA VOSTRA VIDA?

Us hi ajudaria una trobada amb Déu.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Dirigits per un sacerdot de la Unió Sacerdotal Lumen Dei. Inspirats en sant Ignasi, en règim d'internat i silenci.

15 - 16 DE MARÇ
(Entrant el dia 14 a la nit)

Tel. 933 013 194

c/ Xuclà, 19 - 08001 Barcelona
Recessos externs els 2ns diumenges de cada mes

cultura

Hi ha dos espanyols coneguts internacionalment al Vaticà: un és el portaveu del Papa, Joaquín Navarro-Valls. L'altre, indiscutiblement, és Paloma Gómez-Borrero. Ella va

ser la primera corresponsal de TVE a l'estranger i és el rostre femení que acompanya totes les cròniques del Pontífex. Ha estat a tots els viatges internacionals del Papa, gairebé cent. És la prime-

ra dona que rep la distinció Dama de Sant Gregori Magne, condecoració que decideix personalment el Sant Pare. Paloma és la periodista del Papa, no en va li diuen afectuosament «papaloma».

Paloma Gómez-Borrero, corresponsal de la COPE al Vaticà

«Em sembla afectuós que em diguin "papaloma"»

—Què significa haver rebut la distinció Dama de Sant Gregori Magne?

—Un honor. El que més m'emociona és que me l'hagi donat personalment el Papa. No m'ho esperava gens; entre altres coses, aquesta distinció no es lliurava a dones i m'agrada molt aquesta decisió de Joan Pau II. De fet, va ser el cardenal Rouco qui em va proposar i per a mi és un honor; n'estic molt orgullosa. Vaig preferir que l'acte de lliurament es fes a Madrid, a la seu de la COPE. Va venir el secretari general de la Conferència Episcopal, Mons. Asenjo; l'alcalde de Madrid i molts companys i amics.

—Va arribar a Roma com a corresponsal de TVE el 1974. Què és el que li va impactar més del Vaticà?

—El més impactant era la impenetrabilitat i els silencis. Al Vaticà hi ha uns silencis que has de saber interpretar. És tant diferent del món dels polítics... els ministres estan sempre a punt per sortir a la televisió. Al Vaticà, en canvi, costa molt que et vulguin dir res, i menys davant d'una càmera... Trobo, però, que s'han obert moltíssim. Jo coneixia Itàlia, hi havia vingut a cobrir actes d'espectacles, moda i cinema. Però el Vaticà era un desconegut. A més, era difícilíssim, hi havia molt poques dones. No coneixia aquest àmbit i vaig tenir la sort de comptar amb persones que em van ajudar molt. Jo reconeixia que no tenia ni idea de tot aquest món i ells, que eren vaticanistes, m'assessoraven. Fins a aquell moment no hi havia hagut cap corresponsal de TVE i la feina era nova.

—Què és el que li va costar més?

—Crec que el més important és reconèixer els

teus límits, i si d'un tema no hi entens ho assumeixes i no passa res. I al Vaticà és fonamental no traïr mai les fonts. T'hi has d'acostar amb molt de respecte. He tingut la sort de viure dos conclaves, que informativament, si ho cobreixes bé, és tot un trampolí. No he tingut mai por. Si hi ha hagut un terratrèmol, allà he anat, amb helicòpter o com fos. He compaginat la informació vaticana amb la informació sobre Itàlia, i això comporta temes molt diferents i allunyats entre ells.

—Hem assistit a les cròniques de viatges i actes de Joan Pau II a través seu.

Li pesa, aquesta responsabilitat?

—He explicat sempre el que he vist, a cada viatge. Els 98 viatges que he fet amb el Papa (tots) els he entès sempre de la mateixa manera: m'informo del país on aniré, parlo amb la gent, sovint amb missioners i també amb espanyols, i explico el que veig. Agafó l'autobús, vaig al mercat, busco sempre la part humana, l'anècdota. No hi ha mecanicismes, cada viatge és diferent, nou. És el que intento transmetre.

—La cadena COPE destil·la l'esperit religiós que hauria de caracteritzar l'essència de ràdio d'Església?

—La COPE és confessional, de l'Església, però també és comercial. Penso que ho combina molt bé. Les notícies s'han de fer atractives, i crec que s'aconsegueix.

—Com s'ha de transmetre el cristianisme al món d'avui?

—No hi ha res més apassionant que la vida de Jesús. L'Evangeli és una còpia de la vida d'aquella època, dels qui van seguir-lo... A vegades les homilies dels nostres sacerdots no transmeten aquesta frescor i aquesta passió. Jo proposaria que s'obligués els sacerdots a enregistrar l'homilia del diumenge i després a sentir-la. S'adonarien que sovint són avorrits, es repeteixen, no diuen res interessant. Miri, nosaltres els periodistes, amb molt menys temps,

un minut o uns segons a vegades, aconseguim dir molt. Perquè si l'essencial és bonic, és sempre nou. Cal aprendre'n!

—Detecta un cert malestar entre els mitjans i l'Església, a l'Estat espanyol?

—Em sap greu que Espanya sigui on es critica més la figura de Joan Pau II, tot i que també se l'estima molt. L'Església a Espanya, actualment, pateix una mena de xarampió, espero que passi aviat. Jo m'estic normalment a Roma, tot i que viatjo sovint a Espanya, i detecto que la televisió és molt frívola. Hi ha alguns programes escandalosos que no respecten la vida

Foto: M. Díez

Paloma Gómez-Borrero.

Pinzellades biogràfiques

Paloma Gómez-Borrero va néixer a Madrid el 1934. Va estudiar al col·legi Sagrat Cor i va fer periodisme a la llavors Escola Oficial. Està casada i és mare de tres fills. Va començar a col·laborar al setmanari *Sábado Gráfico* i a *Blanco y Negro*, on va relatar la seva experiència europea titulada *De Munich a Viena. Una espanyola en autostop*. El 1974 va anar a Roma com a corresponsal de TVE. Entre els molts guardons que ha rebut hi ha el XVII premi Calandria i el premi Adelaide. Entre els seus llibres, destaquen *Huracán Wojtyła, Comiendo con..., Pasta, pizza y mucho más, Juan Pablo, amigo*, i *Los fantasmas de Roma*, a més de la guia de Roma *Caminando por Roma*.

privada. L'Església ho critica i després agafa mala fama, però fa el que ha de fer.

—Quina és la principal diferència entre el tractament que els mitjans dispensen al fet religiós al Vaticà i a l'Estat espanyol?

—A Itàlia hi ha molta més informació sobre el Papa, sobretot a la televisió. La RAI, la televisió pública italiana, informa molt sobre la vida de l'Església, fins i tot les televisions privades, com Canale 5, amb molt de respecte. A Espanya la tele-

visió en general no fa un mal tractament, però és només en grans esdeveniments, no hi ha massa informació sobre els documents del Papa, per exemple.

Pel que fa als diaris, depèn molt del diari. El que es veu és que a Itàlia els catòlics són més coherents, no s'avergonyeixen de dir-se catòlics.

Quan sóc a Espanya em passen coses curioses. Per exemple, quedo amb algú un diumenge per dinar, i em diu que a la una no pot. No m'especifica per què. Després resulta que me'l trobo a missa. Som tant poc coherents amb nosaltres mateixos i amb la nostra fe que no gosem dir tranquil·lament que anem a missa els diumenges?

—Què diria, com a dona i periodista, als grups que dissenteixen del Magisteri en alguns punts, però que se senten catòlics i volen continuar sent-ne?

—Que mirin la misericòrdia, i que en cas de criticar tinguin en compte cas per cas, que ho consultin. Jo sóc molt optimista, penso que hi ha molta caritat i que hi ha lloc

per a tothom. Això sí, hi ha unes normes que cal respectar. Si no ho vols fer, ningú no t'hi obliga. Som catòlics apostòlics i romans i això comporta una sèrie de normes.

—Pensa que la causa de beatificació d'Isabel la Catòlica anirà endavant?

—Jo li tinc una estima immensa, però he d'admetre que aquesta causa està aturada i veig que el diàleg amb els jueus passarà per davant. Se sacrificarà Isabel la Catòlica per salvar el diàleg amb els jueus. He estat amb el Papa a Terra Santa i he de dir que m'hi he sentit poc a gust. Ell allarga la mà i n'hi ha que la rebutgen. El món islàmic moderat s'ha obert molt més al Papa que el món jueu. Qui la consideri santa, que s'hi encomani. El seu testament és una obra mestra de saviesa i justícia, cregui'm.

—Vostè avala la beatificació del periodista laic «Lolo». És una font d'inspiració?

—És una figura molt especial: laic i periodista, i d'una fe i una profunditat inusual. N'hi ha pocs com ell. Penso que el seu testimoni pot ser molt il·luminador.

—Se sent identificada amb l'apel·latiu «papaloma»?

—El trobo afectuós. Jo no tinc cap problema a acceptar noms i paròdies fetes amb gràcia i sense caure en el mal gust. El que no m'agrada és que es fiquin amb la meua família. Les imitacions i els apel·latius simpàtics em semblen molt bé.

Miriam Díez Bosch

Presentació de la revista «La Xarxa de Manresa»

MANRESA.— El teatre dels Carlins de la ciutat de Manresa va acollir el dissabte 22 de febrer la presentació de la revista *La Xarxa de Manresa*, així com un concert per la pau a càrrec dels joves de les

parròquies Sagrada Família i Crist Rei de Manresa. *La Xarxa de Manresa* es una revista gratuïta, de periodicitat trimestral, que tractarà temes de solidaritat i de diàleg interreligiós.

L'acte de presentació va anar a càrrec de sor Lucía Caram, dominica del convent de Santa Clara de Manresa; de Jordi Valls, alcalde de Manresa, i de Jordi Simón, periodista i director de la revista. Segons Lucía Caram, la revista va néixer en el si d'un grup d'universitaris i professionals que des de fa uns quants anys es reuneixen al convent de Santa Clara amb les monges Dominiques i els germans de Sant Joan de Déu de Manresa. Aquest grup va decidir «obrir-se més i compartir els nostres ideals».

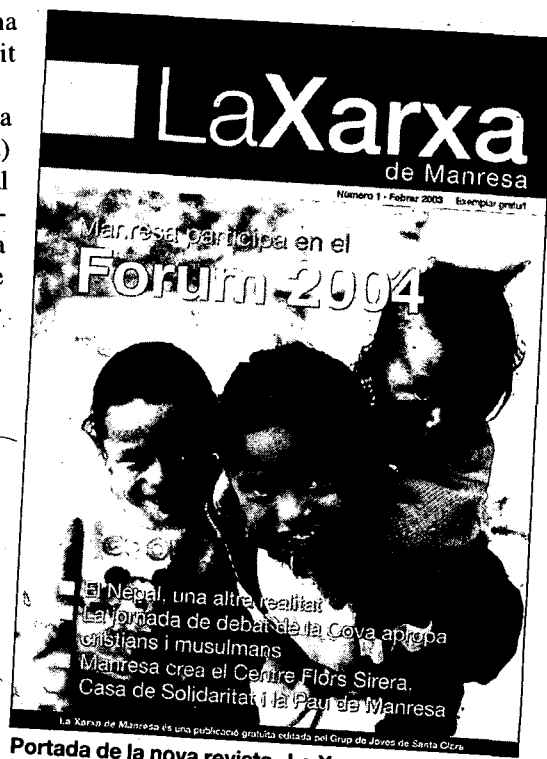
Per a Jordi Valls, «ara és més important que mai que hi hagi plantejaments com aquests, que recuperin la voluntat de par-

rant, pacífica i acollidora. Una societat on els valors de l'esperit tinguin cabuda.»

«A més, vam decidir crear una revista (*La Xarxa de Manresa*) que serveixi de plataforma per tal de donar suport a diverses iniciatives que es porten a terme a Manresa i a la comarca dins de l'àmbit universitari, solidari i interreligiós, i per proposar activitats de cara a la formació integral, principalment dels joves, en les quals ells siguin protagonistes i destinataris», va explicar Jordi Simón. «El Fòrum de les Cultures del 2004 i la celebració a Montserrat i Manresa del Parlament de les Religions —va afegir— eren fites per tenir en compte i alhora un estímul per treballar junts.»

Els joves van agrair «l'amistat i el suport incondicional que sempre, i particularment en aquesta oportunitat, ens ha donat el nostre alcalde», va afirmar Jordi Simón. Li van demanar ajuda per continuar fent «xarxa» perquè Manresa avanci i perquè en ella tots, però particularment els joves, trobin espais de participació i puguin viure amb llibertat i alegria els valors espirituals que els inspiren.

El concert va ser un clam de pau i va reclamar el diàleg mitjançant la música, que agermana cultures i pobles. El públic, que en tot moment va seguir i cantar les cançons provinents de diverses tradicions religioses i de grups cristians moderns com Kairoi o 70x7, va sortir engrescat i amb el desig de treballar junts per una societat més plural, pacífica i dialogant. (C.C.)

Portada de la nova revista «La Xarxa de Manresa».

«La revista és una plataforma que dona suport a les iniciatives que es porten a terme a Manresa i a la comarca»

lar, defensar els valors i voler compartir-los, i no tenir por de poder explicar com se senten reconfortats per la pregària».

El periodista Jordi Simón va explicar que la revista «va sorgir amb la idea de sintonitzar amb les diverses iniciatives d'altres joves cristians de la nostra ciutat, amb els quals compartim ideals, encara que no sempre ens trobem». Tot seguit, va comentar: «Així, ens vam plantejar la necessitat de fer una mena de «xarxa» per conèixer el que estem fent i per unir esforços per tal de promoure els valors que ens sustenten, i que a tots ens poden ajudar a construir una societat més plural, tole-

I Congrés de Confraries de Setmana Santa de Catalunya

TARRAGONA.— Més de quaranta entitats estaran representades al Primer Congrés de Confraries de Setmana Santa de Catalunya que se celebrarà del 7 al 9 de març al Palau de Congressos de Tarragona, sota l'organització de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona, que enguany compleix el 75è aniversari.

Al voltant d'aquest esdeveniment, el president de l'Agrupació tarragonina, Josep Ignasi Boada, ha manifestat que l'objectiu primordial del congrés és que «els confreres catalans ens coneguem, intercanviem punts de vista i formes de celebrar la Setmana Santa».

El congrés debatrà només una ponència, la que presentarà l'arquebisbe Mons. Lluís Martínez Sistach, que du el títol *Les confraries al servei de l'evangelització*.

Identitat: comunió i missió i que serà reflexionada pels congressistes dividits en diferents grups de vint persones. Boada ha indicat que, tractant-se del primer congrés d'aquestes característiques que s'organitza a Catalunya, es prioritzarà la relació entre els participants, en lloc d'obrir línies de debat.

Per la seva banda, el coordinador del congrés, Joan Joaquim Julià, ha explicat que la dificultat principal amb què han topat en l'organització de la trobada ha estat localitzar les confraries «perquè no hi ha cap cens. Es calcula que seran unes dues-centes persones les que acudirán al congrés de Tarragona, xifra que es considera prou important i que supera l'assistència a certàmens similars que es fan a la resta de l'Estat».

Joan Boronat

Funeral per la infanta Beatriu a la parròquia de Santa Anna

BARCELONA.— El 30 de gener, a la parròquia major de Santa Anna de Barcelona, va tenir lloc la celebració d'un funeral solemne pel repòs etern de l'ànima de Beatriu de Borbó i Battenberg, infanta d'Espanya, princesa vídua de Civitella-Cesi i Dama Gran Creu de Justícia del Sacre i Militar Orde Constantinià de Sant Jordi, traspassada recentment a Roma. Va oficiar Mn. Jordi Farré i Muro, gran prior coadjutor d'aquesta sagrada milícia per al Principat de Catalunya. Concelebraven Mn. Joan Galtés i Pujol, vicari episcopal de Barcelona, i Mn. Joan Guiteras i Vilanova, degà-president del Capítol Catedral i capellà constantinià.

Mn. Farré va glossar, en una sentida homilia, els valors de l'esperança cristiana davant la mort i va fer un perfil molt acurat de l'ànima de la infanta Beatriu, tot destacant la seva fidelitat a l'Església, a la Corona i a la pàtria. La Schola Cantorum de Barcelona va interpretar la *Missa de rèquiem gregoriana*, i al final es va interpretar a l'orgue la *Marxa reial*.

Hi van assistir el delegat del Sacre i Militar Orde Constantinià de Sant Jordi per al Principat de Catalunya, Francesc Xavier Montesa i Manzano, que a la vegada és conseller de la Reial Diputació, i que ostentava la representació de l'infant Carles, gran mestre de l'orde, i representants dels ordes pontificis, corporacions nobiliàries, reials acadèmies, cos consular i un nombrós grup de fidels. (C.C.)

LES RECEPTES DE

JOAN
Villaró

Un parell de castanyes

A l'escola més d'una vegada vaig haver d'esquivar el regle que havia llançat el senyor Planas des de la pissarra i cap al meu pupitre.

El senyor Cantal també va ser el meu mestre quan feia primària a l'escola de Campdevàrol, abans de començar els estudis d'hostaleria. «Rebràs un parell de castanyes», recordo que em deia, però, és clar, no eren pas les castanyes transformades en marron glacé, que tenen un cos dur i que es banyen en diferents almívars fins a convertir-se en un bombó exquisit. Totes dues classes de castanyes poden fer mal; les primeres, a la cara, i les segones, per golafreria, a l'estómac.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

El P. Miquel Batllori i l'Associació d'Amics de Sant Ramon de Penyafort

Sant Ramon de Penyafort va ser objecte d'estudi del P. Batllori.

Amb el decés del P. Miquel Batllori, l'Associació d'Amics de Sant Ramon de Penyafort ha perdut un dels seus membres més distingits i un assessor insubstituïble en els projectes i activitats de l'associació. Sempre amatent, assistia amb regularitat a les assemblees i les seves opinions i els seus consells eren ben

com una nova edició de la castellana i una traducció italiana.

En la reunió de representants d'entitats, convocada per l'Associació per projectar els actes a celebrar amb motiu de l'al·ludida efemèride, les seves propostes van ser importants per dissenyar un programa extens i atractiu. Com a gran coneix-

escoltats. Les orientacions, sàvies i atinades del P. Batllori, eren acollides amb voluntat de posar-les en pràctica.

Així, quan s'esdevingué l'interès de publicar una biografia en català del sant jurista, ell va recomanar amb entusiasme que fos traduïda l'obra de Ferran Valls i Taberner *San Ramón de Penyafort*, que s'havia publicat en castellà l'any 1936, amb especial recomanació que s'ocupés de la seva actualització el P. Llorenç Galmés, historiador dominic. D'aquesta manera, abans de la commemoració del IV centenari de la canonització del sant, es va publicar l'esmentada biografia en català, així

xedor de la cultura catalana de l'Edat Mitjana es va ocupar amb profunditat de la incidència de sant Ramon de Penyafort en la problemàtica de l'Església de Catalunya. Cal recordar el seu interessant estudi «Sant Ramon de Penyafort en la història político-religiosa de Catalunya-Aragó», recollit en la seva obra *A través de la història i la cultura*, i la magnífica

conferència pronunciada al Col·legi d'Advocats de Barcelona, commemorativa del IV centenari de la canonització del sant.

Per això, l'associació vol expressar públicament el seu condol i manifestar el perenne record a l'il·lustre desaparegut.

Associació d'Amics de Sant Ramon de Penyafort

Josepmaria

El qui fou Josepmaria
Escrivà de Balaguer,
canonitzat fou un dia
per ser un sant i home de bé.

La seva terra nadiua
fou Barbastro, aragonès,
gent dinàmica i de pes,
prou creixent, no pas d'un dia.

Nasqué talment com un àngel
vingut del Cel a aquest món,
amb brill gran que mai es fon,
vera llum d'amor fidel.

Estimà sa dolça llar,
d'arrelada cristiana
tan ufana i prou humana,
de virtuts va ser un fogar.

El diumenge anava a Missa,
acompanyat de sos pares,
sa devoció no fou minsa,
feia caritat als pobres.

A una edat jovenívola
el fiblà la vocació
al Sacerdoci Diví,
temps ha que son cor va sentir.

Ingressat al Seminari,
acusà un savi talent,
disciplinat i amatent,
aprenqué escalar el Calvari.

Les devocions predilectes
foren la Verge Maria,
no cal dir, l'Eucaristia,
foren els seus millors reptes.

Com temps ha, portava al cap,
un projecte genial,
fou quelcom providencial,
valorat pel qui creu i sap.

Aquest tan devot projecte,
prou genuí i religiós,
l'Opus Dei, son nom famós,
d'Esperit Diví fou objecte.

Un cop divulgada l'Obra,
el diable li feu guerra,
per ser un voler de Déu,
cregut que el món era seu.

De plançó, arbre petit,
de branqueix prou èsquit,
arrelà en terra amorosa,
bella rosa prou flairosa.

El fi principal d'aquesta obra
fou santificar el treball,

en cada moment i hora,
sense defallir ja mai.

Des d'infant passa la prova
d'una malaltia greu,
suportada a tot preu,
recuperant-se a l'hora.

Un cop restà sa i tranquil,
superà aquella tempesta,
la bonança feu requesta,
ric tresor que val per mil.

Recobrada la salut,
de llarga etapa gaudí,
afrontant l'avenir,
no hi mancà de Déu l'ajut.

Fou per instint natural,
de caràcter geniüt,
tingué la força ideal
per superar aital *apur*.

Brillants títols acadèmics
assolí honrosament,
brillà en teologia i dret,
fou un erudit complet.

Sobresortí com autor,
d'obres espirituals,
el famós camí i el solc,
de rics valors ideals.

Diguem lamentablement
que la ingrata malaltia,
de diabetis maligne,
aparegué novament.

El flagel·là cruelment,
no el va deixar fins la mort,
li amargà el pensament,
suportant aital dissort.

Son traspàs d'eternitat
tingué caire de dolcesa,
lliurant amb conformitat
l'ànima rica en bonesa.

Amb el més noble afany,
m'ha plagut escriure en vers
d'un servent que al Cel feu via.

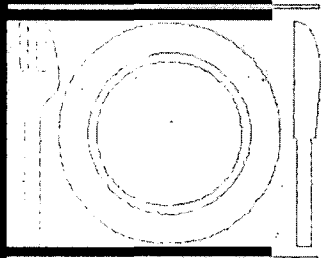
Sa gran canonització
fou magne esdeveniment,
vorejà els tres-cents mil,
fou de gran relleu i estil.

El papa Joan Pau II
proclamà arreu del món
un gegant de santedat,
que al Cel joíós s'ha enlairat.

Alfons Puig Pujalt, prve.

INGREDIENTS:

9 rovells d'ou
6 cullerades de sucre
1 cullerada de Maizena
1/2 litre de llet
suc de pinya
pinya

PREPARACIÓ:

En una cassola que no sigui d'alumini poseu nou rovells d'ou, sis cullerades de sucre —o una mica més— una cullerada ben plena de Maizena i mig litre de llet. Poseu-ho a foc ben baix i remeneu-ho fins que arrenqui el bull. Al final afegiu-hi un bon raig de suc de pinya en almívar i passeu-ho per un colador ben fi. Serviu-ho en cassoles i amb trossets de pinya.

Crema de pinya

LLIBRES

La recerca del sentit de l'existència a través de la poesia

El gran somni de Josep Romeu i Bach —naïscut a Tona el 19 de febrer del 1886 i mort als Hostalets de Balenyà l'11 de gener del 1962—, pagès de professió, hauria estat veure publicats els seus poemes. La seva família ara ho ha fet possible amb la publicació del llibre *Flors de pagesia*. El mestre i poeta Miquel Bosch i Jover el va definir com a «poeta dels joiells de ruralia». Segons explica Ignasi Romeu i Ges, fill de Josep Romeu: «Era home de profundes conviccions religioses, amant de la vida i de la natura —com molt bé reflecteixen els seus poemes—; tolerant i respectuós amb tota mena de creences, va contribuir a salvar moltes vides, durant i després de la guerra, posant en perill la pròpia vida i la dels seus.»

L'acte de presentació del llibre *Flors de pagesia*, que va ser presentat per Josep Valldeneu, regidor de Cultura, va tenir lloc fa uns mesos a la sala polivalent de l'Ajuntament de Balenyà. El volum ha estat preparat per Ignasi Romeu, amb la coordinació, correcció i revisió d'Antoni Mas.

Arcadi Figueras, regidor d'Informació, va fer una presentació acurada de l'obra espigolant algunes poesies belles i encertades de l'autor: «Josep Romeu era capaç —va explicar—, si li costava agafar el son, d'aixecar-se en el silenci de la nit i rimar alguns versos com podreu veure en el poema *Pensament de nit*. És l'ofici de

poeta que ell sentia; rimant quatre versos senzills era capaç de fer una obra d'art, una obra excel·lent, rimant just el que en aquell moment se li acudia, i no cal gran cosa. Només cal tenir la sensibilitat posada.»

Un home bo, de tarannà franciscà

A continuació va ser Antoni Mas qui va llegir la introducció del llibre per justificar per què aquest llibre forma part de la col·lecció *Autors Locals*. Va lloar la figura de Josep Romeu: «És un llibre senzill però gran, d'un gran home senzill. Un home d'una bondat immensa que traspua al llarg de tota la seva obra. Profundament religiós i humà. Ens fa ser positius i aprofitar les coses bones de la vida, i ser agraïts per les coses que vivim. Encomana bones vibracions, pau, serenor, senzillesa, humilitat i seny. I vida. Hi ha tant per contemplar! Hi ha tant de bé al nostre entorn, encara que el bé no faci soroll! Hi ha tant per estimar!»

Frederic-Josep Raurell, nebot de Josep Romeu i sacerdot caputxí, és l'autor del pròleg, que és d'una qualitat i profunditat extraordinària. Raurell va valorar molt la figura del seu oncle, un home bo, de tarannà franciscà, defensor de la terra i de la cultura catalana, tan malmesa en els anys de la guerra i la postguerra. El va

Josep Romeu i Bach, *Flors de pagesia*. Ajuntament de Balenyà, Col·lecció *Autors Locals*, Balenyà 2002, 276 pàg.

comparar amb Verdaguier en algunes aspectes. «Homes com aquests —va dir— són els que fan falta en un país per tal que la llengua i la cultura prosperin.»

El P. Raurell va afirmar que «Josep

Romeu és paraula escrita i continua parlant-nos a través d'aquesta publicació tan reeixida. Pensava com a profeta. En un poble empobrit, en un poble al qual se li ha tret la paraula, se li ha tret la llengua, se l'ha humiliat constantment, el profeta i els profetes són els autèntics poetes». Posteriorment va comentar el següent: «Està bé poder llegir i reflexionar sobre aquesta obra mestra, aquesta paraula tan mengívola de l'oncle Josep, que és una paraula franciscana. Si Francesc d'Assís l'hagués trobat, haurien anat junts per tants indrets! És com el *Cant de les criatures* de sant Francesc.» També va afegir que «la seva obra és una xarxa d'imatges en intercomunicació constant. La lectura de *Flors de pagesia* ens mostra la recerca del sentit de l'existència. Cerca una resposta del sentit a la vida».

Tot seguit, va prendre la paraula l'autèntic artífex d'aquesta obra: Ignasi Romeu i Ges, que va aprofitar l'ocasió per agrair en nom de la família tots els que l'han feta possible. Finalment, l'alcalde de Balenyà, Josep Maria Puigdomènech, molt satisfet, va ressaltar alguns detalls de la personalitat de Josep Romeu, que ell havia conegut personalment i que també era pagès com ell. (C.C.)

Un alcalde republicà, a la defensa de la seu metropolitana

Joan Pallarès Bosch, *Vint-i-dos mesos a la Casa gran* és el llibre que ha escrit el periodista tarragoní Dídac Bertran sobre la figura del qui va ser alcalde de Tarragona durant un curt període de temps, entre el 1902 i el 1903. L'autor defineix la figura de Joan Pallarès com «un home tolerant i dialogant, republicà convençut i catòlic», per la qual cosa va rebre crítiques de tots cantons i fins i tot del seu mateix partit.

El llibre té la seva gènesi en documents i actes municipals i aconsegueix, mitjançant l'escorcoll a les hemeroteques, compilar notícies de la premsa de l'època que expliquen un bocí de la història d'aquella Tarragona econòmicament pròstrada i de la gestió de Joan Pallarès al capdavant de l'alcaldia.

Durant el breu període de mandat, Joan Pallarès va impulsar la industrialització de la ciutat, a més d'organitzar el servei de netja pública i inspeccions sanitàries en l'alimentació. Això no obstant, va lluitar aferrissadament i va encapçalar un moviment popular per tal d'evitar, l'any 1902, que la seu metropolitana de Tarragona fos traslladada a Barcelona.

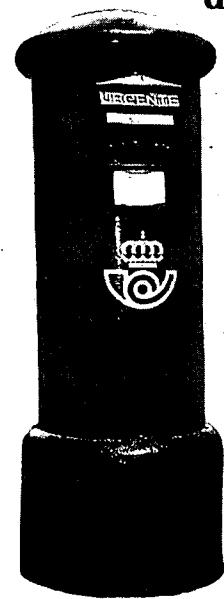
Fruit de totes aquelles gestions, a diferents bandes, les quals l'alcalde estava disposat a acompanyar de mesures més contundents, va ser que el Govern va retirar aquell projecte desafortunat. Es tracta, doncs, d'un llibre força interessant i recomanable, que ha aparegut coincidint amb la festivitat de Sant Fructuós, bisbe, i presentat el 30 de gener passat a la Casa de Cultura de la Generalitat, a Tarragona. (Joan Boronat)

Dídac Bertran, *Joan Pallarès Bosch. Vint-i-dos mesos a la Casa gran*. Impremta Torrell, Tarragona 2003, 120 pàg.

BUZÓN DE RESPUESTAS

La religión católica en forma de Consultorio

IGNACIO SEGARRA BAÑERES

13,5 x 21 cm, 336 pàgines

COMBEL EDITORIAL

Casp, 79 - 08013 Barcelona
Tel. 932 449 550 / 932 656 895

El llibre de la setmana

Art i intriga

Andahazi, escriptor argentí, va treballar moltes hores a la seva clínica de psicoanalista. Les seves novel·les *El anatomista*, *Las piadosas* i *El Príncipe* transcorren pels laberints estranys del cor de l'home, i són sempre un exercici d'observació, condicionat per la insistència d'endevinar les raons ocultes del comportament. La seva novel·la *El secreto de los flamencos* no podia ser una excepció.

Dues escoles de pintura: Florència i Bruges; dos estils de concebre l'art: com a expressió de la bellesa, i com a ofici artesà. Dues elaboracions dels llenços i de les taules. Una sola obsessió: ser els millors.

I enmig d'aquesta pugna, les passions dels protagonistes, que van darrere del secret de la llum que ha de transformar les seves obres d'art en manifestacions sublims i inimitables.

Francesco Monterga, el florentí; els germans Van Mander, els flamencs. I enmig d'aquests, un personatge misteriós, que s'anomenarà inicialment Pietro de la Chiesa, i que desapareixerà en el remolí de venjances, gelosies, intrigues i secrets i morts.

Federico ANDAHAZI,
El secreto de los flamencos.
Destino, Barcelona 2002, 234 pàg.

El secreto de los flamencos té una vessant d'intriga que sembla reduir-se a les diferents maneres de concebre l'art. Exposicions llargues dels mètodes per aconseguir els colors més autèntics, referències a llibres i canons del Renaixement i d'èpoques anteriors, claus numèriques, Aristòtil, sant Agustí... tot això es troba en aquestes pàgines que es llegeixen amb plaer, i que tenen la virtut d'acompanyar el lector a través de moments difícils, on impera la mort, però que no acaben de desvetllar el misteri autèntic, que envolta, com una boira densa, l'avançar de l'anècdota. Hi ha vegades que l'argument enlluerna, però de sobte es penetra en la foscor més densa. I el final, inesperat, amb aires d'inversemblança, però digne d'una època d'alquimistes i d'espadatxins.

Andahazi recorda, en alguns moments, el preciosisme de Mújica Láinez, per les seves evocacions d'una època enlluernadora i contradictòria com el Renaixement, en una Itàlia que es desvia per l'art, i un Flandes que semblava oblidar les seves inquietuds culturals, per aprofundir en el món dels negocis. La temptació de la bellesa i la temptació dels diners...

I en tot això, un personatge misteriós, Fátima Guimaraes, una mena de demiürg que transforma la història, i dona sentit a l'anècdota.

No pel fet de ser una novel·la on predominen les referències a l'art, deixa de ser una novel·la d'intriga. Té tots els ingredients del «suspens» tradicional, i un desen-

llaç totalment inesperat. Distreu, i ajuda a comprendre els desvetllaments estètics i artesanals d'unes èpoques que han deixat una empremta profunda en la cultura d'Europa.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Més de cent espais de difusió sardanista

L'Àrea de Comunicació de la Federació Sardanista de Catalunya ha completat el cens d'espais dedicats a la difusió del fet sardanista en els diferents mitjans de comunicació. El resultat d'aquest treball s'ha publicat, parcialment, a *Sardamania*, la web de la Federació a Internet (<http://www.fed.sardanista.com>).

A partir de les dades obtingudes, es conclou que el tractament de la sardana com a element de difusió troba, en conjunt, arreu de Catalunya, una acollida ben notable en els diferents mitjans, tot i que amb una desproporció ben evident entre els mitjans escrits i els audiovisuals. En total, s'han comptabilitzat 126 espais diferents dedicats a la sardana, dels quals però cal treure'n una vintena ja que no s'han pogut completar les seves dades i, en conseqüència no s'han inclòs en el resultat final del treball. Els 106 espais sobre els quals finalment s'ha fet la valoració es distribueixen així: a l'apartat de ràdio hi ha 93 referències; 2 a la de televisió i 11 al de mitjans escrits.

La presència de la sardana a les gralles de programació de les emissores de ràdio té, majoritàriament, una periodicitat setmanal i està centrada fonamentalment als caps de setmana: repartida a parts gairebé iguals entre dissabtes i diumenges. Hi ha, però, alguns espais sardanistes cada dia feiner i, també, un espai sardanista diari, cada dia de la setmana. També hi ha

espais sardanistes setmanals entre setmana, en dies feiners. Per franges horàries, el moment que hi ha més coincidència es produeix a les 9 del matí, amb un total de 23 espais programats en aquesta hora, seguits de 19 que es comencen a emetre a les 10. La presència sardanista a les emissores de ràdio va des de les 7 del matí fins a les 9 del vespre; més enllà d'aquesta hora no hem trobat cap espai sardanista. En canvi, aquests esquemes horaris no regeixen a la televisió. A Televisió de Catalunya, l'espai dedicat a la sardana comença els dissabtes a dos quarts de nou del matí; i es repeteix la matinada de diumenge a di lluns, cap a un quart de tres.

Pel que fa a espais o seccions dedicades a la sardana a la premsa escrita, cal ressenyar que a l'enquesta realitzada s'inclouen tot tipus de publicacions periòdiques i que, malgrat l'amplitud de l'horitzó establert, només se n'han recollit 11 referències.

L'objectiu del cens d'espais de mitjans de comunicació que s'ha portat a terme des de la Federació Sardanista de Catalunya ha estat disposar dels referents que els promotors d'activitats sardanistes poden necessitar a l'hora de planificar i programar. Des de l'Àrea de Comunicació de la Federació es continuarà treballant per tal de mantenir i ampliar aquestes referències que es posaran a l'abast d'aquelles organitzacions que així ho sol·licitin. (C.C.)

CATALUNYA CRISTIANA

El cel, plenitud de comunió amb Déu

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

- ☐ Amb un únic pagament de 80,60€ per any
- ☐ Amb dos pagament semestral de 40,30€
- ☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)
- ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors, Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

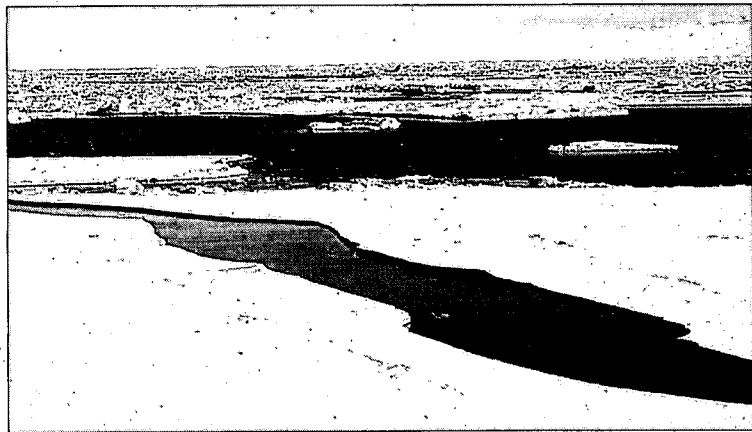
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

La reviviscència de bacteris congelats

El mes passat vam parlar del projecte *Mars Express* de l'Agència Espacial Europea, que es tracta d'una nau espacial que es vol enviar al planeta Mart. I dèiem que una de les missions que se li encomanaven era la d'escatir si a Mart hi ha o hi ha hagut vida, almenys microbiana. És una cosa ben sabuda que els bacteris, quan se'ls congela el seu medi ambient, generalment no moren sinó que romanen en vida latent, i que així poden mantenir-se molt de temps, en principi indefinidament fins que es desglaci el líquid que els embolcalla i puguin recuperar la vitalitat. Una de les hipòtesis que s'han avançat és que si a Mart hi ha hagut vida —i ara no n'hi ha— de visible perquè té una temperatura massa baixa, amb l'aigua totalment gelada en el seu subsòl— es puguin haver mantingut alguns bacteris dins del glaç. Això es podria comprovar portant intactes mostres de gel marcià a la Terra. I potser es podria fer-los reviure.

Doncs bé, l'actualitat científica que us puc contar aquesta setmana és que a la revista americana *Proceedings of the National Academy of Sciences* del

possibles llacs d'aigua gelada que hi hagi sota la superfície del planeta Mart.

I més encara, com que el radar ha detectat que en aquell llac de l'Antàrtida per sota dels 20 metres hi ha encara aigua líquida, hi ha el projecte de tornar-hi el 2004 amb instruments esterilitzats que arribin a aquella profunditat per prendre mostres de l'aigua i veure si hi ha vida activa. Podria ser aquest també el cas de Mart? És una altra hipòtesi. Si arriba a verificar-se ja ho sentirem a dir.

desembre passat s'hi explica que d'un llac glaçat de l'Antàrtida, d'una extensió d'uns 3.200 km², s'han tret mostres de gel d'uns 8 metres de profunditat, que es calcula que té uns 2.800 anys, i s'hi han trobat bacteris que han reviscut tot naturalment en posar-los a la temperatura adient, després de liquar-ne el gel. No és que la cosa hagi estat una gran sorpresa, però el professor Peter Doran de la universitat d'Illinois, responsable de l'article aparegut en l'esmentada revista, hi afegeix que la mateixa tècnica que s'ha fet servir per extreure les mostres d'aquest llac terrestre pot aplicar-se als

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

Possiblement el lector, davant del que exposàvem de la rèplica de Georges Salet a Jacques Monod, haurà pensat que hem donat massa importància al que diu aquest matemàtic, que no és biòleg de professió, davant del premi Nobel que era Monod. Si valgués l'argument d'autoritat, aquesta objecció seria encertada, però el que cal considerar és la força dels arguments que s'exposen i no qui els exposi. Si són vàlids, és clar que cal tenir-los en compte. Però és que a més de Salet n'hi ha d'altres que són biòlegs ben importants que tampoc no estan d'acord amb les tesis de Monod. En aquest capítol exposarem el resum del que hi diu una gran autoritat, el zoòleg més celebrat que hi ha hagut a França al segle xx. És un autor que no podíem pas passar per alt.

Catedràtic de la facultat de ciències de París

Pierre Paul Grassé (1895-1985) va néixer a la població occitana de Perigús. Obtingué la càtedra de Zoologia el 1935 i l'exercí fins a la seva jubilació. Membre de l'Acadèmia de Ciències de París des del 1948, va ser també director del Laboratoire d'Évolution des Êtres Organisés. Es va dedicar a la investigació en molts camps de la zoologia, diversos cops a l'Àfrica convivint amb els pigmeus. Va escriure molt. Si sumem llibres, comunicacions i articles, passen de tres-centes les seves obres. La més important va ser la direcció d'un *Traité de Zoologie* en trenta-sis volums, publicada entre el 1948 i el 1979. No podem tampoc ometre el seu *Précis de Biologie animale* del 1957. Va ser considerat per molts com el primer zoòleg del món. Ningú no ha negat la seva autoritat en el camp que investigava.

Fruit de la seva experiència de zoòleg va publicar el 1973 *L'Évolution du vivant*. Hi exposà les idees que duia rumiades de tota la seva llarga vida sobre el que havia estudiat de l'evolució dels vivents. L'obra va tenir molta acceptació i no cal dir que va ser traduïda ben aviat a d'altres llengües. La traducció castellana és del 1977, de

32 L'opinió de Pierre Paul Grassé

l'editorial Blume de Madrid, *La evolución de lo viviente*. És un llibre científic dels més saborosos; aclaridor i al mateix temps suggestiu. Tracta de l'evolució dels éssers vius en general, i mostra com el neodarwinisme és insuficient per explicar-la. Set anys més tard, el 1980, publicava *L'homme en accusation* per exposar el que es refereix a l'origen de l'espècie humana i contestant als qui consideren l'home com una espècie més dins del regne animal sense referència a la seva espiritualitat. Ara només parlarem de la primera d'aquestes dues obres.

Grassé ha llegit l'obra de Salet que comentàvem al capítol anterior. Hi fa referència al moment oportú i en diu: «G. Salet, recorrent a mètodes matemàtics, jutja amb pertinència i severitat l'evolucionisme aleatori» i hi afegeix que no està d'acord «amb totes les concepcions biològiques i filosòfiques» de Salet, que sap que no és biòleg, però reconeix el valor dels seus càlculs i en recomana la lectura als qui s'interessin pel paper que hagi pogut tenir l'atzar en l'evolució.

Ell es limitarà a dir el que científicament es pot dir, és a dir, allò que les dades biològiques i observacionals proporcionen. I com que, diu, «l'única i veritable ciència de l'evolució és la paleontologia», només l'estudi dels fòssils ens podrà mostrar si hi ha hagut o no transformisme. Des de la introducció ens manifesta que no gosarà entrar «ni de puntetes» en el domini de la metafísica, que no és el seu. Tot el que dirà es basarà en fets.

Ara bé, els fets porten a admetre la realitat d'una evolució dels vivents, entesa com un desenvolupament ordenat, no caòtic, d'unes formes menys complexes a d'altres cada cop més complicades i diver-

sificades, sense que es doni una evolució regressiva pròpiament dita, tot i que falten encara moltes anelles de les cadenes per establir parentius entre les branques de vivents: «La nostra ignorància és tan gran que no gosem ni tan sols assignar un tronc ancestral comú, ni que sigui poc precís, als tipus que formen els protozous, artròpodes, mol·luscs, vertebrats... L'absència de documents concrets referents a les grans jornades de l'evolució hipoteca de cop i greument tota teoria transformista. Qual·sevol que aquesta sigui, una zona d'ombra s'estén sobre la gènesi dels tipus fonamentals d'organització; i nosaltres no podem dissipar-la» (pàg. 35 de l'edició castellana). La manera com s'ha realitzat l'evolució no quadra amb l'explicació neodarwinista. L'evolució que ha creat nous tipus d'organització, com per exemple, el pas de rèptil a mamífer, té uns caràcters diferents dels descrits per mutacions i selecció natural que no poden explicar les variacions coordinades que actuen sobre diversos òrgans alhora. A més, com podria desembocar la selecció natural en una mateixa forma de mamífer, actuant sobre poblacions ben separades i en medis diferents? Això no lliga amb el principi neodarwinista que diu: «a cada medi, un genotipus privilegiat, el que estigui, a l'atzar, més ben preparat.»

L'atzar, doncs, no ho pot explicar tot. Per això Grassé dirà: «Afirmar, fins i tot amb seguretat olímpica, que la vida, els éssers vius han nascut per atzar i han evolucionat de la mateixa manera, és una suposició gratuïta que considerem errònia i en desacord amb els fets» (pàg. 138).

Una nova explicació del fet de l'evolució

Si l'atzar neodarwinista no dona raó de

com han evolucionat els organismes, cal trobar-hi una altra explicació. En dirà variació lamarckiana autoadaptativa («lamarckiana» per ser una tendència interna a «perfeccionar-se»). A la plana 280 diu: «L'orientació i la regulació s'observen en tota l'embriogènesi, desenvolupament de l'embrió, i ningú no pensa pas negar-ne l'existència. Quan es tracta de la filogènesi, desenvolupament de l'espècie al llarg de les eres de la geologia, on l'orientació dels fenòmens és tan clara com en el desenvolupament d'un ou, les discussions s'aixequen i molts biòlegs s'escandalitzen de la idea que l'evolució segueixi una certa direcció. És tan difícil atènyer-se als fets?» I a la pàgina 296 dirà: «Estem forçosament abocats a admetre que el determinisme i el mecanisme de l'evolució impliquen la intervenció de factors interns.»

El mateix Grassé ens fa, després d'una llarga anàlisi, el resum del seu llibre en sis punts:

1. L'evolució és un fenomen orientat i no es pot realitzar només per variacions hereditàries aleatòries.
2. Exigeix incorporació de nous gens als cromosomes.
3. Això no es pot explicar per mutacions a l'atzar.
4. Totes les línies d'un mateix tronc tenen tendències iguals cap a una determinada forma en graus diferents.
5. L'evolució depèn d'un treball que es fa a nivell d'infraestructura. L'ADN estabilitza l'evolució, però no la crea.
6. La mutagènesi, o mutacions atzaroses, és utilitzada per l'organisme només secundàriament per acomodar-se al medi ambient i és la principal causa de les diferències entre individus, races i espècies.

No diu res més. Deixa per al lector la conseqüència: qui ha dotat d'aquests factors interns els éssers vius perquè evolucionin com ho han fet? Cal respondre, amb Salet, que la Intel·ligència és anterior a la vida.

TAC

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

Un americano impasible ***

Director: Philip Noyce.

Guió: Christopher Hampton, Robert Schenkkan.

Intèrprets: Michael Caine, Brendan Fraser, Do

Hai Yen.

Drama. EUA., color, 2003. 118 minuts.

Adults.

Basada en la novel·la de Graham Green, la trama es desenvolupa al Vietnam (1952) durant la lluita dels vietnamites per alliberar-se de França. Dos personatges es creuen a Saigon, ciutat llunyana a la batalla: Fowler, interpretat brillantment per Michael Caine, i Pyle, protagonitzat pel popular actor nord-americà Brendan Fraser.

El primer és un corresponsal d'un diari anglès, d'edat madura i casat, que ara es troba còmodament instal·lat a la ciutat, amb l'amor de la jove i bonica Phuong, que no pot aspirar a cap altra cosa que a ser la seva amant. No obstant això, Fowler se n'enamora de tal mane-

Els protagonistes de la història.

ra que es dedica a cercar la notícia més interessant per evitar tornar a Londres, ja que allà no es pot divorciar.

Pyle és l'americà altruista que és ben rebut per Fowler i la seva amistat el porta a salvar-li la vida quan s'endinsa en el camp de batalla per donar la notícia. Al mateix temps, Pyle

s'enamora a primera vista de la jove Phuong, l'intenta convèncer per deixar Fowler, i li ofereix viure als EUA com la seva esposa. Però ella el rebutja.

El guió és coherent i àgil, però no és brillant —cal més unió entre algunes parts de la història— encara que queda compensat per la fotografia magnífica i l'ambientació. Sobre els esdeveniments històrics no es donen gaires dades, però potser es pretén més retratar —d'una manera magistral— la impassibilitat de Pyle. Michael Caine, que ja té diferents premis aconseguits (així com la pel·lícula), llueix en un dels seus millors papers. D'altra banda, el dilema moral-amorós de l'adulteri queda amagat per la relació triangular dels protagonistes i per un altre dilema: el que es planteja Fowler sobre si prendre partit o no en una situació com la que arriba a les seves mans.

Humor: 0; acció: 2; violència: 1; sexe: 1/2; llenguatge: culte (qualificacions de 0 a 3).

Estrena en vídeo i DVD

Señales ***

Director: M. Night Shyamalan.

Guió: M. Night Shyamalan.

Intèrprets: Mel Gibson, Joaquin Phoenix,

Cherry Jones, Rory Culkin, Abigail Breslin.

Suspens. EUA., color, 2002. 106 minuts.

Joves.

Graham Hess és un granger que viu amb el seu germà i els seus dos fills al camp. Mentre el seu món de creences s'enfonsa, es veurà sorprès per un fenomen estrany que passa als seus terrenys. Intenta pensar que tot és provocat per un veí brètol, però de sobte s'adonarà que es tracta d'un fenomen mundial. A partir d'aquí, intentarà protegir la seva família i donar-los motius d'esperança, una cosa que ell ha perdut.

El tema dels fenòmens fantàstics i, sobretot, l'actitud dels homes davant d'ells

Graham voldrà protegir la seva família.

són tractats amb una gran profunditat per aquest director. La coincidència és fruit de l'atzar o hi ha una mà darrere que ens sosté i acompanya? Estem sols o algú vetlla per la nostra cura i ens dona motiu d'esperança? El propi director afirma que per a ell «les coses sobrenaturals són sempre metàfores de la història de l'home». La pel·lícula aconsegueix mantenir el clima de suspens i ens ofereix algun toc d'humor que ajuda a relaxar l'espectador.

Extres DVD: idiomes en 5.1. Dolby digital: anglès, francès, italià, alemany i espanyol; subtítols: anglès, francès, italià, alemany, espanyol, suec, noruec, danès, finès, islandès, portuguès, holandès i anglès codificat per a sords; tipus de disc: DVD 9; format panoràmic: 1.85:1; format per a televisió: 16x9.

Humor: 1; acció: 1; violència: 1; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

El món de la televisió

► Els petits dinosaures

Dissabte i diumenge - 07.55 - K3

Una sèrie d'animació que s'endinsa en l'era dels dinosaures i descobreix com passaven el dia les cries d'aquests animals mentre els seus pares sortien a caçar. I és que, encara que han passat milions d'anys, hi ha coses que no canvien! Per a nens a partir de cinc anys.

► Fem números!

De dilluns a divendres - 17.25 - K3

Els protagonistes d'aquesta sèrie són els números del 0 al

9 que gaudeixen al costat del +, el -, el x, etc. Divertida sèrie que ensenya als més petits que les matemàtiques també poden ser entretingudes.

► Campus 33

Dimecres - 21.35 - K3

Es tracta d'un programa que neix amb la voluntat de ser una finestra oberta al món universitari i que té com a objectiu informar i divulgar sobre tot allò que gira al voltant de les universitats catalanes. TVC ha concebut aquesta proposta com un servei dirigit tant a persones de l'àmbit docent com a futurs universitaris o ex alumnes.

► El doctor

De dilluns a divendres - 18.10 - TV3

TV3 presenta als seus telespectadors una sèrie que utilitza la dualitat tòpica entre la vida al camp o a la gran ciutat. Compta amb la qualitat indubtable de les sèries fetes i produïdes per Columbia Tristar International Pictures. El debat

entre la professionalitat i la vinculació amb els pacients d'un hospital i els seus problemes, de salut i personals marquen la vida de Clint Cassidy, un metge que abandona la tranquil·litat de la zona rural nord-americana pel centre econòmic del món: Nova York. Passable en formats i continguts. Entretinguda per a joves.

► Afers exteriors

Dimecres - 21.30 - TV3

Afers exteriors és un espai ideat i dirigit per Miquel Calzada, que recull la visió de realitats concretes sobre persones que tenen en comú el fet d'haver nascut a Catalunya i viure ara en altres països. La dictadura xilena, Suècia com a model de l'estat del benestar, la crisi econòmica de l'Argentina, la Cuba de Castro, l'essència africana, el conflicte entre àrabs i israelians, Austràlia... com a lloc comú de l'emigració catalana són uns quants temes que, vistos des del lloc dels fets, poden tenir moltes lectures.

Hi ha moltes preguntes formulables a aquells catalans que s'han creat un món lluny de Catalunya: com va ser la seva integració?, s'han plantejat tornar a Catalunya?, eduquen d'una manera molt diferent els fills?, vivim les mateixes polèmiques?, existeixen les mateixes batalles socials?, el concepte d'estranger és igual en altres països? Preguntes fetes amb l'estil peculiar del seu presentador, irònic de vegades, les respostes dels quals enriqueixen el nostre coneixement.

► 16 dobles

Dimecres - 22.15 - TV3

Es tracta d'una comèdia sentimental que aborda les històries que passen en un hotel de Barcelona, l'Europa, amb 16 habitacions dobles. Està protagonitzada per Cristina Brondo, Miquel Sitjar, Núria Prims, Jordi Banacolocha, Marta Angelat, Víctor Tejera y Fermí Casado. La família Bofill ha adquirit l'edifici on vivien els Dalmau de Temps de silenci, situat a la plaça del Blat de Barcelona, i l'han convertit en un hotel amb 16 habitacions dobles, una d'individual i una petita suite. El que passa en aquestes habitacions constitueix l'eix central de la sèrie, juntament amb el desenvolupament dels personatges setmana rere setmana. Una sèrie amb continguts vulgars i avorrits, interpretació mediocre i un pressupost ajustat o mal utilitzat.

TAC

RÀDIO

Des de les 02.00 a les 6.30 hores, selecció de música instrumental. Sant Rosari, a les 6.30 hores.
El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.
Informació general i d'Església, cada mitja hora.
Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.
Pensament humà i cristià, cada hora.
Comentari creient sobre l'actualitat, a les 10.30 hores.
Angelus cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

07.00-09.00 El Primer Cafè (informatiu i tertúlia)
09.00-10.00 Hora blaugrana (esports)
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones (esports)
14.30-15.00 Catalunya actualitat (informatiu)
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La Plaça de l'Església (magazin)
20.00-21.30 Sin concesiones (esports)
21.30-23.00 Qui tingui oïdes (actualitat en clau cristiana i un informatiu general i d'Església durant la primera mitja hora)
23.00-00.00 Planeta Blau (medi ambient)
00.00-02.00 La gran diferència (selecció musical)

Dimarts

07.00-09.00 El Primer Cafè
09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La Plaça de l'Església
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 Paraules d'amor (família)
00.00-02.00 La gran diferència

Dimecres

07.00-09.00 El Primer Cafè
09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La Plaça de l'Església
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 Mar de claror (catequesi)
00.00-02.00 La gran diferència

Dijous

07.00-09.00 El Primer Cafè

93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà
96.8 FM Garraf
100.6 FM Tarragonès, Baix Camp, Alt Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat
103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa
106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat

105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell, Cerdanya, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM Ràdio Principat: Andorra

09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La Plaça de l'Església
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 A tota costa (submarinisme)
00.00-02.00 La gran diferència

Divendres

07.00-09.00 El Primer Cafè
09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-19.00 La Plaça de l'Església
19.00-20.00 Catalunya sense barreres (atenció a discapacitats)
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 Amb llum pròpia (personatges famosos)
00.00-02.00 La gran diferència

Dissabte

07.00-08.30 La gran diferència
08.30-09.00 Contes de la Fada Vetakika
09.00-10.00 Radiofórmula
10.00-11.00 Club de golf (esports)
11.00-12.00 Trotamundos (turisme rural)
12.00-13.00 Hora blaugrana
13.00-14.00 Línia oberta
14.00-17.00 Radiofórmula
17.00-18.00 Vaixells, trens i música country
18.00-19.00 En compàs de cine (cinema)
19.00-20.00 Els temps de la música (música clàssica)
20.00-00.00 Resson o futbol Sin concesiones
00.00-01.00 Radiofórmula
01.00-06.30 La gran diferència

Diumenge

07.00-08.30 La gran diferència
08.30-09.00 Contes de la Fada Vetakika
09.00-10.00 Tot sardana
10.00-12.00 Rutes per Catalunya (excursions)
12.00-13.30 Sirocco (ONG)
13.30-14.00 El Cafè Internacional
14.00-17.00 La gran diferència
17.00-18.00 Mar de claror
18.00-18.30 La Taula de l'Evangeli (comentari de les lectures dominicals)
18.30-20.00 Avui és el dia del Senyor (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
20.00-21.00 Melodies de fe (música cristiana)
21.00-23.00 Resson o futbol Sin concesiones
23.00-23.30 Missatge en una ampolla (reflexions)
23.30-00.00 Moments a mitjanit (reflexió cristiana)
00.00-00.30 La cova del Country
00.30-01.00 Cova de Jazz
01.00-06.30 La gran diferència

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00-09.20 Informatiu mati + el Temps
09.30 Música Principat
14.00-14.15 Informatiu migdia + el Temps
20.00-20.30 Informatiu + el Temps + Música Principat
9.15, 14.15, 18.45 el Temps
9.00, 12.00, 15.00, 17.00 Butlletins horaris

Cada dia

06.45 Un bon motiu per viure
08.12, 10.45, 16.15 Agenda
12.45, 17.45 Recomanacions turístiques
00.00-02.00 Música Principat

Dilluns

20.30-21.00 Des del campanar

Dimarts

20.30-21.00 In Corpore Sano

Dimecres

20.30-21.00 El que més ens agrada

Dijous

20.30-21.00 Fruits de la terra

Divendres

20.30-21.00 La Taula de l'Evangeli

Dissabte

13.00-13.30 Església d'Urgell
13.30-14.00 In Corpore Sano

Diumenge

18.00-18.30 La Taula de l'Evangeli

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h, Objectiu, l'home
Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

TELEVISIÓ

Diumenge 9

08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).
Programa dedicat a les manifestacions religioses de la comunitat musulmana, jueva i evangèlica.
09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 3).
«Reciclando la vida»
El Programa Esperança facilita la inserció sociolaboral de persones amb dificultats per fer-ho en el sistema productiu tradicional.
10.00 *Últimas preguntas*
«Anesvad»
La lepra continua existint avui al món. Es calcula que hi ha uns deu milions de persones que pateixen aquesta malaltia. Anesvad fa 35 anys que lluita per eradicar-la.
10.25 *Testimonio*
«Sembrar en los niños, una cuestión de futuro»
Manolo és monitor infantil en una parròquia de barri. Li agrada molt ser un totterreny i dedicar totes les seves energies a sembrar en els nens, segur que es tracta de l'aposta de futur més bona que podria fer.
10.30 *Santa Missa*
Amb la participació de la coral Santa Eulàlia de Riudecols (Baix Camp), sota la direcció d'Anton Cabré.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 10

17.40 *Pueblo de Dios*
«Sri Lanka: un pueblo bajo sospecha»
Sri Lanka s'ha convertit en pol d'atracció del turisme sexual per als pederastes de mig món. El programa mostra la lluita contra aquesta xacra per part dels missioners somascos, que amb ajuda de Mans Unides Espanya, han obert un centre per acollir nens abandonats que han estat objecte d'abusos.

Diumenge 9

09.00 *Signes dels Temps*
Magazin d'actualitat religiosa. Cada setmana s'emeten entrevistes i reportatges sobre l'actualitat de l'Església a Catalunya, amb informació sobre diòcesis, parròquies, congregacions religioses, moviments, associacions i entitats.
El programa inclou una agenda d'activitats i el comentari de l'Evangeli de diumenge.

(Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió la nit del diumenge al dilluns, a partir de les 02.00 h per TV3; el diumenge a les 10.55 h pel Canal TVC Internacional i pel Canal TVC Sat.

Divendres 7

20.30 *Creure, avui*
Programa de notícies, reportatges culturals, entrevistes des del vessant religiós. Cada setmana també s'ofereix l'agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i el temps de reflexió. (Comentari de l'Evangeli del diumenge.)
Programa presentat per Stefi Leonardi i coordinat per Ramon Safont-Tria.
El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

12.00 *Paraula i vida*
Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach. (El programa repeteix l'emissió el diumenge a la tarda cada tres hores).
També s'emet pel Canal Reus-TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada dues hores).

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

MARÇ ÉS EL MES CONSAGRAT AL PATRIARCA SANT JOSEP

Internet

• **ESCOLANS.**— www.monaguillos.net és una pàgina que ensenya com ser acòlit. Té diversos apartats com «Coneix la Bíblia», «Coneix la missa», «Coneix Maria», «Formació», «Pregàries» i «Curiositats», que expliquen als acòlits d'una manera amena les parts de la missa i se'ls dona formació espiritual.

Altres bisbats

• **RELIGIOSOS CAMILS.**— El Centre d'Humanització de la Salut dels religiosos camils organitza a Almeria un curs sobre *Introducció a la Bioètica para agentes de pastoral* (amb col·laboració amb la Pastoral de la Salut d'Almeria), del 28 al 30 de març. Més informació: tel. 918 060 696.

• **PASQUA JUVENIL MISSIONERA.**— Els missioners xaverians conviden joves de 17 a 25 anys a participar en una Pasqua missionera, del 16 al 20 d'abril. Més informació: tel. 914 461 262 (Madrid), 914 661 650 (Madrid), 968 292 979 (Múrcia) i 948 127 434 (Navarra).

Barcelona

• **CATEDRAL.**— El 5 de març, a les 18.30, cant de vespres; a les 19.00, cele-

bració de l'eucaristia en què es beneirà i imposarà la cendra.

• **AMICS DE MOZART.**— El 6 de març, a les 20.30, sessió dedicada a Hector Berlioz amb el tema *El viatge romàntic*. Conferència introductòria d'Albert Julià. Recital amb Ulrike Dehnen (soprano) i Albert Julià (piano). Sala d'actes de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, c/ Sant Antoni M. Claret, 167 - Barcelona.

• **AULA DEL CONSERVATORI DEL LICEU.**— El 6 de març, a les 20.00, concert d'Agustí Mas Blues Ensemble, i el 13, a les 21.00, neo-jazz amb l'actuació de Holder Sheidt, Lluís Guerra i Ferran Esquerdo. C/ Montornès, 37 - Barcelona, tel. 932 111 062, fax 932 112 490, a/e: laula@telefonica.net

• **CATEQUESI.**— El 8 de març, a les 10.15, reunió de la Delegació de Catequesi amb els coordinadors arxiprestals a Rivedeneyra, 6, 3r, de Barcelona. Més informació: tel. 934 541 898.

• **GRUP D'ORACIÓ MARIA REINA DE LA PAU.**— El 9 de març, de 16.30 a 20.00, pregària segons les indicacions de Maria a Medjugorje. Hi haurà Rosari, adoració al Santíssim i eucaristia. Presentació per Sandra Barisic, cosina de la vident Vicka Ivankovic i testimoni d'un laic sobre Medjugorje. Parròquia Santa Maria de Gràcia, c/ de Gràcia, 5 - Barcelona.

• **ASSOCIACIÓ CIC.**— Organitza el 10 de març, a les 17.00, una aula d'extensió universitària per a la gent gran sobre *La rendibilitat dels estalvis*, a càrrec de M. Teresa Alcaine (doctora en Ciències Econòmiques); el 12, visita guiada a la Borsa de Barcelona. Més informació: Via Augusta, 228, baixos - Barcelona, tel. 932 013 701.

• **FUNDACIÓ ALFONS COMÍN.**— Organitza un seminari els dies 10 (José Ignacio González Faus), 17 (Ángel Martínez González-Tablas), 24 (Alfons Dubois) i 31 de març (Tshimpanga Matala), i 7 d'abril (Riccardo Petrella) sobre *Per què no s'eradica la pobresa?* Més informació: av. República Argentina, 216, pral. 1a - Barcelona, tel. 934 185 497, fax 934 188 145, a/e: fdacomin@retemail.es, web: www.fdacomin.com

• **POMPEIA.**— El 10 de març, a les 22.00, conferència *Cristians en diàleg amb el món*, amb Fr. Joan Botam i Casals, caputxí i president del Centre Ecumènic de

Catalunya. Organitza: Grup de Matrimònies de Pompeia. Serà a la sala Sant Francesc d'Assís, av. Diagonal, 450 - Barcelona.

• **MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI DE BARCELONA.**— L'11 de març, a les 18.30, dins del cicle *Església i Ciència al llarg de la història*, Mn. Francesc Nicolau (sotsdirector del Museu Geològic i professor de Filosofia de la Natura a la facultat de Filosofia de la URL) parlarà sobre *Científics eclesíasts dels segles XVII-XVIII*. C/ Diputació, 231 - Barcelona.

• **PARRÒQUIA DE SANT JOAN BAPTISTA DE GRÀCIA.**— Conferències quaresmals els dies 11, 18 i 25 de març, a les 20.45, sobre *Quaresma, conversió*, amb Mons. Josep Àngel Sáiz, bisbe auxiliar de Barcelona. Serà a la capella del Santíssim, Pl. Virreina, s/n - Barcelona.

• **PARRÒQUIA DE SANT IGNASI DE LOIOLA.**— El 12 de març, a les 20.00, missa solemne concelebrada per tots els preveres de l'arxiprestat de Sant Martí a la parròquia (c/ Provença, 544 - Barcelona). L'eucaristia commemora el dia de la beatificació de sant Ignasi de Loiola.

• **MARATA.**— El Centre Cultural Marata de les Franqueses del Vallès organitza un cicle de conferències sobre el tema *Trobem-nos i parlem-ne...*, a les 21.30. La propera xerrada serà el 13 de març, sobre *...dels joves: què els importa?, què ha canviat?*, amb Maria Martínez, psicòloga i col·laboradora de la secció «El Mirall» del programa *El Matí* de Catalunya Ràdio.

• **PER L'ALTRE COR CREMAT DE BARCELONA.**— El 14 de març, a les 21.00, organitza un concert solidari a l'església de Sant Pau del Camp, c/ Sant Pau, 101 - Barcelona.

• **VI CICLE DE CORALS UNIVERSITATÀRIES.**— El 15 de març, a les 21.00, concert del cor de la Universitat de Barcelona, dirigit per Carles Gumí. El cor també participarà a la missa de les 20.00 a la parròquia de Sant Ramon de Penyafort.

• **ESPAI VOCACIONAL.**— El 15 de març, de 20.00 a 22.00, vetlla de pregària per les vocacions a la capella del Seminari conciliar de Barcelona, c/ Diputació, 231 - Barcelona.

• **TIBIDABO.**— El 15 de març, trobada i convivència de totes les persones que en aquests anys s'han casat al temple del

Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo.

• **ASSOCIACIÓ AMICS DEL L'ORGUE DE SITGES.**— El 16 de març, a les 18.00, audició de cant gregorià a càrrec de l'Escola Gregoriana de Vilafranca, dirigida per Manuel Cervera; a les 19.30, missa amb cants gregorians. Lloc: església parroquial de Sitges.

• **PARRÒQUIA DE LA CONCEPCIÓ.**— Amb col·laboració amb la Delegació general d'Apostolat Seglar de l'arquebisbat de Barcelona organitza unes conferències quaresmals amb el tema genèric d'*El Vaticà II, un esdeveniment espiritual*. La propera conferència serà el 16 de març amb Francesc Torralba, que parlarà sobre *El misteri de l'home s'esclareix en el misteri del Crist*. A les 19.00, conferència; a les 19.45, silenci amb la possibilitat de rebre el sagrament de la Reconciliació o d'entrevistar-se amb el conferenciant; a les 20.00, vespres solemnes; a les 20.30, eucaristia o possibilitat de celebrar el sagrament de la Reconciliació. Hi haurà servei de guarderia. C/ Aragó, 299 - Barcelona, tel. 932 037 446.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA I HUMANISME.**— Els dies 17, 18, 19, 20 i 21 de març, a les 19.00, el P. Martín Gelabert, o.p., impartirà unes sessions sobre *La credibilidad de Jesús de Nazaret, o por qué debo interesarme por una figura del pasado*. Pares Dominics, c/ Bailèn, 10 - Barcelona.

• **CONEX.**— Organitza una exposició d'olis de M. Teresa Mitjavila, del 18 al 30 de març, a la Sala Conex Servei, c/ Casanova, 36 - Barcelona, tel. 934 154 100. L'horari és d'11.00 a 13.00 i de 17.00 a 20.00.

• **CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS.**— Els membres del Departament d'Animació Bíblica de Pastoral del CEP han preparat un curs sobre *De la Pasqua jueva a la Pasqua cristiana* els dies 20 i 27 de març, i 3 i 10 d'abril, de 19.00 a 20.30. Com a professor convidat (el dia 10) participarà el rabí Ariel Edery. Informació i inscripcions: c/ Rivedeneyra, 6, 3r - Barcelona, tel. 933 174 858, fax 933 025 109.

• **GRUPS D'ORACIÓ D'AMISTAT.**— Els dies 21, 22 i 23 de març, exercicis espirituals a la casa d'exercicis Sant Ignasi de Sarrià, dirigits per Mn. Josep Serra, consiliari dels GOA de Barcelona. Oberts

QUARESMA 2003

Recés femení dirigit pel
Rvd. Dr. Francesc Muñoz

Dissabte 22 de març

CASA DE LA SAGRADA FAMÍLIA
Vallvidrera
c/ Sagrada Família, s/n
08017 Barcelona

Des de les 10.30 hores
fins a les 17.00 hores

Per a més informació i reserves
Telèfon: 932 047 803

LA ÉPOCA DE PRIMAVERAS Y OTOÑOS
Y LOS REINOS COMBATIENTES.

始 春 秋 終 戰 國
五 霸 強 七 雄 出

En el període comprès entre
Primaveras y Otoños i els
Regnes Combatents van apa-
rèixer cinc caps supremes
poderosos i set estats hege-
mònics.

TERTÚLIES AMB
PETER YANG

Entrada gratuïta el
dissabte 15 de març a les
18.30 hores.

極

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

«Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 444

CAMPANYA DEL ROSARI

Per cada donatiu de 6 € que ens envieu,
rebreu el llibret *Bajo Tu amparo nos
acogemos* i nosaltres n'enviarem un
altre a Rússia en nom vostre. També
rebreu un rosari beneït pel Sant Pare.

Amb la col·laboració de tots, aviat hurem
enviat milions de llibrets a
l'Europa de l'Est

Ajuda a l'Església Necessitada. Associació Pública Universal de la Santa Seu
Filial: c/ Lluís Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373 763
c/c: 0049-1806-91-2110636317 - BSCH - Barcelona

Des del carrer

Sempre s'ha dit que l'adolescència és una època difícil. I potser en qüestió de fe i religiositat encara ho és més ja que és en aquesta edat quan un comença a fer-se preguntes de difícil resposta sense tenir encara la paciència que requereixen. Ignasi Marquès ha escrit «La Missa, explicada a nois i noies», un llibre que forma part de la col·lecció Litúrgia Bàsica i que intenta donar resposta d'una manera senzilla a les preguntes amb què sovint sorprenen els joves: de què serveix anar a missa?, i per què cada diumenge? Qui i quan la va inventar i per què se l'anomena de tantes formes diferents?

Ignasi Marquès és rector de la parròquia de Sant Ambròs, al barri de La Pau, i delegat de la Pastoral de Gitanos

«Molts adolescents creuen que no tenen necessitat de Déu»

—Per què els adolescents són els més reticents a l'hora d'anar a missa?

—Els adolescents tenen tendència a agrupar-se amb els de la seva colla i troben dificultat a l'hora de reunir-se amb persones que no són de la seva mateixa edat i que no tenen els seus mateixos gustos o interessos. Els costa entendre la importància i la transcendència que té la missa per a tot cristià i que, precisament per això, s'ha de compartir no només amb el Senyor sinó amb els altres, encara que no s'assemblin a tu. Però, vaja, aquest és un tema que sempre ha costat, tant a petits com a grans. «No falleu a la reunió!», deia el cap dels hebreus. Senyal que en aquell temps ja hi havia gent que deixava d'assistir-hi.

—El fet d'anar a missa aporta moltes coses al creient. Però quina en destacaria especialment per a aquests joves?

—Crec que és molt important el fet que cada diumenge es llegeixin diverses pàgines de les Escripures i siguin comentades per tal de descobrir la relació entre allò que va ser escrit fa més de 2.000 anys i el nostre avui. Això és molt

important i molt útil per entendre la condició de l'ésser humà. I això també s'aprèn anant a catequesi.

—I per què creu que els catequistes cada cop tenen menys nens?

—En països com el nostre, els adolescents tenen tot el que volen i això dificulta que sentin la necessitat de Déu, i més si no tenen al darrera uns pares que els ajudin a descobrir-ho. I a més de creure que no el necessiten, estan saturats d'activitats complementàries; que si judo, flauta, informàtica... que se'ls fa més atractiu. En canvi, a l'Àfrica, país que tinc la sort de conèixer, com que no tenen tantes activitats i sí més patiments i mancances, els nens tenen més ganes de sentir-se complementats per Déu i d'escoltar-lo. Aquí es dona la trista realitat que quan els nens ja han fet la Primera Comunió, que en la majoria de casos és l'únic que els motiva a venir, ho deixen córrer.

—A *La missa, explicada a nois i noies* compara amb una clara funció pedagògica les parts de la missa amb un gran banquet. Expliqui'ns en què consisteix el banquet de la missa.

—Els entrants que sempre hi ha en tot banquet, traslladats a la missa, serien la salutació del sacerdot i el cant que expressa la nostra alegria pel fet d'estar units. I, igual que cal netejar-se les mans abans de qualsevol menjar, abans de la missa és necessari que el Senyor ens netegi interiorment, d'aquí la constatació que necessitem que el Senyor ens perdoni els pecats per poder escoltar amb el cor net la seva Paraula i menjar el Pa del seu Cos. En un banquet de la nostra cultura, ve a continuació el primer plat. A la missa és la Paraula de Déu allò que ens alimenta. Acostumem a llegir un text de l'Antic Testament seguit d'un salm, un escrit dels Apòstols i finalment un fragment dels Evangelis. Aquest primer plat conclou amb la proclamació del Credo i l'oració universal. Tot banquet va seguit d'un segon plat, el que omple més. A la missa es tracta d'un plat format pel Pa de Vida i el Vi de Salvació que es transforma en la sang i el cos de Crist. Acaba tot banquet amb les postres. En el cas de la missa, aquesta acaba amb la benedicció i l'«Aneu en pau».

Núria Naval

El lligam etern

Sovint l'etimologia de les paraules, és a dir, el seu origen i parentiu, ens forneix indicis molt valuosos sobre la seva veritable naturalesa. El cas de la paraula *religió* és possiblement dels més interessants; els experts la relacionen amb tota seguretat amb el verb *relligar*. De quin lligam o vincle, doncs, ens parla la religió?

En el Gènesi se'ns explica que Déu va crear l'home i la dona a imatge i semblança seva, fet que no succeeix amb les altres creatures. La filiació divina del gènere humà, doncs, queda ben palesa des del començament de tot. Les persones, per tant, no podem oblidar aquesta relació directa amb el Creador. Cada cop que l'home recorda aquest vincle o lligam, es relliga a Déu. Aquest relligament essencial es del que ens parla l'etimologia. Quan aquesta relació privilegiada amb Déu és oblidada, cosa que a causa de la feblesa humana es dona sovint, la religió es dilueix. En el cas del cristianisme queda clar que tot i la nostra inconstància Déu no ens castiga pas; ben al contrari, és Ell en darrer terme qui pren la iniciativa d'enviar-nos Jesús, amb la seva tasca redemptora. Per mitjà de Jesús aquest lligam de Déu amb la humanitat queda segellat per sempre.

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Una enquesta per a la nostra Quaresma?

Mentre el Carnaval s'apoderava de l'ambient i emplenava amb les seves imatges els espais informatius de més difusió... nosaltres anunciàvem la Quaresma.

Aquest any, a més, quan posava la cendra al front de molts admirables cristians i cristianes, no podia evitar el record dolorós d'una enquesta publicada la setmana passada: els joves de Catalunya hi deien que l'Església és la institució que menys confiança els mereix. Menys, encara, que entitats tan fredes com l'OTAN, el sistema judicial o l'exèrcit...

Mentiria si deia que aquests contrastos em deixen insensible. Però no em desmoralitzen: veig en l'humil sendera quaresmal que ens ha de menar a la Pasqua —aquí i a les esglésies d'arreu de la terra— la resposta més eficaç al drama de la incrença.

M'adono del malestar de molts i, en part, el comparteixo. En els consells pastorals, en les trobades de preveres, en converses particulars... quantes lamentacions sobre l'escas-

setat de recursos eclesials, o sobre la gent que viu distreta de Déu, o sobre l'absència de joves en les celebracions eucarístiques. Fins i tot iniciatives positives, com ara l'agermanament de parròquies, de cases religioses i de grups laïcals, que anirà modificant el mapa pastoral en diverses diòcesis, són vistes pel costat negatiu. Potser és hora que ens decidim a modificar algunes actituds. M'atreveixo a suggerir-ne un parell.

Ens cal, en primer lloc, una acceptació de la realitat tal com l'Evangeli ens ensenya a veure-la: «La collita és abundant» (Mt 9,36). Deixem, doncs, d'acusar els sembrats: el mal radica en els segadors. D'acord amb aquesta lògica —contrària a la nostra, més habitual— sempre és possible de segar. Sobretot si ens recordem de l'amo dels sembrats i li preguem. Amb el benentès que no ens pertoca l'assignació de percentatges. Ens podríem imaginar l'apòstol Pau calculant quin tant per cent dels corintis creia en Jesús? Desfem-nos d'esquemes de cristiandat: l'important és suscitar.

Fem atenció, en segon lloc, a la nostra petita sendera quaresmal: una sendera de conversió. Som cridats a conjugar el verb «convertir-se», d'entrada, en primera persona. Sense canvi personal —jo em converteixo— tot és en va. La meua fe, la teua fe, és el millor que podem oferir al no creient. Però no hauríem de menystenir, al mateix temps, la dimensió comunitària de la conversió. Torno a l'enquesta dels joves: per què no ens decidim, d'una vegada, a canviar amb criteri evangèlic trets de la nostra imatge eclesial que sabem que escandalitzen? No hi tenim nosaltres una part important de responsabilitat en els tristos resultats de l'enquesta sobre la fe dels joves? M'agradarà d'insistir, en un altre article, sobre aquest punt.

Ara mateix

Rauxa